

55

VYHLÁŠKA
ze dne 1. března 2011

**o činnostech zdravotnických pracovníků
a jiných odborných pracovníků**

Ministerstvo zdravotnictví stanoví podle § 90 odst. 2 písm. e) zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění zákona č. 125/2005 Sb.:

ČÁST PRVNÍ
OBEČNÁ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

Tato vyhláška stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků.

§ 2

Vymezení pojmů

Pro účely této vyhlášky se rozumí

- a) základní ošetrovatelskou péčí ošetrovatelská péče poskytovaná pacientům, kterým jejich zdravotní stav nebo léčebný a diagnostický postup umožňuje běžné aktivity denního života, jejichž riziko ohrožení základních životních funkcí, zejména dýchání, krevního oběhu, vědomí a vylučování, je minimální, a kteří jsou bez patologických změn psychického stavu, pokud není dále uvedeno jinak,
- b) specializovanou ošetrovatelskou péčí ošetrovatelská péče poskytovaná pacientům, kterým jejich zdravotní stav nebo léčebný a diagnostický postup výrazně omezuje běžné aktivity denního života, jejichž riziko narušení základních životních funkcí nebo jejich selhání je reálné, nebo kteří mají patologické změny psychického stavu, jež nevyžadují stálý dozor nebo použití omezujících prostředků z důvodu ohrožení života nebo zdraví pacienta nebo jeho okolí; za specializovanou ošetrovatelskou péčí se považuje také péče poskytovaná pacientům se závažnými poruchami imunity a pacientům v terminálním (konečném) stavu chronického onemocnění, kde se nepředpokládá resuscitace,

- c) vysoce specializovanou ošetrovatelskou péčí ošetrovatelská péče poskytovaná pacientům, u kterých dochází k selhání základních životních funkcí nebo bezprostředně toto selhání hrozí nebo kteří mají patologické změny psychického stavu, jež vyžadují stálý dozor nebo použití omezujících prostředků z důvodu ohrožení života nebo zdraví pacienta nebo jeho okolí,
- d) specifickou ošetrovatelskou péčí ošetrovatelská péče poskytovaná pacientům ve vymezeném úseku zdravotní péče zejména při poskytování radiologických výkonů, zabezpečení nutričních potřeb pacientů v oblasti preventivní a léčebné výživy nebo neodkladné péče,
- e) indikací pověření k výkonu činnosti na základě pokynu, ordinace, objednávky nebo lékařského předpisu,
- f) ošetrovatelským procesem zhodnocení stavu individuálních potřeb pacienta nebo skupiny osob a stanovení ošetrovatelských problémů, plánování a realizace ošetrovatelské péče, vyhodnocování účinnosti ošetrovatelské péče a zaznamenávání do zdravotnické dokumentace,
- g) specializovaným postupem postup, metoda nebo výkon při poskytování zdravotní péče, které jsou náročné z hlediska zvýšeného rizika pro pacienta nebo z hlediska technologické náročnosti provedení nebo jsou používány při poskytování zdravotní péče pacientům uvedeným v písmenu c) a ke kterým má zdravotnický pracovník specializovanou způsobilost nebo zvláštní specializovanou způsobilost pro úzce vymezené zdravotnické činnosti,
- h) standardem národní ošetrovatelský postup nebo jiný postup při poskytování zdravotní péče nebo související s poskytováním zdravotní péče, který odpovídá současným dostupným poznatkům vědy, zveřejněný ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví, případně v publikačním prostředku jiného ústředního správního úřadu,
- i) systémem kvality laboratoře se rozumí postupy v laboratoři, které odpovídají právním předpisům, normám ČSN, EN nebo ISO, případně standardům souvisejícím se zajištěním a řízením kvality laboratorních činností,
- j) zdravotnickým přístrojem přístroj, který je zdravotnickým prostředkem podle zákona upravujícího zdravotnické prostředky a diagnostické zdravotnické prostředky in vitro (dále jen „zdravotnický prostředek“),
- k) praktickou částí lékařského ozáření konkrétní provedení lékařského ozáření a všechny podpůrné činnosti s tím související, včetně manipulace a používání radiologického vybavení, a přípravy a podávání radiofarmak,
- l) radiologickým zařízením zdravotnický prostředek používaný k vyšetřování nebo léčbě v nukleární medicíně, radioterapii nebo radiodiagnostice, který je zdrojem ionizujícího záření, zobrazovacím nebo detekčním systémem v nukleární medicíně nebo může ovlivnit míru ozáření osob vystavených lékařskému ozáření

ČÁST DRUHÁ

ČINNOSTI ZDRAVOTNICKÝCH PRACOVNÍKŮ PO ZÍSKÁNÍ ODBORNÉ ZPŮSOBILOSTI

§ 3

Činnosti zdravotnického pracovníka s odbornou způsobilostí

- (1) Zdravotnický pracovník uvedený v § 4 až 29 bez odborného dohledu a bez indikace v rozsahu své odborné způsobilosti
 - a) poskytuje zdravotní péči v souladu s právními předpisy a standardy,
 - b) dbá na dodržování hygienicko-epidemiologického režimu v souladu s právními předpisy upravujícími ochranu veřejného zdraví⁶⁾,
 - c) provádí zápisy do zdravotnické dokumentace a další dokumentace vyplývající z jiných právních předpisů⁷⁾, pracuje s informačním systémem poskytovatele zdravotních služeb,
 - d) poskytuje pacientovi informace v souladu se svou odbornou způsobilostí, případně pokyny lékaře, zubního lékaře, farmaceuta, klinického psychologa nebo klinického logopeda,
 - e) podílí se na praktickém vyučování ve studijních oborech k získání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání uskutečňovaných středními školami a vyššími odbornými školami, v akreditovaných zdravotnických studijních programech k získání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání uskutečňovaných vysokými školami v České republice a ve vzdělávacích programech akreditovaných kvalifikačních kurzů,
 - f) podílí se na přípravě standardů,
 - g) motivuje a edukuje jednotlivce, rodiny a skupiny osob k přijetí zdravého životního stylu a k péči o sebe⁴¹⁾,
 - h) podílí se na zajištění zapracování nově nastupujících zdravotnických pracovníků,
 - i) provádí opatření při řešení následků mimořádné události nebo krizové situace⁴³⁾.
- (2) Zdravotnický pracovník uvedený v § 30 až 43 po získání odborné způsobilosti⁸⁾ pod odborným dohledem zdravotnického pracovníka způsobilého k výkonu povolání bez odborného dohledu v rozsahu své odborné způsobilosti
 - a) poskytuje zdravotní péči v souladu s právními předpisy a standardy,
 - b) pracuje se zdravotnickou dokumentací a s informačním systémem zdravotnického zařízení.
- (3) Zdravotnický pracovník, který vykonává činnosti pod odborným dohledem zdravotnického pracovníka se specializovanou způsobilostí, může také vykonávat z těchto činností úzce vymezené činnosti pod odborným dohledem zdravotnického pracovníka, který je v rozsahu své zvláštní odborné způsobilosti k výkonu takových úzce vymezených činností způsobilý.

§ 4

Všeobecná sestra

- (1) Všeobecná sestra vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 a dále bez odborného dohledu a bez indikace, v souladu s diagnózou stanovenou lékařem nebo zubním lékařem poskytuje, případně zajišťuje zá-

kladní a specializovanou ošetrovatelskou péčí prostřednictvím ošetrovatelského procesu. Přitom zejména může

- a) vyhodnocovat potřeby a úroveň soběstačnosti pacientů, projevů jejich onemocnění, rizikových faktorů, a to i za použití hodnoticích a měřicích technik používaných v ošetrovatelské praxi, zejména testů soběstačnosti, rizika vzniku proleženin, hodnocení bolesti, stavu vědomí, kognitivních funkcí a stavu výživy,
- b) sledovat a hodnotit fyziologické funkce pacientů, včetně saturace kyslíkem a srdečního rytmu, a další tělesné parametry za použití zdravotnických prostředků,
- c) pozorovat, hodnotit a zaznamenávat fyzický a psychický stav pacienta,
- d) získávat osobní, rodinnou, pracovní a sociální anamnézu,
- e) zajišťovat a provádět vyšetření biologického materiálu získaného neinvazivní cestou a kapilární krve,
- f) provádět odsávání sekretů z horních cest dýchacích a z permanentní tracheostomické kanuly u pacientů starších 3 let a zajišťovat jejich průchodnost,
- g) hodnotit a ošetřovat poruchy celistvosti kůže a chronické rány a ošetřovat stomie,
- h) hodnotit a ošetřovat centrální a periferní žilní vstupy, včetně zajištění jejich průchodnosti,
- i) pečovat o zavedené močové katetry pacientů všech věkových kategorií, včetně provádění výplachů močového měchýře,
- j) provádět rehabilitační ošetřování, zejména polohování, posazování, základní pasivní, dechová a kondiční cvičení, nácvik mobility a přemísťování, nácvik sebeobsluhy s cílem zvyšování soběstačnosti pacienta a cvičení týkající se rehabilitace poruch komunikace a poruch polykání a vyprazdňování a metody bazální stimulace s ohledem na prevenci a nápravu poruch funkce těla, včetně prevence dalších poruch z imobility,
- k) edukovat pacienty, případně jiné osoby v ošetrovatelských postupech, použití zdravotnických prostředků a připravovat pro ně informační materiály,
- l) orientačně hodnotit sociální situaci pacienta, identifikovat potřebnost spolupráce sociálního nebo zdravotně-sociálního pracovníka a zprostředkovat pomoc v otázkách sociálních a sociálně-právních,
- m) zajišťovat činnosti spojené s přijetím, přemísťováním a propuštěním pacientů,
- n) poskytovat a zajišťovat psychickou podporu umírajícím a jejich blízkým a po stanovení smrti lékařem zajišťovat péči o tělo zemřelého a činnosti spojené s úmrtím pacienta,
- o) přejímat, kontrolovat, ukládat léčivé přípravky, manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dostatečnou zásobu,
- p) přejímat, kontrolovat a ukládat zdravotnické prostředky, manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dezinfekci a sterilizaci a jejich dostatečnou zásobu,
- q) analyzovat, zajistit a hodnotit kvalitu a bezpečnost poskytované ošetrovatelské péče⁴²),
- r) zajišťovat stálou připravenost pracoviště včetně věcného a technického vybavení a funkčnosti zdravotnických prostředků,
- s) doporučovat použití vhodných zdravotnických prostředků pro péči o stomie, chronické rány nebo při inkontinenci,
- t) doporučovat vhodné kompenzační zdravotnické prostředky pro zajištění mobility a sebeobsluhy v domácím prostředí,
- u) provádět výměnu močového katetru u žen a dívek starších 3 let věku,

- v) provádět výměnu periferního žilního katetru pacientům starším 3 let věku a jeho odstranění.
- (2) Při poskytování vysoce specializované ošetrovateľské péče může všeobecná sestra pod odborným dohledem všeobecné sestry se specializovanou způsobilostí v příslušném oboru nebo dětské sestry se specializovanou způsobilostí v příslušném oboru nebo porodní asistentky se specializovanou způsobilostí v příslušném oboru a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem nebo zubním lékařem vykonávat činnosti podle odstavce 1 s výjimkou písmene q).
- (3) Všeobecná sestra může vykonávat bez odborného dohledu na základě indikace lékaře nebo zubního lékaře činnosti při poskytování preventivní, diagnostické, léčebné, rehabilitační, neodkladné, paliativní a dispenzární péče. Přitom zejména připravuje pacienty k diagnostickým a léčebným výkonům a na základě indikace lékaře nebo zubního lékaře je provádí nebo při nich asistuje nebo zajišťuje ošetrovateľskou péči při těchto výkonech a po nich; zejména může
- a) zavádět periferní žilní katetry pacientům starším 3 let,
 - b) podávat léčivé přípravky¹⁰⁾ s výjimkou radiofarmak, nejde-li o nitrožilní injekce nebo infuze u dětí do 3 let věku, pokud není dále uvedeno jinak,
 - c) zavádět a udržovat inhalační a kyslíkovou terapii,
 - d) provádět screeningová, depistážní a dispenzární vyšetření, odebírat krev a jiný biologický materiál a hodnotit, zda jsou výsledky fyziologické; v případě fyziologických výsledků může naplánovat termín další kontroly,
 - e) provádět ošetření akutních a operačních ran, včetně ošetření drénů, drenážních systémů a kůže v průběhu léčby radioterapií,
 - f) odstraňovat stehy u primárně hojících se ran a drény s výjimkou drénů hrudních a drénů v oblasti hlavy,
 - g) provádět katetrizaci močového měchýře žen a dívek starších 3 let,
 - h) provádět výměnu a ošetření tracheostomické kanyly, zavádět gastrické sondy pacientům při vědomí starším 10 let, včetně zajištění jejich průchodnosti a ošetření, a aplikovat enterální výživu u pacientů všech věkových kategorií,
 - i) provádět výplach žaludku u pacientů při vědomí starších 10 let,
 - j) asistovat při zahájení aplikace transfuzních přípravků a ošetřovat pacienta v průběhu aplikace a ukončovat ji,
 - k) provádět návštěvní službu a poskytovat péči ve vlastním sociálním prostředí pacienta,
 - l) podávat potraviny pro zvláštní lékařské účely⁴⁴⁾.
- (4) Všeobecná sestra pod odborným dohledem lékaře nebo zubního lékaře může
- a) aplikovat nitrožilně krevní deriváty¹²⁾,
 - b) zpracovávat dentální materiály v ordinaci,
 - c) vykonávat činnost zubní instrumentářky podle § 40 odst. 1 písm. c).
- (5) Všeobecná sestra pod odborným dohledem lékaře nebo všeobecné sestry se specializovanou způsobilostí v příslušném oboru může na základě indikace lékaře podávat léčivé přípravky do epidurálního katetru pacientům starším 3 let věku.
- (6) Všeobecná sestra bez odborného dohledu a bez indikace v rozsahu své odborné způsobilosti může provádět výchovu a poradenství v oblastech podpory zdraví a zdravého způsobu života, včetně

prevence vzniku, šíření a omezení výskytu onemocnění, připravovat programy ochrany a podpory zdraví a účastnit se v rozsahu své odborné způsobilosti jejich realizace.

§ 4a

Praktická sestra

- (1) Praktická sestra vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 a dále bez odborného dohledu a bez indikace a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem nebo zubním lékařem poskytuje nebo zajišťuje základní ošetrovatelskou péči. Přitom zejména může
 - a) sledovat fyziologické funkce za použití zdravotnických prostředků a získané informace zaznamenávat do dokumentace,
 - b) pozorovat a zaznamenávat fyzický a psychický stav pacienta a schopnost příjmu potravy,
 - c) provádět komplexní hygienickou péči, včetně prevence proleženin,
 - d) rozdělovat stravu pacientům podle diet a dbát na jejich dodržování, dohlížet na dodržování pitného režimu, sledovat bilanci tekutin, pečovat o vyprazdňování,
 - e) aplikovat zábaly, obklady, léčivé koupele, teplé a studené procedury,
 - f) provádět sociální aktivizaci zejména v rámci péče o seniory,
 - g) pečovat o zajištění psychické pohody, pocitu jistoty, bezpečí a sociálního kontaktu,
 - h) vykonávat činnosti při zajištění herních aktivit dětí,
 - i) provádět rehabilitační ošetrovatelství, zejména polohování, posazování, základní pasivní, dechová a kondiční cvičení, nácvik sebeobsluhy s cílem zvyšování soběstačnosti pacienta a metody bazální stimulace s ohledem na prevenci a nápravu poruch funkce, včetně prevence dalších poruch vyplývajících ze snížené mobility nebo imobility,
 - j) sledovat poruchy celistvosti kůže a stav sliznic,
 - k) pečovat o močové katetry pacientů starších 3 let; péčí o močové katetry pacientů se rozumí zejména hygiena genitálu, dezinfekce katetru, výměna močového sáčku,
 - l) ošetřovat periferní žilní vstupy,
 - m) zajišťovat činnosti spojené s přijetím, přemístováním a propuštěním pacientů,
 - n) poskytovat a zajišťovat psychickou podporu umírajícím a jejich blízkým a po stanovení smrti lékařem zajišťovat péči o tělo zemřelého a činnosti spojené s úmrtím pacienta,
 - o) vykonávat činnosti při přejímání, kontrole, manipulaci a uložení léčivých přípravků¹⁰⁾,
 - p) vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při přejímání, kontrole, manipulaci a uložení zdravotnických prostředků a prádla, jejich dezinfekci a sterilizaci a zajištění jejich dostatečné zásoby,
 - q) vykonávat činnosti při zajišťování stálé připravenosti pracoviště včetně věcného a technického vybavení a funkčnosti zdravotnických prostředků.
- (2) Praktická sestra může vykonávat bez odborného dohledu na základě indikace lékaře nebo zubního lékaře jednoduché výkony při poskytování zdravotní péče; zejména může
 - a) podávat léčivé přípravky¹⁰⁾ s výjimkou radiofarmak; léčivé přípravky nemůže podávat formou nitrožilní injekce, infuzí nebo aplikací do epidurálních katetrů a dále u dětí do 3 let věku formou intramuskulární injekce,
 - b) provádět odsávání sekretů z horních cest dýchacích u pacientů při vědomí starších 10 let a zajišťovat jejich průchodnost,

- c) zavádět a udržovat inhalační a kyslíkovou terapii,
 - d) odebírat kapilární a žilní krev a jiný biologický materiál,
 - e) provádět vyšetření biologického materiálu získaného neinvazivní cestou a kapilární krve,
 - f) provádět ošetření nekomplikovaných chronických ran, ošetřovat stomie,
 - g) podávat potraviny pro zvláštní lékařské účely⁴⁴).
- (3) Praktická sestra pod odborným dohledem zubního lékaře může
- a) zpracovávat dentální materiály v ordinaci,
 - b) vykonávat činnost zubní instrumentářky podle § 40 odst. 1 písm. c).
- (4) Při poskytování specializované ošetrovatelské péče může praktická sestra pod odborným dohledem všeobecné sestry, dětské sestry nebo porodní asistentky vykonávat činnosti podle odstavce 1 písm. a) až n), p) a q).
- (5) Při poskytování vysoce specializované ošetrovatelské péče může praktická sestra pod přímým vedením všeobecné sestry se specializovanou způsobilostí, dětské sestry se specializovanou způsobilostí nebo porodní asistentky se specializovanou způsobilostí v oboru vykonávat činnosti podle odstavce 1 písm. a) až n), p) a q).

§ 4b

Dětská sestra

- (1) Dětská sestra vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 a dále bez odborného dohledu a bez indikace a v souladu s diagnózou stanovenou lékařem nebo zubním lékařem poskytuje nebo zajišťuje základní a specializovanou ošetrovatelskou péči prostřednictvím ošetrovatelského procesu o zdravé i nemocné děti všech věkových kategorií. Přitom zejména může
- a) účastnit se porodů, provádět první ošetření novorozence, zahájit a podílet se na kardiopulmonální resuscitaci, zajišťovat transport novorozence na následná pracoviště, zajišťovat termoneutrální prostředí, sledovat a hodnotit poporodní adaptaci, edukovat matky v péči o novorozence po dobu hospitalizace i po propuštění do domácí péče,
 - b) připravovat stravu novorozencům, kojencům nebo dětem do 3 let věku; podávat stravu dětem všech věkových kategorií, včetně využití alternativních postupů podávání; vést matky k správnému přístupu ve výživě dítěte, edukovat je v technikách kojení a dohlížet na jeho správné provedení, podporovat rozvoj a udržení laktace, poskytovat poradenskou činnost,
 - c) sledovat a vyhodnocovat psychomotorický vývoj dítěte, vytvářet stimulující prostředí pro zdravý vývoj dítěte, činit opatření k zamezení vzniku psychických deprivací a retardací, rozvíjet komunikační schopnosti dítěte, vyhledávat rizikové faktory ohrožující zdravý vývoj dítěte,
 - d) vykonávat činnosti ošetrovatelské péče poskytované dítěti v domácím prostředí i během hospitalizace,
 - e) poskytovat ošetrovatelskou péči v rámci primární péče, vykonávat návštěvní službu, hodnotit domácí prostředí z hlediska zajištění zdravého vývoje dítěte, poskytovat rady a pomoc v oblasti hygieny, výživy, kojení, vyprazdňování, zajišťování naplňování plánu povinného očkování, preventivních prohlídek a dispenzární péče, prevence úrazů, agresivních poruch chování a závislostí v dětském věku,

- f) metodicky vést a organizovat výchovnou péči o děti všech věkových kategorií, vypracovávat programy výchovné péče a výchovných aktivit, doporučovat úpravu prostředí, vhodné hračky a výchovné pomůcky, komunikovat s dětmi i jejich rodinami,
 - g) edukovat rodiče nebo jiného zákonného zástupce dítěte ve výchově a ošetrovatelské péči o dítě v jednotlivých vývojových obdobích, spolupracovat s ostatními institucemi v oblasti péče o dítě a rodinu, vést rozhovory s rodiči v náročné životní situaci,
 - h) vykonávat činnosti ošetrovatelské péče poskytované dítěti, které má poruchy duševního zdraví.
- (2) Při poskytování vysoce specializované péče může dětská sestra pod odborným dohledem dětské sestry se specializovanou způsobilostí nebo porodní asistentky se specializovanou způsobilostí v příslušném oboru, v souladu s diagnózou stanovenou lékařem nebo zubním lékařem vykonávat činnosti podle § 4 odst. 1 písm. a) až j).
- (3) Dětská sestra může vykonávat bez odborného dohledu na základě indikace lékaře nebo zubního lékaře činnosti při poskytování preventivní, diagnostické, léčebné, rehabilitační, neodkladné, paliativní a dispenzární péče. Přitom zejména připravuje děti všech věkových kategorií k diagnostickým a léčebným výkonům, na základě indikace lékaře nebo zubního lékaře je provádí nebo při nich asistuje, zajišťuje ošetrovatelskou péči při těchto výkonech a po nich; zejména může
 - a) zavádět periferní žilní katetry dětem všech věkových kategorií,
 - b) podávat léčivé přípravky¹⁰⁾ s výjimkou radiofarmak, pokud není dále uvedeno jinak,
 - c) provádět screeningová, depistážní a dispenzární vyšetření, odebrat krev a jiný biologický materiál a hodnotit, zda jsou výsledky fyziologické,
 - d) provádět výplach žaludku u dítěte při vědomí, zavádět gastrické sondy u dítěte při vědomí, včetně zajištění jejich průchodnosti a ošetření, a aplikovat enterální výživu,
 - e) provádět katetrizaci močového měchýře dívek s výjimkou katetrizace nedonošených novorozenců,
 - f) podávat dítěti klyzma,
 - g) provádět výměnu a ošetření tracheostomické kanyly.
- (4) Dětská sestra pod odborným dohledem lékaře může
 - a) aplikovat nitrožilně krevní deriváty¹²⁾,
 - b) asistovat při zahájení aplikace transfúzních přípravků a dále bez odborného dohledu na základě indikace lékaře ošetrovat pacienta v průběhu aplikace a ukončovat ji,
 - c) zpracovávat dentální materiály v ordinaci,
 - d) vykonávat činnost zubní instrumentárky podle § 40 odst. 1 písm. c).
- (5) Dětská sestra dále vykonává činnosti podle § 4 odst. 1 a 3 písm. c), e), f), l) u dětí všech věkových kategorií.
- (6) Dětská sestra pod odborným dohledem dětské sestry se specializovanou způsobilostí v příslušném oboru může na základě indikace lékaře podávat léčivé přípravky do epidurálního katetru.
- (7) Dětská sestra bez odborného dohledu a bez indikace v rozsahu své odborné způsobilosti může provádět výchovu a poradenství v oblastech podpory zdraví a zdravého způsobu života, včetně prevence vzniku, šíření a omezení výskytu onemocnění, připravovat programy ochrany a podpory zdraví a účastnit se v rozsahu své odborné způsobilosti jejich realizace.

§ 5

Porodní asistentka

- (1) Porodní asistentka vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 a dále poskytuje a zajišťuje bez odborného dohledu a bez indikace základní a specializovanou ošetrovatelskou péči těhotné ženě, rodící ženě a ženě do šestého týdne po porodu prostřednictvím ošetrovatelského procesu. Přitom zejména může
- a) poskytovat informace o životosprávě v těhotenství a při kojení, přípravě na porod, ošetření novorozence a o antikoncepci; poskytovat rady a pomoc v otázkách sociálně-právních ve spolupráci s odpovědnými orgány,
 - b) provádět návštěvy v rodině těhotné ženy, ženy do šestého týdne po porodu a gynekologicky nemocné, sledovat její zdravotní stav,
 - c) podporovat a edukovat ženu v péči o novorozence, včetně podpory kojení a předcházet jeho komplikacím,
 - d) diagnostikovat těhotenství, předepisovat, doporučovat nebo provádět vyšetření nutná ke sledování fyziologického těhotenství, sledovat ženu s fyziologickým těhotenstvím, poskytovat jí informace o prevenci komplikací; v případě zjištěného rizika předávat ženu do péče lékaře se specializovanou způsobilostí v oboru gynekologie a porodnictví,
 - e) sledovat stav plodu v děloze všemi vhodnými klinickými a technickými prostředky, rozpoznávat u matky, plodu nebo novorozence příznaky patologií, které vyžadují zásah lékaře, a pomáhat mu v případě zásahu; při nepřítomnosti lékaře provádět neodkladná opatření,
 - f) připravovat rodičku k porodu, pečovat o ni ve všech dobách porodních a vést fyziologický porod, včetně případného nástřihu hráze; v neodkladných případech vést i porod v poloze koncem pánevním; neodkladným případem se rozumí vyšetřovací nebo léčebný výkon nezbytný k záchraně života nebo zdraví,
 - g) ošetrovat porodní a poporodní poranění a pečovat o ženu do šestého týdne po porodu,
 - h) přejímat, kontrolovat, ukládat léčivé přípravky¹⁰⁾ a manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dostatečnou zásobu,
 - i) přejímat, kontrolovat a ukládat zdravotnické prostředky a prádlo, manipulovat s nimi, a zajišťovat jejich dezinfekci a sterilizaci a jejich dostatečnou zásobu,
 - j) analyzovat, zajistit a hodnotit kvalitu a bezpečnost poskytované ošetrovatelské péče⁴²⁾,
 - k) pečovat o ženu s odumřelým plodem ve vyšším stupni těhotenství, s přerušným těhotenstvím nad dvanáctý týden z genetické indikace či zdravotní indikace ženy ve všech porodních dobách, včetně sledování a vyhodnocování rizik s tím spojených.
- (2) Porodní asistentka může poskytovat bez odborného dohledu a bez indikace ošetrovatelskou péči fyziologickému novorozenci prostřednictvím ošetrovatelského procesu a provádět jeho první ošetření, včetně případného zahájení okamžité resuscitace.
- (3) Porodní asistentka pod přímým vedením lékaře se specializovanou způsobilostí v oboru gynekologie a porodnictví může
- a) asistovat při komplikovaném porodu,
 - b) asistovat při gynekologických výkonech,
 - c) instrumentovat na operačním sále při porodu.

- (4) Porodní asistentka pod odborným dohledem porodní asistentky se specializovanou způsobilostí v oboru, všeobecné sestry se specializovanou způsobilostí v oboru nebo dětské sestry se specializovanou způsobilostí, v souladu s diagnózou stanovenou lékařem může vykonávat činnosti podle § 4 odst. 1 písm. a) až j) při poskytování vysoce specializované ošetrovatelské péče.
- (5) Porodní asistentka dále vykonává činnosti podle § 4 odst. 1, 3 a 4 písm. a) u těhotné a rodící ženy, ženy do šestého týdne po porodu a pacientky s gynekologickým onemocněním.

§ 6

Ergoterapeut

- (1) Ergoterapeut vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 v oboru ergoterapie a dále stanoví a provádí bez odborného dohledu na základě indikace lékaře v souladu s diagnózou a doporučeným postupem lékaře a na základě vlastních vyšetření optimální varianty a kombinace ergoterapeutických postupů tak, aby bylo dosaženo cíle požadovaného lékařem. Přitom zejména může
 - a) provádět ergoterapeutické vyšetření zaměřené na analýzu aktivit pacienta, hodnocení senzomotoriky, mobility a lokomoce, orientační vyšetření kognitivních funkcí ve vztahu k analýze běžných denních činností (ADL),
 - b) provádět hodnocení a nácvik běžných denních činností (ADL) v nemocničním i ve vlastním sociálním prostředí,
 - c) provádět hodnocení v oblasti pracovních a zájmových aktivit v kontextu fyzického a sociálního prostředí,
 - d) na základě ergoterapeutického vyšetření a analýzy funkčních schopností sestavovat krátkodobý a dlouhodobý plán ergoterapie, vybírat specifické ergoterapeutické postupy a metodiky, v rámci multidisciplinárního týmu vytvářet dlouhodobý plán komplexní rehabilitace,
 - e) aplikovat ergoterapeutické postupy a metodiky v individuální i skupinové ergoterapii i s využitím pokročilé rehabilitační přístrojové technologie s cílem zlepšení funkční schopnosti pacienta včetně hodnocení efektu terapie,
 - f) navrhovat a popřípadě zhotovovat kompenzační a technické pomůcky, doporučovat zdravotnické prostředky a učit pacienty, jimi určené osoby a ošetrovatelský personál tyto pomůcky využívat,
 - g) poskytovat poradenské služby a instruktáže v otázkách adaptace, kompenzace a substituce poruch a onemocnění,
 - h) v rozsahu své odborné způsobilosti vykonávat činnosti v rámci ergodiagnostiky, analyzovat zbylý pracovní potenciál, trénovat toleranci zátěže a vytrvalosti a ve spolupráci s ostatními odborníky doporučovat vhodné pracovní a studijní začlenění zdravotně postižených,
 - i) navrhovat a popřípadě provádět preventivní opatření proti vzniku komplikací a strukturálních změn u imobilních pacientů, spolupracovat a edukovat v tomto směru všeobecnou sestru, praktickou sestru, pacienty a jimi určené osoby, působit v rámci ošetrovatelského týmu jako odborník zaměřený na uspokojování specifických potřeb pacientů.
- (2) Ergoterapeut bez odborného dohledu a bez indikace může
 - a) provádět poradenskou činnost a instruktáž v oblasti prevence vzniku nemocí z povolání a úprav pracovního prostředí,

- b) aplikovat zásady ergonomie v rámci primární a sekundární prevence poruch pohybového aparátu, doporučovat vhodné úpravy domácího a pracovního prostředí ve vztahu k funkčním schopnostem pacienta a bariérám tohoto prostředí,
 - c) přejímat, kontrolovat a ukládat zdravotnické prostředky a prádlo, manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dezinfekci a sterilizaci a jejich dostatečnou zásobu,
 - d) seznamovat pacienty s možnostmi sociální péče ve spolupráci s odpovědnými orgány a v rozsahu své odborné způsobilosti vykonávat činnosti v rámci sociální rehabilitace osob se zdravotním postižením.
- (3) Ergoterapeut může v rozsahu své odborné způsobilosti provádět na základě indikace klinického psychologa, klinického logopeda nebo lékaře výcvik komunikačních a rozumových funkcí.

§ 7

Radiologický asistent

- (1) Radiologický asistent vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 a dále může bez odborného dohledu, bez indikace a v souladu s postupy stanovenými zákonem o specifických zdravotních službách pro poskytování zdravotních služeb, jejichž součástí je lékařské ozáření, (dále jen „postup lékařského ozáření“)
- a) asistovat a instrumentovat při intervenčních výkonech,
 - b) přejímat, kontrolovat a ukládat zdravotnické prostředky,
 - c) provádět specifickou ošetrovatelskou péči poskytovanou v souvislosti s radiologickými výkony a
 - d) přejímat, kontrolovat a ukládat léčivé přípravky¹⁰⁾ a manipulovat s nimi.
- (2) Radiologický asistent, který je aplikujícím odborníkem s klinickou odpovědností za praktickou část lékařského ozáření, dále může bez odborného dohledu, bez indikace a v souladu s postupy lékařského ozáření provádět praktickou část lékařského ozáření při
- a) standardních skiagrafických zobrazovacích výkonech,
 - b) standardních mamografických zobrazovacích výkonech včetně screeningových,
 - c) peroperační skioskopii a skioskopii pro navigaci,
 - d) kostní denzitometrii,
 - e) diagnostických výkonech v zubní radiodiagnostice,
 - f) standardních léčebných ozařovacích technikách v radioterapii a
 - g) standardních diagnostických a léčebných výkonech v nukleární medicíně.
- (3) Radiologický asistent dále může v souladu s postupy lékařského ozáření
- a) na základě indikace a pod přímým vedením radiologického asistenta s příslušnou specializovanou nebo zvláštní odbornou způsobilostí vykonávat činnosti uvedené v § 160 až 163,
 - b) na základě indikace a pod odborným dohledem lékaře aplikovat intravenózní léčiva nutná k provedení praktické části lékařského ozáření,
 - c) na základě indikace lékaře a pod odborným dohledem lékaře, sestry pro nukleární medicínu nebo odborného radiologického asistenta pro nukleární medicínu aplikovat radiofarmaka,

- d) provádět činnosti na základě indikace a podle pokynů klinického radiologického fyzika se zvláštní odbornou způsobilostí pro radioterapii při plánování radioterapie,
- e) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře aplikovat léčivé přípravky¹⁰⁾ nutné k provedení vyšetření trávícím traktem, dýchacími cestami, formou podkožních, kožních a nitrosvalových injekcí,
- f) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře provádět léčebné a zobrazovací výkony v radiologii, které využívají jiné fyzikální principy než ionizující záření, a
- g) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře zavádět periferní žilní katetry.

§ 8

Zdravotní laborant

- (1) Zdravotní laborant vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 a dále bez odborného dohledu a bez indikace v souladu s diagnózou stanovenou ošetřujícím lékařem a se systémem kvality laboratoře zejména může
 - a) identifikovat vzorky biologického materiálu nebo jiných vyšetřovaných materiálů, hodnotit jejich kvalitu pro požadovaná laboratorní vyšetření nebo jiné účely a zajišťovat jejich zpracování, uchovávání a následnou likvidaci,
 - b) obsluhovat laboratorní techniku a zabezpečovat její běžnou údržbu,
 - c) připravovat materiály nutné pro laboratorní a diagnostickou činnost,
 - d) zajišťovat správné uložení laboratorních chemikálií a setů a kontrolovat jejich dobu použitelnosti,
 - e) v souvislosti s ochranou veřejného zdraví provádět odběry vzorků,
 - f) zajišťovat péči o laboratorní zvířata,
 - g) přejímat, kontrolovat, ukládat léčivé přípravky¹⁰⁾, manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dostatečnou zásobu,
 - h) přejímat, kontrolovat a ukládat zdravotnické prostředky a prádlo, manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dezinfekci a sterilizaci a jejich dostatečnou zásobu.
- (2) Zdravotní laborant bez odborného dohledu na základě indikace lékaře zejména může provádět
 - a) neinvazivní odběry biologického materiálu a odběry žilní a kapilární krve,
 - b) základní laboratorní měření a vyšetření,
 - c) činnosti spojené se zpracováním odběrů plné krve a výrobou transfuzních přípravků při dodržení zásad správné výrobní praxe, a to zejména při získávání krve a jejích složek, jejich zpracování, označování, kontrole, skladování, balení, přepravě a výdeji a při vedení dokumentace o těchto činnostech.
- (3) Zdravotní laborant pod odborným dohledem zdravotnického pracovníka se specializovanou způsobilostí v příslušném oboru může
 - a) provádět specializovaná laboratorní vyšetření,
 - b) provádět vyšetření biologického materiálu radio-imunoanalytickými metodami při dodržování zásad radiační ochrany,
 - c) vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při uvádění a hodnocení nových laboratorních diagnostických postupů a jejich validaci,

- d) analyzovat laboratorní metody a postupy z hlediska chyb a interferencí, posuzovat omezující, komplikující a interferující faktory a popřípadě je kvantifikovat,
- e) v rozsahu své odborné způsobilosti vykonávat činnosti při organizaci programů interní kontroly jakosti a mezilaboratorního srovnávání,
- f) spolupracovat na expertizní činnosti pracoviště a tvorbě a udržování systému jakosti laboratoře, provádět interní a externí kontroly kvality laboratorních vyšetření.

§ 9

Zdravotně-sociální pracovník

Zdravotně-sociální pracovník vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 a dále bez odborného dohledu a bez indikace může

- a) provádět sociální prevenci, včetně depistážní činnosti, zaměřenou na cílené a včasné vyhledávání jedinců, kteří se v důsledku své nemoci nebo nemoci blízkých osob mohou ocitnout nebo se již ocitli v nepříznivé sociální situaci,
- b) provádět sociální šetření u pacientů a posuzovat životní situace pacienta ve vztahu k onemocnění nebo k jeho následkům, podle potřeby objektivizovat rozbor sociální situace návštěvní službou v rodinách, na základě spolupráce s orgány veřejné správy, popřípadě dalšími subjekty a o zjištěných skutečnostech zpracovávat zprávu o posouzení životní situace pacienta,
- c) sestavovat plán psychosociální intervence do životní situace pacienta, včetně rozsahu, druhu a potřeby sociálních opatření, ve spolupráci s dalšími zdravotnickými pracovníky tato opatření realizovat,
- d) zajišťovat sociálně-právní poradenství ve vztahu k onemocnění nebo k jeho následkům,
- e) účastnit se integrace pacientů, kteří takovou pomoc potřebují v důsledku chybějících fyzických, psychických nebo sociálních schopností, narušených sociálních vztahů nebo jiných překážek do společenského prostředí; k aktivní účasti na této integraci získávat pacienty a jejich sociální okolí,
- f) v rozsahu své odborné způsobilosti vykonávat činnosti při přípravě a organizaci rekondičních pobytů,
- g) v rozsahu své odborné způsobilosti vykonávat činnosti při přípravě propuštění pacientů, včetně zajištění další péče a služeb,
- h) v případě úmrtí pacientů provádět odborné poradenství v sociální oblasti; u osamělých zemřelých pacientů zajišťovat záležitosti spojené s úmrtím.

§ 10

Optometrista

(1) Optometrista vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 a dále bez odborného dohledu a bez indikace může

- a) doporučovat vhodné druhy a úpravy brýlových čoček,
- b) provádět poradenskou činnost v oblasti refrakčních vad, včetně druhů kontaktních čoček a jejich vhodného použití,
- c) přejímat, kontrolovat, ukládat léčivé přípravky¹⁰⁾, manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dostatečnou zásobu,

- d) přejímat, kontrolovat a ukládat zdravotnické prostředky a prádlo, manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dezinfekci a sterilizaci a jejich dostatečnou zásobu.
- (2) Optometrista bez odborného dohledu a bez indikace u osob starších 15 let věku může
- a) vyšetřovat zrakové funkce a provádět metrická vyšetření refrakce oka, určovat refrakční vadu a provádět korekce,
 - b) rozhodovat, zda je ke korekci refrakční vady vhodné použít dioptrické brýle, individuálně zhotovený zdravotnický prostředek, kontaktní čočky nebo speciální optické pomůcky, a předepisovat je, zhotovovat a opravovat,
 - c) vyšetřovat v oblasti předního segmentu oka pro potřeby korekce refrakčních vad,
 - d) provádět poradenskou činnost v oblasti refrakčních vad,
 - e) při podezření na oční onemocnění doporučovat pacientům vyšetření u lékaře se specializovanou způsobilostí v oboru oftalmologie,
 - f) aplikovat kontaktní čočky a předávat je s poučením a doplňkovým sortimentem pacientům a provádět jejich následné kontroly.
- (3) Optometrista pod odborným dohledem očního lékaře se specializovanou způsobilostí v oboru oftalmologie může provádět
- a) činnosti uvedené v odstavci 2 u osob mladších 15 let,
 - b) vyšetření na oftalmologických diagnostických přístrojích; tato vyšetření však nehodnotí a nestanovuje diagnózu.

§ 11

Ortoptista

- (1) Ortoptista vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 a poskytuje specifickou ošetrovatelskou péči pacientům s oční poruchou, ve spolupráci s lékařem vykonává činnosti při poskytování preventivní, léčebné, diagnostické a dispenzární péče s cílem dosažení co nejlepší zrakové ostroty a navození jednoduchého binokulárního vidění u vrozených i získaných očních vad. Přitom bez odborného dohledu a bez indikace zejména může
- a) navrhovat, zhotovovat a udržovat cvičební ortoptické pomůcky, pečovat o ortoptické vyšetřovací a léčebné přístroje,
 - b) edukovat pacienty a jejich rodiče, případně jiné pečující osoby o léčbě a léčebném výcviku,
 - c) provádět screening očních vad u dětí,
 - d) informovat lékaře o průběhu léčby, navrhnout změny a doplnění ordinace lékaře na základě vlastních zjištění,
 - e) při práci ve stacionářích zajišťovat bezpečné prostředí ve vztahu ke zdravotnímu stavu dětí, pobyt dětí venku přiměřeně jejich zdravotnímu stavu a připravovat a realizovat výchovné aktivity,
 - f) přejímat, kontrolovat a ukládat léčivé přípravky¹⁰⁾, manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dostatečnou zásobu,
 - g) přejímat, kontrolovat a ukládat zdravotnické prostředky a prádlo, manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dezinfekci a sterilizaci a jejich dostatečnou zásobu.

- (2) Bez odborného dohledu na základě indikace lékaře se specializovanou způsobilostí v oboru oftalmologie může provádět a vyhodnocovat
- a) diagnostická vyšetření pacientů, zejména
 1. vyšetření zrakové ostrosti do dálky, do blízka (bez korekce i s korekcí),
 2. změření korekce na fokometru,
 3. zakrývací testy,
 4. orientační vyšetření motility,
 5. vyšetření konvergence,
 6. změření pupilární distance,
 7. orientační vyšetření fixace,
 8. zjištění binokulárních funkcí na přístrojích, prismatickými skly a různými testy,
 9. vyšetření objektivní a subjektivní úchyly na přístrojích a prismatickými skly,
 10. změření gama úhlu na troposkopu a Maddoxu,
 11. vyšetření rozlišovací schopnosti;
 - b) léčebná pleoptická a ortoptická cvičení pacientů na očních specializovaných pracovištích, zejména
 1. okluzní terapii,
 2. pleoptická cvičení amblyopie pasivní a aktivní,
 3. prizmatickou terapii,
 4. cvičení motility a konvergence,
 5. cvičení binokulárních funkcí a stereopse;
 - c) pomocná vyšetření, při nichž nedochází k přímému kontaktu s okem, zejména
 1. grafické vyšetření motility očních svalů,
 2. test kontrastní citlivosti do dálky i do blízka,
 3. vyšetření barvocitu.
- (3) Bez odborného dohledu na základě indikace lékaře se specializovanou způsobilostí v oboru oftalmologie může
- a) připravovat pacienty k dalším diagnostickým a léčebným výkonům v očním lékařství, zajišťovat ošetrovatelskou péči při těchto výkonech a po nich, provádět je a nebo při nich asistovat,
 - b) podávat léčivé přípravky do spojivkového vaku nebo jiným neinvazivním způsobem,
 - c) provádět aplikaci kontaktních a okluzních čoček.

§ 12

Asistent ochrany a podpory veřejného zdraví

- (1) Asistent ochrany a podpory veřejného zdraví vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 a dále bez odborného dohledu na základě indikace lékaře nebo jiného zdravotnického pracovníka se specializovanou způsobilostí v příslušném oboru ochrany a podpory veřejného zdraví vykonává činnosti související s výkonem státního zdravotního dozoru⁶⁾ a další činnosti související s ochranou a podporou veřejného zdraví. Přitom může
- a) provádět šetření v terénu a další činnosti nutné pro zabezpečení ochrany a podpory veřejného zdraví a předcházení vzniku, šíření a omezení výskytu infekčních onemocnění, hro-

- madně se vyskytujících onemocnění, nemocí souvisejících s prací a jiných významných poruch zdraví v souladu s právními předpisy upravujícími ochranu veřejného zdraví¹⁶),
- b) provádět dílčí měření, odběr vzorků složek životního a pracovního prostředí a biologického materiálu, včetně odběru žilní a kapilární krve, k laboratorním vyšetřením v oblasti ochrany a podpory veřejného zdraví, sběr potřebných dat, která dále analyzuje a zpracovává, a navrhopvat vhodná opatření,
 - c) vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při získávání pokladů pro sledování zdravotního stavu populace ve vztahu k životním a pracovním podmínkám, při přípravě komplexních programů ochrany a podpory zdraví a při jejich realizaci a zabezpečení zdravých životních a pracovních podmínek a připravovat dílčí projekty v ochraně a podpoře veřejného zdraví,
 - d) účastnit se kontroly veškerých dezinfekčních, dezinsekčních a deratizačních zásahů a provádět kontrolu jejich účinnosti,
 - e) provádět kontroly opatření k prevenci nemocničních nákaz stanovených zdravotnickým pracovníkem v ochraně veřejného zdraví se specializovanou způsobilostí, včetně účinnosti sterilizační techniky ve zdravotnických zařízeních a zařízeních sociální péče, kontrolovat plnění uložených opatření, pořizovat protokol a připravovat podklady pro další opatření příslušného orgánu ochrany veřejného zdraví.
- (2) Asistent ochrany a podpory veřejného zdraví bez odborného dohledu a bez indikace může provádět
- a) výchovu občanů ke zdravému způsobu života,
 - b) poradenství v oblastech podpory zdraví a zdravého způsobu života a
 - c) zajištění přejímání, kontrolu a uložení zdravotnických prostředků a prádla, manipulaci s nimi, jejich dezinfekci a sterilizaci a zajištění jejich dostatečné zásoby.

§ 13

Ortotik-protetik

- (1) Ortotik-protetik vykonává činnosti uvedené v § 3 odst. 1 a dále bez odborného dohledu a bez indikace a v souladu s lékařskou diagnózou může
- a) seznamovat pacienty a osoby jimi určené nebo ošetřující osoby s pomůckami a provádět jejich základní zácvk při používání pomůcek a základy jejich údržby,
 - b) konzultovat s pacienty možnosti a vhodnost jednotlivých vybavení s výhledem na následnou rehabilitaci a integraci do normálního života, vybírat vhodné sériové pomůcky u lehčích typů postižení a tyto pomůcky aplikovat, popřípadě upravovat,
 - c) přejímat, kontrolovat a ukládat zdravotnické prostředky a prádlo, manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dezinfekci a sterilizaci a jejich dostatečnou zásobu.
- (2) Ortotik-protetik vykonává činnosti uvedené v § 3 odst. 1 a dále bez odborného dohledu na základě indikace lékaře a v souladu s lékařskou diagnózou může
- a) vytvářet konstrukční řešení jednotlivých ortotických a protetických pomůcek v celém rozsahu oboru včetně využití technologií snímání měrných podkladů,

- b) konstruovat ortotické pomůcky za použití modulárních komponentů, modulárních stavebnic a individuálně vyrobených částí za využití poznatků vertikální stavby pomůcek.

§ 14

Nutriční terapeut

- (1) Nutriční terapeut vykonává činnosti uvedené v § 3 odst. 1 a poskytuje specifickou ošetrovatelskou péči při zabezpečování nutričních potřeb pacientů v oblasti preventivní a léčebné výživy. Přitom bez odborného dohledu a bez indikace v souladu s diagnózou stanovenou lékařem zejména může
 - a) zpracovávat a vyhodnocovat nutriční anamnézu, u pacientů v závažných stavech provádět bilanci stravy přijímané ústy, navrhovat lékaři, případně všeobecné sestře nebo porodní asistentce změny v předepsané dietě, způsobu přijímání stravy či doplnění potravinovými doplňky,
 - b) provádět vyšetření nutná ke zjištění stavu výživy pacientů,
 - c) kontrolovat, metodicky vést a organizovat přípravu stravy v souladu s poznatky zdravé a léčebné výživy, zejména ve stravovacích provozech zdravotnických zařízení a v případě speciálních diet stravu připravovat,
 - d) sestavovat jídelní plány a předpis stravy pro jednotlivé diety i pro celé zdravotnické zařízení, včetně propočtů biologické a energetické hodnoty diet,
 - e) provádět poradenství a edukaci jedinců, rodin a skupin v oblasti zdravé a léčebné výživy, včetně doporučení vhodných výživových doplňků,
 - f) přejímat, kontrolovat a ukládat léčivé přípravky¹⁰⁾, manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dostatečnou zásobu,
 - g) přejímat, kontrolovat a ukládat zdravotnické prostředky a prádlo, manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dezinfekci a sterilizaci a jejich dostatečnou zásobu.
- (2) Nutriční terapeut může sestavovat bez odborného dohledu na základě indikace lékaře individuální jídelní plány, včetně propočtů biologické a energetické hodnoty diet.

§ 15

Zubní technik

- (1) Zubní technik vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 a dále bez odborného dohledu na základě indikace zubního lékaře může zhotovovat zubní náhrady, ortodontické pomůcky a další stomatologické výrobky a v případě potřeby provádět jejich úpravy a opravy.
- (2) Zubní technik bez odborného dohledu a bez indikace může
 - a) zpracovávat všechny hlavní a pomocné materiály užívané v zubním lékařství,
 - b) zajišťovat hospodárné zpracování dentálního materiálu,
 - c) provádět obsluhu zdravotnických prostředků a ostatního zařízení zubní laboratoře, s výjimkou používání zdroje ionizujícího záření, a zajišťovat jejich údržbu,
 - d) na vyzvu zubního lékaře řešit specifické problémy související se zhotovováním a opravováním zubních náhrad, ortodontických pomůcek a dalších stomatologických výrobků v průběhu ošetření pacientů,
 - e) informovat zubního lékaře o nekvalitním otisku a o dalších závažných okolnostech ovlivňujících kvalitu výrobku,

- f) přejímat, kontrolovat a ukládat zdravotnické prostředky a prádlo, manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dezinfekci a sterilizaci a jejich dostatečnou zásobu.

§ 16

Dentální hygienistka

- (1) Dentální hygienistka vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 a dále bez odborného dohledu a bez indikace může
 - a) vychovávat a instruovat pacienty k pravidelné a systematické preventivní péči o ústní hygienu,
 - b) stanovit úroveň individuální hygieny, provádět nácvik postupů a technik ústní hygieny a kontrolovat jejich účinnost,
 - c) provádět kolektivní zdravotně-výchovnou činnost zaměřenou na prevenci zubního kazu, parodontopatií, ortodontických anomálií a na racionální výživu,
 - d) provádět ve spolupráci se zubním lékařem výzkum v oblasti zubního lékařství, zvláště pak v oblasti dentální hygieny,
 - e) vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při přejímání, kontrole, manipulaci a uložení zdravotnických prostředků a prádla, jejich dezinfekci a sterilizaci a zajištění jejich dostatečné zásoby.
- (2) Dentální hygienistka bez odborného dohledu v souladu s diagnózou a individuálním léčebným postupem stanoveným zubním lékařem může provádět profylaxi onemocnění ústní dutiny včetně odhalení časných patologických změn a prevence jejich zhoršování. Přitom zejména může
 - a) provádět vstupní a kontrolní vyšetření ústní dutiny včetně získání anamnézy, zhodnocení stavu parodontu a měkkých tkání, orientačního zhodnocení stavu chrupu a jeho kazivosti,
 - b) provádět otisky chrupu,
 - c) odstraňovat zubní plak a kámen z mezizubních a supragingiválních prostorů, leštit povrch zubů profylaktickými materiály,
 - d) odstraňovat subgingivální zubní kámen v rámci nechirurgické léčby,
 - e) provádět ošetření citlivého dentinu a aplikaci profylaktických materiálů, jako jsou fluoridové roztoky,
 - f) provádět odstraňování retenčních míst plaku a povrchové úpravy výplní,
 - g) provádět odborné čištění zubů,
 - h) stanovit individuální léčebný plán dentální hygieny a na jeho základě provádět konzervativní nechirurgickou terapii, a to iniciální, udržovací a podpůrnou antimikrobiální; individuální léčebný plán dentální hygieny lze stanovit pouze v mezích individuálního léčebného postupu stanoveného zubním lékařem,
 - i) provádět neinvazivní aplikace antiseptických, adstringentních a antibakteriálních léčivých přípravků supragingiválně i do subgingiválních prostor,
 - j) ohlazovat kořeny zubů,
 - k) provádět uzavřenou kyretáž,
 - l) odstraňovat pigmentace profylaktickými materiály i speciálními přístroji,
 - m) zhotovovat studijní modely,

- n) informovat ošetřujícího zubního lékaře o výsledcích ošetřování pacientů a doporučovat kontrolní vyšetření zubním lékařem nejdéle po 6 měsících.
- (3) Dentální hygienistka pod odborným dohledem zubního lékaře může
- a) provádět činnosti zubní instrumentárky podle § 40,
 - b) provádět aplikace povrchové anestézie pro povrchové znecitlivění dásní,
 - c) měnit gumové příslušenství u fixních ortodontických aparátů,
 - d) provádět bělení zubů a obdobné estetické úpravy a doporučení ohledně individuálního domácího bělení zubů,
 - e) provádět na základě indikace zubního lékaře, který je aplikujícím odborníkem, praktickou část lékařského ozáření zubním rentgenovým zařízením.
- (4) Dentální hygienistka pod přímým vedením zubního lékaře může provádět pečetění fisur.

§ 17

Zdravotnický záchranář

- (1) Zdravotnický záchranář vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 a dále bez odborného dohledu a bez indikace vykonává činnosti v rámci specifické ošetrovatelské péče při poskytování přednemocniční neodkladné péče, a dále při poskytování akutní lůžkové péče intenzivní, včetně péče na urgentním příjmu. Přitom zejména může
- a) sledovat, monitorovat a hodnotit vitální funkce včetně snímání elektrokardiografického záznamu, průběžného sledování a hodnocení poruch rytmu, vyšetření a monitorování dalších tělesných parametrů za použití zdravotnických prostředků,
 - b) vyhodnocovat projevy onemocnění a rizikových faktorů a na základě diferenciální diagnostiky stanovit předběžnou diagnózu,
 - c) zahajovat a provádět kardiopulmonální resuscitaci s použitím ručních křísicích vaků, včetně defibrilace srdce elektrickým výbojem po provedení záznamu elektrokardiogramu,
 - d) zajišťovat periferní žilní nebo intraoseální vstup, aplikovat krystaloidní roztoky a provádět nitrožilní aplikaci roztoků glukózy u pacienta s ověřenou hypoglykemií,
 - e) provádět laboratorní vyšetření určená pro neodkladnou péči a hodnotit je,
 - f) obsluhovat a udržovat vybavení všech kategorií dopravních prostředků, řídit pozemní dopravní prostředky, a to i v obtížných podmínkách jízdy s využitím výstražných zvukových a světelných zařízení,
 - g) provádět první ošetření ran, včetně zástavy krvácení,
 - h) zajišťovat nebo provádět bezpečné vyproštění, polohování, imobilizaci, transport pacientů a zajišťovat bezpečnost pacientů během transportu,
 - i) vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při řešení následků mimořádných událostí při provádění záchranných a likvidačních prací v rámci integrovaného záchranného systému,
 - j) zajišťovat v případě potřeby péči o tělo zemřelého,
 - k) přejímat, kontrolovat a ukládat léčivé přípravky¹⁰⁾, manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dostatečnou zásobu,
 - l) přejímat, kontrolovat a ukládat zdravotnické prostředky a prádlo, manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dezinfekci a sterilizaci a jejich dostatečnou zásobu,

- m) provádět neodkladné výkony v rámci probíhajícího porodu a první ošetření novorozence,
 - n) přijímat, evidovat a vyhodnocovat tísňové výzvy z hlediska závažnosti zdravotního stavu pacienta a podle stupně naléhavosti, zabezpečovat odpovídající způsob jejich řešení za použití telekomunikační a sdělovací techniky,
 - o) provádět telefonní instruktáž k poskytování první pomoci a poskytovat další potřebné rady za použití vhodného psychologického přístupu,
 - p) zavádět a udržovat inhalační a kyslíkovou terapii.
- (2) Zdravotnický záchranář při poskytování přednemocniční neodkladné péče, a dále při poskytování akutní lůžkové péče intenzivní, včetně péče na urgentním příjmu může bez odborného dohledu na základě indikace lékaře vykonávat činnosti při poskytování diagnostické a léčebné péče. Přitom zejména může
- a) zajišťovat dýchací cesty dostupnými pomůckami, zavádět a udržovat inhalační kyslíkovou terapii, zajišťovat přístrojovou ventilaci s parametry určenými lékařem, pečovat o dýchací cesty pacientů i při umělé plicní ventilaci,
 - b) podávat léčivé přípravky¹⁰⁾, včetně krevních derivátů¹²⁾,
 - c) asistovat při zahájení aplikace transfuzních přípravků¹³⁾ a ošetřovat pacienta v průběhu aplikace a ukončovat ji,
 - d) provádět katetrizaci močového měchýře žen a dívek starších 3 let věku,
 - e) odebrat biologický materiál na vyšetření.
- (3) Zdravotnický záchranář dále při poskytování přednemocniční neodkladné péče, a dále při poskytování akutní lůžkové péče intenzivní, včetně péče na urgentním příjmu, vykonává činnosti podle § 4 odst. 1 písm. d), f), n), r), u) a v) a § 4a odst. 1 písm. b) až n).

§ 18

Farmaceutický asistent

- (1) Farmaceutický asistent vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 a dále bez odborného dohledu a bez indikace může
- a) vydávat léčivé přípravky, jejichž výdej není vázán na lékařský předpis, a zdravotnické prostředky a podávat informace o jejich správném užívání a uchovávání,
 - b) připravovat zkoumadla a diagnostické zdravotnické prostředky in vitro,
 - c) vydávat léčivé přípravky a zdravotnické prostředky na žádanky zdravotnických zařízení a zařízení veterinární péče v souladu s jiným právním předpisem¹⁰⁾,
 - d) objednávat léčiva, pomocné látky, zdravotnické prostředky a další výrobky související s péčí o zdraví, zabezpečovat jejich řádnou přepravu, uchovávání a doplňování,
 - e) zajišťovat objednávání pomocného a provozního materiálu,
 - f) provádět kontrolu léčiv a pomocných látek,
 - g) připravovat léčivé přípravky; pokud jiný právní předpis¹⁰⁾ nestanoví jinak, včetně přípravy a kontroly cytostatik a dalších činností souvisejících s jejich přípravou,
 - h) zajišťovat aseptickou přípravu léčivých přípravků¹⁰⁾, přijímat, kontrolovat a ukládat léčivé přípravky¹⁰⁾, manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dostatečnou zásobu,

- i) přejímat, kontrolovat a ukládat zdravotnické prostředky a prádlo, manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dezinfekci a sterilizaci a jejich dostatečnou zásobu.
- (2) Farmaceutický asistent může provádět pod odborným dohledem farmaceutického asistenta se specializovanou způsobilostí v oboru přípravy radiofarmak, farmaceuta nebo jiného odborně způsobilého pracovníka na základě indikace lékaře, farmaceuta nebo jiného odborně způsobilého zdravotnického pracovníka a v souladu s pokyny radiologického fyzika praktickou část lékařského ozáření, a to přípravu a kontrolu radiofarmak, včetně dalších činností souvisejících s jejich přípravou, zejména příjem a instalaci generátorů, likvidaci zbytků a dekontaminaci pracoviště.
- (3) Farmaceutický asistent pod odborným dohledem farmaceuta může
 - a) vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při přípravě technologických předpisů pro přípravu léčivých přípravků¹⁰⁾,
 - b) sledovat zásoby léčivých přípravků¹⁰⁾ a zdravotnických prostředků ve zdravotnických zařízeních, zejména jejich správné uchovávání,
 - c) vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při přípravě radiofarmak a léčivých přípravků s obsahem venen¹⁰⁾.

§ 19

Biomedicínský technik

- (1) Biomedicínský technik vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 a dále bez odborného dohledu a bez indikace lékaře
 - a) se podílí na vedení dokumentace používaných zdravotnických prostředků u poskytovatele zdravotních služeb podle zákona o zdravotnických prostředcích,
 - b) se účastní na výběru zdravotnických prostředků za účelem jejich nákupu poskytovatelem zdravotních služeb a podílí se na jejich uvedení do provozu,
 - c) zajišťuje servis zdravotnických prostředků, kontroluje kvalitu jeho provedení, popřípadě jej sám provádí za podmínek stanovených zákonem o zdravotnických prostředcích,
 - d) zajišťuje provedení instruktáže obsluhy zdravotnických prostředků za podmínek stanovených zákonem o zdravotnických prostředcích u poskytovatele zdravotních služeb,
 - e) se účastní procesu oznamování podezření na nežádoucí příhody zdravotnických prostředků podle zákona o zdravotnických prostředcích a podílí se na realizaci preventivních a nápravných opatření.
- (2) Biomedicínský technik bez odborného dohledu na základě indikace lékaře obsluhuje zdravotnické prostředky a jejich sestavy v rámci asistence při zdravotnických výkonech a zajišťuje lékařem požadované nastavení zdravotnických prostředků předávaných pacientovi.
- (3) V případě, že zdravotnický prostředek, na němž biomedicínský technik vykonává činnosti podle odstavce 1 nebo 2, je radiologickým zařízením, vykonává tyto činnosti ve spolupráci s klinickým radiologickým fyzikem.

§ 21

Radiologický technik

- (1) Radiologický technik vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 a dále bez odborného dohledu a v souladu s postupy lékařského ozáření může
 - a) bez indikace kontrolovat dodržování požadavků, které jsou stanoveny jinými právními předpisy^{20),21)} při používání radiologických zařízení a dalších souvisejících zdravotnických prostředků,
 - b) bez indikace provádět a vyhodnocovat zkoušky provozní stálosti zdroje ionizujícího záření a provozní zkoušky zobrazovacích a detekčních systémů v nukleární medicíně,
 - c) bez indikace provádět základní klinickou dozimetrii při diagnostických a léčebných postupech, včetně zaznamenávání a vyhodnocování dávek dodávaných pacientům za účelem ověření správnosti ozařovacích plánů a aktivit aplikovaných radiofarmak, a
 - d) na základě indikace lékaře, který je aplikujícím odborníkem, provádět praktickou část lékařského ozáření v brachyterapii s vysokým dávkovým příkonem (dále jen „HDR brachyterapie“).
- (2) Radiologický technik dále provádí činnosti související s praktickou a fyzikálně-technickou částí lékařského ozáření v souladu s postupy lékařského ozáření, na základě indikace a podle pokynů
 - a) klinického radiologického fyzika při optimalizaci lékařského ozáření,
 - b) klinického radiologického fyzika při fyzikálně-technické části lékařského ozáření,
 - c) klinického radiologického fyzika se zvláštní odbornou způsobilostí pro radioterapii při plánování radioterapie, nebo
 - d) klinického radiologického fyzika se zvláštní odbornou způsobilostí pro nukleární medicínu při plánování terapeutických výkonů v nukleární medicíně.

§ 22

Adiktolog

- (1) Adiktolog vykonává činnosti uvedené v § 3 odst. 1 a dále bez odborného dohledu a bez indikace lékaře v oblasti závislosti na návykových látkách a dalších závislostí může
 - a) provádět komplexní adiktologickou diagnostiku pacienta,
 - b) provádět neinvazivní odběry biologického materiálu pro vyšetření přítomnosti návykových látek a infekčních onemocnění,
 - c) stanovit program primární prevence včetně programu včasné diagnostiky a intervence,
 - d) provádět depistáž s cílem identifikovat osoby ohrožené zdravím škodlivými návyky a u těchto osob provádět prevenci, výchovu a poradenství v oblastech zdravého způsobu života a snižování škodlivosti užívání návykových látek,
 - e) provádět individuální, skupinovou a rodinnou adiktologickou terapii a podpůrnou psychoterapii,
 - f) instruovat zdravotnické pracovníky v oblasti péče o osoby ohrožené zdravím škodlivými návyky o škodlivosti užívání návykových látek,
 - g) provádět poradenství v oblasti závislosti na návykových látkách a dalších závislostí.

- (2) Adiktolog na základě indikace lékaře se specializovanou způsobilostí v oboru psychiatrie nebo v oboru dětská a dorostová psychiatrie nebo lékaře se zvláštní specializovanou způsobilostí v oboru návykové nemoci může vypracovávat v oblasti závislosti na návykových látkách a dalších závislostí komplexní léčebný plán a koordinovat jeho realizaci.
- (3) Adiktolog pod odborným dohledem lékaře se zvláštní specializovanou způsobilostí v oboru lékařská psychoterapie a se specializovanou způsobilostí v oboru psychiatrie nebo v oboru dětská a dorostová psychiatrie nebo se zvláštní specializovanou způsobilostí v oboru návykové nemoci v oblasti závislosti na návykových látkách a dalších závislostí nebo psychoterapeuta může spolupracovat při systematické individuální, skupinové a rodinné psychoterapii.
- (4) Adiktolog pod odborným dohledem lékaře se specializovanou způsobilostí v oboru psychiatrie nebo v oboru dětská a dorostová psychiatrie nebo lékaře se zvláštní specializovanou způsobilostí v oboru návykové nemoci v oblasti závislosti na návykových látkách a dalších závislostí může asistovat při psychiatrických vyšetřeních.

§ 22a

Behaviorální analytik

Behaviorální analytik vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 a dále bez odborného dohledu a bez indikace může

- a) provádět behaviorálně analytické hodnocení, diagnostiku a diferenciální diagnostiku chování pro další léčebnou péči,
- b) na základě funkční analýzy nebo hodnocení navrhnout plán behaviorální intervence a prostřednictvím metod aplikované behaviorální analýzy provádět terapii, rehabilitaci a reedukaci chování u dětí i dospělých s neurovývojovými poruchami,
- c) provádět prevenci, výchovu a poradenství s cílem dosažení maximálního rozvoje širokého spektra chování a dovedností u dětí i dospělých s neurovývojovými poruchami, zejména v oblastech sebeobslužných dovedností, komunikace, sociální a emocionální adaptace, učení, trávení volného času a podpory nezávislosti,
- d) provádět edukaci rodinných příslušníků a zdravotnických pracovníků v oblasti péče a realizace plánu behaviorální intervence,
- e) provádět hodnocení plánu behaviorální intervence a doporučovat jeho případné změny,
- f) provádět poradenskou a vzdělávací činnost v oblasti rozvoje žádoucího chování a úpravy maladaptivního chování.

§ 23

Psycholog ve zdravotnictví

- (1) Psycholog ve zdravotnictví vykonává činnosti uvedené v § 3 odst. 1 a dále pod odborným dohledem klinického psychologa nebo dětského klinického psychologa může provádět
 - a) klinicko-psychologickou diagnostiku,
 - b) podpůrnou psychoterapii a socioterapii,
 - c) neodkladnou péči v případě akutních psychických krizí a traumat,
 - d) rehabilitaci, reedukaci a resocializaci psychických funkcí,
 - e) školení zdravotnických pracovníků v oblasti psychologie zdraví a nemoci,

- f) psychologickou prevenci, výchovu a poradenství ke zdravému způsobu života,
 - g) v rozsahu své odborné způsobilosti prevenci psychologických problémů zdravotnických pracovníků,
 - h) poradenskou činnost v oblasti péče o psychický stav tělesně i duševně nemocných pacientů, včetně paliativní péče o nevléčitelně nemocné a přípravy na lékařské zákroky,
 - i) odbornou konziliární, posudkovou a dispenzární činnost.
- (2) Psycholog ve zdravotnictví pod odborným dohledem psychoterapeuta může provádět systematickou individuální, skupinovou, emergentní a rodinnou psychoterapii.

§ 23a

Logoped ve zdravotnictví

Logoped ve zdravotnictví vykonává činnosti uvedené v § 3 odst. 1 a dále pod odborným dohledem klinického logopeda může

- a) provádět základní diagnostické postupy v oboru klinická logopedie,
- b) provádět léčbu, rehabilitaci a reedukaci poruch a vad řeči, sluchu, hlasu a polykání,
- c) v rozsahu své odborné způsobilosti vykonávat činnosti při poskytování zdravotní péče o děti a dospělé s vadami a poruchami sdělovacího procesu a polykání,
- d) v rozsahu své odborné způsobilosti vykonávat činnosti při dispenzarizaci pacientů s poruchami a vadami řeči, sluchu, hlasu a polykání.

§ 24

Zrakový terapeut

- (1) Zrakový terapeut vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 a dále pod odborným dohledem klinického zrakového terapeuta a bez indikace lékaře může
- a) provádět oftalmopedickou prevenci a poradenství s cílem dosažení kvalitního vývoje zraku,
 - b) instruovat zdravotnické pracovníky v oblasti vyšetřovacích postupů a možností rozvoje a rehabilitace zrakových funkcí při poškození centrálního nervového systému,
 - c) seznamovat pacienta a jím určené osoby s jednotlivými postupy zrakové rehabilitace a provádět jejich zácvik v těchto postupech,
 - d) individuálně volit pomůcky k rehabilitaci pacienta,
 - e) navrhopvat a doporučovat úpravy prostředí pacienta podporující rozvoj a rehabilitaci zrakových funkcí, prostorovou orientaci a samostatný pohyb.
- (2) Zrakový terapeut pod odborným dohledem klinického zrakového terapeuta na základě indikace lékaře zejména může
- a) provádět oftalmopedickou diagnostiku a diferenciální diagnostiku pro další léčebnou péči u kojenců, dětí v preverbálním období, u osob s problémy v komunikaci, osob nekomunikujících a osob obtížně vyšetřitelných z důvodu vícečetného postižení, degenerativního onemocnění, mentální retardace nebo poruchy centrálního nervového systému,
 - b) provádět rehabilitaci a stimulaci zrakových funkcí u pacientů uvedených v písmenu a),

- c) stanovit v rozsahu, který určí lékař, vhodné diagnostické a léčebné metody u dětí a dospělých s poruchami a vadami zraku.

§ 25

Fyzioterapeut

- (1) Fyzioterapeut vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 a dále stanoví a provádí bez odborného dohledu v souladu s diagnózou lékaře případně v souladu s doporučeným postupem lékaře, pokud je stanoven, a na základě vlastních vyšetření optimální varianty a kombinace fyzioterapeutických postupů tak, aby bylo dosaženo cíle požadovaného lékařem. Přitom zejména může
 - a) provádět vyšetření, která jsou nutná pro stanovení dalšího postupu ve fyzioterapii, zejména zjišťování anamnézy, vyšetření postury, pohybového systému, vyšetření jednotlivých tělesných segmentů, vyšetření dechových funkcí, a to zejména pomocí manuálních postupů, měření, specifických testů a přístrojových diagnostických metod,
 - b) provádět komplexní kineziologické vyšetření včetně diagnostiky funkčních poruch pohybového systému, diagnostiku bolestivých a spouštových bodů, algeziologické vyšetření, škálové hodnocení spasticity a dalších neurologických projevů,
 - c) provádět analýzu běžných denních aktivit z hlediska fyzioterapie,
 - d) provádět cílené ergonomické vyšetření vzhledem ke stavu pacientů a podílet se v rozsahu své odborné způsobilosti a ve spolupráci s ergoterapeutem na lékařem indikované ergodiagnostice k hodnocení pracovního potenciálu,
 - e) na základě fyzioterapeutické diagnózy stanovit individuální fyzioterapeutický krátkodobý a dlouhodobý plán se znalostí patofyziologie onemocnění, vady nebo poruchy,
 - f) aplikovat podle aktuálního stavu pacientů fyzioterapeutické a kinezioterapeutické metody, například manuální a přístrojové, provádět interpretaci a korekci funkčních poruch pohybového systému, zejména poruch postury, lokomoce, hybnosti, fyzioterapeutickými a redukčními metodami,
 - g) prostřednictvím pohybu a dalších fyzioterapeutických metod cíleně ovlivňovat funkce dalších systémů, včetně psychických funkcí,
 - h) hodnotit funkční potenciál pacienta a doporučovat kompenzační pomůcky dle stavu pacientů,
 - i) aplikovat metody fyzikální terapie a balneologické procedury,
 - j) hodnotit výsledný efekt fyzioterapeutické péče.
- (2) Fyzioterapeut bez odborného dohledu a bez indikace může
 - a) provádět prevenci, edukaci a poradenství za účelem udržení nebo obnovení pohybových funkcí,
 - b) školit zdravotnické pracovníky způsobilé poskytovat ošetrovatelskou péči v oblasti rehabilitačního ošetrovatelství, především v prevenci imobilizačního syndromu,
 - c) doporučovat ergonomické úpravy bydliště a pracoviště pacientů v rámci prevence poruch pohybového systému,
 - d) seznamovat pacienty s možnostmi sociální péče a v rozsahu své odborné způsobilosti vykonávat činnosti při sociální rehabilitaci osob se zdravotním postižením,

- e) přejímat, kontrolovat a ukládat léčivé přípravky¹⁰), manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dostatečnou zásobu,
 - f) přejímat, kontrolovat a ukládat zdravotnické prostředky a prádlo, manipulovat s nimi a zajišťovat jejich dezinfekci a sterilizaci a jejich dostatečnou zásobu.
- (3) Fyzioterapeut bez odborného dohledu na základě indikace lékaře může
- a) provádět specializované diagnostické postupy pro vyšetření pohybového systému včetně přístrojových, zejména polyelektromyografii, moire, posturografii,
 - b) aplikovat fyzioterapeutické postupy u pacientů, kde je reálné riziko selhání životních funkcí,
 - c) aplikovat kinezioterapii a fyzioterapeutické postupy s využitím pokročilé rehabilitační přístrojové technologie.

§ 26

Radiologický fyzik

- (1) Radiologický fyzik vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 a § 21.
- (2) Radiologický fyzik dále může v souladu s postupy lékařského ozáření, na základě indikace a pod odborným dohledem klinického radiologického fyzika s příslušnou zvláštní odbornou způsobilostí
- a) poskytovat konzultace a poradenství a školit další zdravotnické pracovníky a jiné odborné pracovníky v záležitostech týkajících se radiační ochrany při lékařském ozáření a jeho optimalizace,
 - b) zajišťovat radiační ochranu při poskytování zdravotní péče poskytovatelem zdravotních služeb, zejména radiační ochranu pracovníků, obyvatel a pacientů podle atomového zákona a
 - c) dozimetricky a nezávislým výpočtem ověřovat radioterapeutické plány.
- (3) Radiologický fyzik dále může vykonávat činnosti v souladu s postupy lékařského ozáření, na základě indikace a podle pokynů klinického radiologického fyzika s příslušnou zvláštní odbornou způsobilostí při zavádění nových radiologických zařízení a fyzikálních metod do klinické praxe.

§ 27

Odborný pracovník v laboratorních metodách a v přípravě léčivých přípravků

- (1) Odborný pracovník v laboratorních metodách a v přípravě léčivých přípravků vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 a dále bez odborného dohledu na základě indikace lékaře nebo odborného pracovníka v laboratorních metodách a přípravě léčivých přípravků se specializovanou způsobilostí v oboru ochrana a podpora veřejného zdraví nebo odborného pracovníka v ochraně a podpoře veřejného zdraví se specializovanou způsobilostí v oboru hygiena a epidemiologie provádí neinvazivní odběry biologického materiálu a odběry žilní a kapilární krve.
- (2) Odborný pracovník v laboratorních metodách a v přípravě léčivých přípravků pod odborným dohledem lékaře nebo odborného pracovníka v laboratorních metodách a v přípravě léčivých pří-

pravků se specializovanou způsobilostí v oboru v souladu s diagnózou stanovenou lékařem a systémem kvality laboratoře může

- a) provádět vnitřní i vnější kontrolu laboratorních vyšetření,
 - b) připravovat materiál a přístroje nutné pro laboratorní činnost,
 - c) identifikovat vzorky zaslané k vyšetření, hodnotit jejich kvalitu z hlediska požadovaných vyšetření a zajišťovat jejich zpracování,
 - d) posuzovat omezující, komplikující a interferující faktory a případně je kvantifikovat,
 - e) vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při zajišťování jakosti měřicího a analytického procesu laboratoře,
 - f) zajišťovat programy interní kontroly jakosti a mezilaboratorního porovnání.
- (3) Odborný pracovník v laboratorních metodách a v přípravě léčivých přípravků může provádět pod odborným dohledem lékaře, farmaceuta nebo odborného pracovníka v laboratorních metodách a v přípravě léčivých přípravků se specializovanou způsobilostí v oboru laboratorní diagnostická vyšetření, včetně využívání přístrojové a laboratorní techniky a v odůvodněných případech může indikaci lékaře specifikovat.
- (4) Odborný pracovník v laboratorních metodách a v přípravě léčivých přípravků pracující na úseku přípravy radiofarmak může vykonávat pod odborným dohledem specialisty pro přípravu radiofarmak nebo farmaceuta činnosti podle § 143.
- (5) Odborný pracovník v laboratorních metodách a v přípravě léčivých přípravků pracující na úseku klinické hematologie a transfuzní služby může pod odborným dohledem odborného pracovníka v laboratorních metodách a přípravě léčivých přípravků se specializovanou způsobilostí v oboru klinická hematologie a transfuzní služba nebo lékaře se specializovanou způsobilostí v oboru hematologie a transfuzní lékařství vykonávat činnosti spojené s výrobou transfuzních přípravků¹³).
- (6) Odborný pracovník v laboratorních metodách a v přípravě léčivých přípravků pracující na úseku alergologie a klinické imunologie může pod odborným dohledem odborného pracovníka v laboratorních metodách a přípravě léčivých přípravků se specializovanou způsobilostí v oboru alergologie a klinická imunologie nebo lékaře se specializovanou způsobilostí v oboru alergologie a klinická imunologie připravovat individuální nebo kombinované humánní autogenní vakcíny.
- (7) Odborný pracovník v laboratorních metodách a v přípravě léčivých přípravků pracující na úseku ochrany a podpory veřejného zdraví a na úseku epidemiologie, mikrobiologie a pracovního lékařství může vykonávat pod odborným dohledem odborného pracovníka v laboratorních metodách a přípravě léčivých přípravků se specializovanou způsobilostí v oboru ochrana a podpora veřejného zdraví nebo lékaře se specializovanou způsobilostí v oboru hygieny a epidemiologie nebo v oboru lékařské mikrobiologie nebo lékaře se zvláštní specializovanou způsobilostí v oboru pracovního lékařství činnosti podle § 137.
- (8) Odborný pracovník v laboratorních metodách a v přípravě léčivých přípravků pracující na úseku asistované reprodukce může vykonávat pod odborným dohledem odborného pracovníka v laboratorních metodách a přípravě léčivých přípravků se specializovanou způsobilostí v oboru klinická embryologie činnosti podle § 142.

§ 28

Biomedicínský inženýr

- (1) Biomedicínský inženýr vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 a dále bez odborného dohledu a bez indikace lékaře
 - a) organizuje a dohlíží na činnost biomedicínských techniků,
 - b) vykonává činnosti podle § 19,
 - c) při poskytování diagnostické a léčebné péče dohlíží na dodržování zásad správného používání zdravotnických prostředků v souladu s návodem k použití a dalších pokynů stanovených výrobcem zdravotnického prostředku,
 - d) navrhuje vnitřní předpisy pro zacházení se zdravotnickými prostředky u poskytovatele zdravotních služeb,
 - e) upravuje základní programové nastavení přístrojů podle konkrétních potřeb pracoviště nebo pacientů v souladu s návody k použití a dalšími pokyny jejich výrobců.
- (2) V případě, že zdravotnický prostředek, na němž biomedicínský inženýr vykonává činnost podle odstavce 1, je radiologickým zařízením, vykonává tyto činnosti ve spolupráci s klinickým radiologickým fyzikem.

§ 29

Odborný pracovník v ochraně a podpoře veřejného zdraví

- (1) Odborný pracovník v ochraně a podpoře veřejného zdraví vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 a dále bez odborného dohledu na základě indikace lékaře nebo odborného pracovníka v laboratorních metodách a přípravě léčivých přípravků se specializovanou způsobilostí v oboru ochrana a podpora veřejného zdraví nebo odborného pracovníka v ochraně a podpoře veřejného zdraví se specializovanou způsobilostí v oboru hygiena a epidemiologie provádí měření, odběr vzorků složek životního a pracovního prostředí, neinvazivní odběry biologického materiálu a odběry žilní a kapilární krve k laboratorním vyšetřením v oblasti ochrany a podpory veřejného zdraví, sběr potřebných dat, která dále analyzuje, zpracovává a navrhuje vhodná opatření.
- (2) Odborný pracovník v ochraně a podpoře veřejného zdraví pod odborným dohledem lékaře nebo odborného pracovníka v ochraně a podpoře veřejného zdraví se specializovanou způsobilostí v oboru vykonává činnosti související s výkonem státního zdravotního dozoru a další činnosti související s ochranou a podporou veřejného zdraví. Přitom může
 - a) provádět komplexní šetření v terénu a další činnosti nutné pro zabezpečení ochrany a podpory veřejného zdraví a předcházení vzniku, šíření a omezení výskytu infekčních onemocnění, hromadně se vyskytujících onemocnění, nemocí podmíněných prací a jiných významných poruch zdraví v souladu s právními předpisy upravujícími ochranu veřejného zdraví¹⁰⁾,
 - b) sledovat zdravotní stav populace ve vztahu k životním a pracovním podmínkám, připravovat komplexní programy ochrany a podpory zdraví a účastnit se v rozsahu své odborné způsobilosti na jejich realizaci a na zabezpečení zdravých životních a pracovních podmínek,
 - c) účastnit se řízení a kontroly veškerých dezinfekčních, dezinsekčních a deratizačních zásahů a zabezpečovat kontrolu jejich účinnosti,

- d) zabezpečovat kontrolu opatření k prevenci nemocničních nákaz ve zdravotnických zařízeních a ústavech sociální péče, včetně kontroly sterilizace, kontrolovat plnění uložených opatření, pořizovat protokol a připravovat podklady pro další opatření příslušného orgánu ochrany a podpory veřejného zdraví,
- e) provádět výchovu občanů ke zdravému způsobu života,
- f) provádět poradenskou činnost v oblastech podpory zdraví a zdravého způsobu života,
- g) provádět diagnostická vyšetření při poskytování pracovnělékařských služeb, zejména vodní chladový test, pletysmografii, spirometrii, audiometrii, ergometrii a elektromyografii.

§ 30

Asistent behaviorálního analytika

Asistent behaviorálního analytika vykonává činnosti podle § 3 odst. 2 a dále pod odborným dohledem behaviorálního analytika může

- a) provádět základní behaviorálně analytické hodnocení,
- b) na základě funkčního hodnocení a po konzultaci s behaviorálním analytikem navrhovat plán behaviorální intervence a prostřednictvím metod behaviorální analýzy provádět terapii, rehabilitaci a reedukaci chování u dětí i dospělých s neurovývojovými poruchami,
- c) v rozsahu své odborné způsobilosti provádět prevenci, výchovu a poradenství s cílem dosažení maximálního rozvoje širokého spektra chování a dovedností u dětí i dospělých s neurovývojovými poruchami, zejména v oblastech sebeobslužných dovedností, komunikace, sociální a emocionální adaptace, učení, trávení volného času a podpory nezávislosti,
- d) provádět edukaci rodinných příslušníků a zdravotnických pracovníků při realizaci plánu behaviorální intervence,
- e) v rozsahu své odborné způsobilosti provádět poradenskou a vzdělávací činnost v oblasti rozvoje žádoucího chování a úpravě maladaptivního chování.

§ 30a

Behaviorální technik

Behaviorální technik vykonává činnosti podle § 3 odst. 2 a dále pod odborným dohledem behaviorálního analytika nebo asistenta behaviorálního analytika může

- a) asistovat při provádění základního behaviorálně analytického hodnocení a diagnostiky,
- b) na základě stanoveného plánu behaviorální intervence asistovat při terapii, rehabilitaci a reedukaci chování u dětí i dospělých s neurovývojovými poruchami prostřednictvím metod aplikované behaviorální analýzy,
- c) v rozsahu své odborné způsobilosti provádět asistenci při prevenci a výchově s cílem maximálního rozvoje širokého spektra chování a dovedností u dětí i dospělých s neurovývojovými poruchami, zejména v oblastech sebeobslužných dovedností, komunikace, sociální a emocionální adaptace, trávení volného času a podpory nezávislosti.

§ 31

Laboratorní asistent

- (1) Laboratorní asistent vykonává činnosti podle § 3 odst. 2 a dále pod odborným dohledem zdravotnického pracovníka způsobilého k poskytování laboratorní diagnostické péče bez odborného dohledu může
 - a) identifikovat vzorky biologického materiálu nebo jiných vyšetřovaných materiálů, hodnotit jejich kvalitu pro požadovaná laboratorní vyšetření, zajišťovat jejich zpracování a následnou likvidaci,
 - b) připravovat materiály pro laboratorní činnost,
 - c) ukládat laboratorní chemikálie a sety a kontrolovat jejich dobu použitelnosti,
 - d) používat přístrojovou a laboratorní techniku a zabezpečovat její běžnou údržbu,
 - e) pečovat o laboratorní zvířata,
 - f) vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při přejímání, kontrole, manipulaci a uložení léčivých přípravků¹⁰⁾,
 - g) vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při přejímání, kontrole a uložení zdravotnických prostředků a prádla, manipulaci s nimi, jejich dezinfekci a sterilizaci a zajištění jejich dostatečné zásoby.
- (2) Laboratorní asistent pod odborným dohledem zdravotnického pracovníka způsobilého k poskytování laboratorní diagnostické péče na základě indikace lékaře může provádět
 - a) neinvazivní odběry biologického materiálu a odběry žilní a kapilární krve,
 - b) základní laboratorní měření a vyšetření.

§ 32

Ortoticko-protetický technik

Ortoticko-protetický technik vykonává činnosti podle § 3 odst. 2 a dále pod odborným dohledem ortotika-protetika na základě indikace lékaře v souladu s diagnózou stanovenou lékařem může

- a) vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při konstrukčním řešení jednotlivých pomůcek v celém rozsahu oboru včetně využití nejnovějších technologií snímání měrných podkladů,
- b) konstruovat ortotické pomůcky za použití modulárních komponentů a individuálně vyrobených částí, za využití poznatků vertikální stavby pomůcek,
- c) seznamovat pacienty, případně osoby jimi určené nebo ošetřující osoby s pomůckami a provádět jejich základní zácvik s používáním pomůcek a se základy jejich údržby,
- d) vybírat vhodné sériové pomůcky u lehčích typů postižení, tyto pomůcky aplikovat, popřípadě upravovat,
- e) v rozsahu své odborné způsobilosti vykonávat činnosti při přejímání, kontrole a uložení zdravotnických prostředků a prádla, manipulaci s nimi, jejich dezinfekci a sterilizaci a zajištění jejich dostatečné zásoby.

§ 33

Nutriční asistent

- (1) Nutriční asistent vykonává činnosti podle § 3 odst. 2 a dále pod odborným dohledem nutričního terapeuta v souladu s diagnózou stanovenou lékařem poskytuje specifickou ošetrovatelskou péči při zabezpečení nutričních potřeb pacientů v oblasti preventivní a léčebné výživy; přitom zejména může
- a) zpracovávat nutriční propočty,
 - b) zpracovat dokumentaci o nutričním příjmu pacientů,
 - c) posuzovat stav výživy u pacientů s nekomplikovaným onemocněním,
 - d) sestavovat předpis stravy pro jednotlivé diety a celé zdravotnické zařízení nebo zařízení sociální péče,
 - e) připravovat stravu v souladu s poznatky zdravé a léčebné výživy,
 - f) vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při edukaci jedinců, rodin a skupin v oblasti zdravé výživy a léčebné výživy,
 - g) vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při přejímání, kontrole, manipulaci a uložení léčivých přípravků¹⁰⁾,
 - h) vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při přejímání, kontrole a uložení zdravotnických prostředků a prádla, manipulaci s nimi, jejich dezinfekci a sterilizaci a zajištění jejich dostatečné zásoby.
- (2) Nutriční asistent může sestavovat pod odborným dohledem nutričního terapeuta a na základě indikace lékaře individuální jídelní plány, včetně propočtů biologické a energetické hodnoty diet u pacientů s nekomplikovaným onemocněním.

§ 34

Asistent zubního technika

Asistent zubního technika vykonává činnosti podle § 3 odst. 2 a dále pod odborným dohledem zubního technika nebo zubního lékaře a na základě indikace zubního lékaře může

- a) zhotovovat zubní náhrady a ortodontické pomůcky a další stomatologické výrobky a v případě potřeby provádět jejich úpravy a opravy, zpracovávat všechny hlavní a pomocné materiály užívané v zubním lékařství,
- b) provádět obsluhu zdravotnických prostředků a ostatního zařízení zubní laboratoře, s výjimkou používání zdroje ionizujícího záření, a zajišťovat jejich údržbu,
- c) vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při přejímání, kontrole a uložení zdravotnických prostředků a prádla a zajištění jejich dostatečné zásoby.

§ 36

Řidič vozidla zdravotnické záchranné služby

- (1) Řidič vozidla zdravotnické záchranné služby vykonává činnosti podle § 3 odst. 2 a dále pod odborným dohledem lékaře nebo jiného zdravotnického pracovníka způsobilého k poskytování neodkladné péče bez odborného dohledu může

- a) vyprošťovat osoby při řešení následků mimořádných událostí při provádění záchranných a likvidačních prací v součinnosti s dalšími základními složkami integrovaného záchranného systému,
 - b) asistovat při provádění diagnosticko-třídící činnosti v místě zásahu,
 - c) provádět jednoduché výkony v rámci neodkladné přednemocniční péče; a to
 - 1. první ošetření ran, včetně zástavy krvácení,
 - 2. neinvazivní zajištění dýchacích cest a nepřímou srdeční masáž,
 - 3. přemísťování a polohování pacientů,
 - 4. imobilizaci,
 - 5. udržování inhalační kyslíkové léčby,
 - 6. sledování vitální funkce,
 - d) zabezpečovat odborný transport pacientů,
 - e) udržovat rádiovou komunikaci se zdravotnickým operačním střediskem, případně i s jinými složkami integrovaného záchranného systému,
 - f) obsluhovat a udržovat vybavení všech kategorií zdravotnických vozidel, řídit je, a to i v obtížných podmínkách jízdy s využitím výstražných zařízení,
 - g) v rozsahu své odborné způsobilosti vykonávat činnosti při přejímání, kontrole, manipulaci a uložení léčivých přípravků¹⁰⁾,
 - h) vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při přejímání, kontrole a uložení zdravotnických prostředků a prádla, manipulaci s nimi, jejich dezinfekci a sterilizaci a zajištění jejich dostatečné zásoby,
 - i) vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při řešení následků mimořádných událostí při provádění záchranných a likvidačních prací v rámci integrovaného záchranného systému.
- (2) Řidič vozidla zdravotnické záchranné služby může asistovat pod přímým vedením lékaře nebo jiného zdravotnického pracovníka způsobilého k poskytování neodkladné péče bez odborného dohledu při provádění dalších zdravotních výkonů v rámci přednemocniční neodkladné péče.

§ 37

Ošetřovatel

- (1) Ošetřovatel vykonává činnosti podle § 3 odst. 2 a dále pod odborným dohledem všeobecné sestry, porodní asistentky, dětské sestry, praktické sestry nebo radiologického asistenta může
- a) v rozsahu své odborné způsobilosti vykonávat činnosti spojené s poskytováním základní ošetřovatelské péče a specializované ošetřovatelské péče v rámci ošetřovatelského procesu; přitom zejména
 - 1. provádí hygienickou péči u pacientů, včetně základní prevence proleženin a úpravy lůžka,
 - 2. pomáhá při podávání léčebné výživy pacientům, pomáhá při jídle ležícím nebo nepohyblivým pacientům, popřípadě je krmí,
 - 3. pečuje o vyprazdňování pacientů, včetně případného provedení očistného klyzmatu pacientům starších 10 let,
 - b) měřit tělesnou teplotu, výšku a hmotnost,

- c) doprovázet pacienty na odborná vyšetření a ošetření,
 - d) pečovat o úpravu prostředí pacientů,
 - e) vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při zajištění herních aktivit dětí,
 - f) provádět úpravu těla zemřelého,
 - g) vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při přejímání, kontrole a uložení léčivých přípravků¹⁰⁾ a manipulaci s nimi,
 - h) vykonávat v rozsahu své odborné způsobilosti činnosti při přejímání, kontrole a uložení zdravotnických prostředků a prádla, manipulaci s nimi, jejich dezinfekci a sterilizaci a zajištění jejich dostatečné zásoby.
- (2) Ošetřovatel pod přímým vedením všeobecné sestry, porodní asistentky, dětské sestry, praktické sestry nebo radiologického asistenta může asistovat při určených ošetřovatelských, diagnostických nebo léčebných výkonech.
- (3) Ošetřovatel pod přímým vedením všeobecné sestry, dětské sestry nebo porodní asistentky se specializovanou způsobilostí v oboru, v souladu s diagnózou stanovenou lékařem může v rozsahu své odborné způsobilosti při poskytování vysoce specializované ošetřovatelské péče vykonávat činnosti uvedené v odstavci 1.

§ 38

Masér ve zdravotnictví a nevidomý a slabozraký masér ve zdravotnictví

- (1) Masér ve zdravotnictví vykonává činnosti podle § 3 odst. 2 a pod odborným dohledem fyzioterapeuta nebo lékaře se specializací v oboru rehabilitační a fyzikální medicína může
- a) provádět klasické masáže,
 - b) aplikovat teplo, například za použití soluxu nebo parafínu,
 - c) podávat zábaly,
 - d) připravovat a podávat částečné i celkové koupele, včetně přísadových, a provádět základní vodoléčebné procedury,
 - e) v rozsahu své odborné způsobilosti vykonávat činnosti při přejímání, kontrole a uložení zdravotnických prostředků a prádla, manipulaci s nimi, jejich dezinfekci a sterilizaci a zajištění jejich dostatečné zásoby.
- (2) Nevidomý a slabozraký masér ve zdravotnictví vykonává činnosti podle § 3 odst. 2 a pod odborným dohledem fyzioterapeuta nebo lékaře se specializací v oboru rehabilitační a fyzikální medicína může provádět klasické masáže.

§ 40

Zubní instrumentárka

- (1) Zubní instrumentárka vykonává činnosti podle § 3 odst. 2 a dále pod odborným dohledem zubního lékaře může
- a) asistovat při ošetřeních dutiny ústní a zpracovávat dentální materiály v ordinaci,
 - b) pečovat o pacienty v průběhu ošetření zubním lékařem,
 - c) vyvolávat RTG snímky,

- d) v rozsahu své odborné způsobilosti vykonávat činnosti při přejímání, kontrole, manipulaci a uložení léčivých přípravků¹⁰⁾,
 - e) v rozsahu své odborné způsobilosti vykonávat činnosti při přejímání, kontrole a uložení zdravotnických prostředků a prádla, manipulaci s nimi, jejich dezinfekci a sterilizaci a zajištění jejich dostatečné zásoby.
- (2) Zubní instrumentárka pod odborným dohledem zubního lékaře nebo dentální hygienistky může provádět výchovnou činnost v rámci zubní prevence a preventivní péče o ústní hygienu.

§ 41

Řidič zdravotnické dopravní služby

Řidič zdravotnické dopravní služby vykonává činnosti podle § 3 odst. 2 a dále pod odborným dohledem zdravotnického pracovníka způsobilého k poskytování zdravotní péče bez odborného dohledu v oboru poskytované péče, zejména lékaře, zdravotnického záchranáře, všeobecné sestry, dětské sestry nebo porodní asistentky a v případě výhradní přepravy tkání a biologického materiálu zdravotního laboranta nebo odborného pracovníka v laboratorních metodách a přípravě léčivých přípravků, může

- a) transportovat nemocné, raněné a rodičky vozidly dopravy nemocných a raněných,
- b) provádět jednoduché výkony v rámci neodkladné přednemocniční péče, zejména první ošetření ran, fixaci zlomenin,
- c) spolupracovat s kvalifikovaným týmem pracovníků v havarijních situacích v součinnosti s ostatními složkami integrovaného záchranného systému,
- d) transportovat tkáně a biologické materiály,
- e) transportovat zdravotnické pracovníky mezi zdravotnickými zařízeními,
- f) pečovat o vozidlo a jeho vybavení, a to i v obtížných podmínkách jízdy s využitím výstražných zařízení,
- g) v rozsahu své odborné způsobilosti vykonávat činnosti při přejímání, kontrole a uložení zdravotnických prostředků a prádla, manipulaci s nimi, jejich dezinfekci a sterilizaci a zajištění jejich dostatečné zásoby.

§ 42

Autoptický laborant

Autoptický (pitevní) laborant vykonává činnosti podle § 3 odst. 2 a dále pod přímým vedením lékaře může

- a) provádět přípravu pro pitvu, při výkonu pitvy vyjímá orgány z těla zemřelého,
- b) provádět preparační výkony, nástřiky kontrastními látkami a želatinovými hmotami,
- c) zhotovovat muzeální a výukové, suché, vlhké, popřípadě akrylátové makroskopické preparáty,
- d) provádět fotodokumentaci pitvy,
- e) v rozsahu své odborné způsobilosti vykonávat činnosti při přejímání, kontrole a uložení zdravotnických prostředků a prádla, manipulaci s nimi, jejich dezinfekci a sterilizaci a zajištění jejich dostatečné zásoby.

§ 43

Sanitář

Sanitář vykonává činnosti podle § 3 odst. 2 a dále může

- a) pod odborným dohledem zdravotnického pracovníka způsobilého k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu provádět pomocné a obslužné činnosti nutné k poskytování ošetrovatelské péče, preventivní, diagnostické, léčebné, léčebně rehabilitační péče, paliativní péče, lékárenské péče a klinickofarmaceutické péče, zdravotní péče na úseku patologie; při tom zejména může

1. provádět hygienickou péči o pacienta, pečovat o hygienu prostředí, lůžka, zdravotnických prostředků,
2. pomáhat při polohování, fixaci pacientů a manipulaci s nimi, včetně základní prevence proleženin a úpravy lůžka, operačního stolu,
3. provádět činnosti při zajištění stravy pacientům,
4. pečovat o vyprazdňování pacientů,
5. měřit tělesnou teplotu, výšku, hmotnost,
6. provádět transport, třídění a centrifugaci biologického a zdravotnického materiálu, distribuci laboratorních výsledků, obstarávat pochůzky pro potřeby pracoviště a pacientů,
7. v rozsahu své odborné způsobilosti vykonávat činnosti při příjmu, přemístování a transportu dospělého pacienta,
8. v rozsahu své způsobilosti provádět činnosti při přejímání, kontrole a uložení zdravotnických prostředků a prádla, manipulaci s nimi, jejich dezinfekci a sterilizaci a zajištění jejich dostatečné zásoby,
9. v rozsahu své odborné způsobilosti vykonávat činnosti při přejímání, kontrole, manipulaci a uložení léčivých přípravků¹⁰⁾,
10. manipulovat s tlakovými nádobami s medicínalními plyny,
11. v rozsahu své odborné způsobilosti vykonávat činnosti při úpravě těla zemřelého a odvážet je,
12. připravovat specifický obvazový materiál podle potřeb,
13. asistovat při přikládání obvazových materiálů, snímat tvrdé obvazy pacienta,
14. připravovat zdravotnický materiál potřebný pro odběry a další zpracování biologického materiálu,
15. kontrolovat teplotu chladicích a mrazicích zařízení,
16. likvidovat biologický materiál a kontaminovaný spotřební materiál v souladu s právními předpisy,
17. vykonávat pomocné činnosti při evidenci dárců a odběru a značení vzorků,
18. pečovat při odběrech krve o dárce,
19. vykonávat pomocné činnosti při přípravě léčivých přípravků¹⁰⁾, zkoumadel a diagnostických zdravotnických prostředků in vitro,
20. provádět technické manipulace s lůžky, operačními a vyšetřovacími stoly a jinými zdravotnickými prostředky,
21. připravovat a podávat léčebné zábaly,
22. pomáhat při ergoterapii a fyzioterapii,
23. připravovat a podávat částečné i celkové koupele, včetně přísadových, a provádět základní vodoléčebné procedury,
24. připravovat těla zemřelých k pitvě, po pitvě upravovat těla zemřelých a oblékat je pro předání pohřební službě,

- 25. připravovat nástroje, rukavice a nádoby k odběru materiálu a základní fixační roztoky,
 - 26. pomáhat při výkonu pitvy a vyjímat orgány,
 - 27. v rozsahu své odborné způsobilosti vykonávat činnosti při evidenci těl zemřelých, jejich šatstva a cenností a dokumentaci o styku s pohřební službou,
- b) pod přímým vedením všeobecné sestry, dětské sestry, praktické sestry nebo porodní asistentky může vykonávat činnosti podle písmene a) bodů 1 až 4, 7 a 11 při poskytování specializované ošetrovatelské péče,
 - c) pod přímým vedením všeobecné sestry se specializovanou způsobilostí, dětské sestry se specializovanou způsobilostí nebo porodní asistentky se specializovanou způsobilostí v oboru může vykonávat činnosti podle písmene a) bodů 1 až 4, 7 a 11 nebo vysoce specializované ošetrovatelské péče.

ČÁST TŘETÍ

ČINNOSTI JINÝCH ODBORNÝCH PRACOVNÍKŮ

§ 44

Činnosti jiného odborného pracovníka s odbornou způsobilostí

Jiný odborný pracovník²⁶⁾ uvedený v § 45 až 53 pod odborným dohledem nebo přímým vedením zdravotnického pracovníka způsobilého k poskytování zdravotní péče vykonává činnosti, které přímo souvisejí s poskytováním zdravotní péče, v rozsahu své odborné způsobilosti; rozsah odborné způsobilosti vyplývá z obsahu absolvovaného studijního programu; přitom zejména

- a) dbá na dodržování hygienicko-epidemiologického režimu v souladu s právními předpisy upravujícími ochranu veřejného zdraví⁶⁾,
- b) vede zdravotnickou dokumentaci a další dokumentaci vyplývající z jiných právních předpisů⁷⁾ v rozsahu činností, ke kterým je způsobilý, pracuje s informačním systémem zdravotnického zařízení,
- c) podílí se na praktickém vyučování ve studijních oborech k získání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání uskutečňovaných středními školami a vyššími odbornými školami, v akreditovaných zdravotnických studijních programech k získání způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání uskutečňovaných vysokými školami v České republice a ve vzdělávacích programech akreditovaných kvalifikačních kurzů, podílí se na výzkumu a zavádění nových metod.

§ 45

Absolvent magisterského jednooborového studijního oboru psychologie (psycholog)

Absolvent pětiletého jednooborového studia psychologie vykonává činnosti uvedené v § 44 a 23.

§ 46

Absolvent magisterského studijního oboru speciální pedagogika se státní závěrečnou zkouškou z logopedie a surdopedie (logoped)

Absolvent magisterského studijního oboru speciální pedagogika se státní závěrečnou zkouškou z logopedie a surdopedie (logoped) vykonává činnosti uvedené v § 44 a dále pod odborným dohledem klinického logopeda může

- a) provádět základní diagnostické postupy v oboru logopedie,
- b) provádět léčbu, rehabilitaci a reedukaci poruch a vad řeči, sluchu, hlasu a polykání,
- c) v rozsahu své odborné způsobilosti vykonávat činnosti při poskytování zdravotní péče o děti a dospělé s vadami a poruchami sdělovacího procesu a polykání,
- d) v rozsahu své odborné způsobilosti vykonávat činnosti při dispenzarizaci pacientů s poruchami a vadami řeči, sluchu, hlasu a polykání,
- e) v rozsahu své odborné způsobilosti vykonávat činnosti při posudkové činnosti.

§ 47

Absolvent magisterského studijního oboru speciální pedagogika se státní zkouškou z oftalmopedie nebo tyflopédie (oftalmoped)

Absolvent magisterského studijního oboru speciální pedagogika se státní zkouškou z oftalmopedie nebo tyflopédie (oftalmoped) vykonává činnosti uvedené v § 44 a dále pod přímým vedením zrakového terapeuta může provádět

- a) základní diagnostické postupy v oboru zrakové terapie,
- b) léčbu a rehabilitaci poruch a vad zraku, a to stimulací zraku, cvičením zrakových dovedností a nácvikem kompenzačních technik při těžké poruše zrakových funkcí.

§ 48

Absolvent studijního oboru matematicko-fyzikálního zaměření

Absolvent studijního oboru matematicko-fyzikálního zaměření vykonává činnosti uvedené v § 44 a dále činnosti na úseku ochrany a podpory veřejného zdraví a na úseku radiační ochrany v rozsahu své odborné způsobilosti a v rozsahu určeném zdravotnickým pracovníkem se specializovanou způsobilostí na tomto úseku.

§ 49

Absolvent studijního oboru přírodovědného zaměření

Absolvent jednooborového studia přírodovědného zaměření vykonává činnosti uvedené v § 44 a dále činnosti na úseku ochrany a podpory veřejného zdraví a na úseku laboratorní diagnostiky v rozsahu své odborné způsobilosti a v rozsahu určeném zdravotnickým pracovníkem se specializovanou způsobilostí na tomto úseku.

§ 50

Absolvent studijního oboru elektrotechnického zaměření

Absolvent studijního oboru elektrotechnického zaměření vykonává činnosti uvedené v § 44 a dále činnosti na úseku přístrojové diagnostiky v rozsahu jeho odborné způsobilosti a v rozsahu určeném zdravotnickým pracovníkem se specializovanou způsobilostí na tomto úseku.

§ 51

Absolvent studijního oboru sociálního zaměření (sociální pracovník)

- (1) Absolvent studijního oboru sociálního zaměření (sociální pracovník) vykonává činnosti uvedené v § 44 a dále činnosti na úseku ochrany a podpory veřejného zdraví a na úseku sociální péče v rozsahu své odborné způsobilosti a v rozsahu určeném zdravotnickým pracovníkem se specializovanou způsobilostí na tomto úseku. Přitom zejména může
- a) provádět posouzení životní situace pacienta,
 - b) provádět sociálně-právní poradenství,
 - c) provádět ve spolupráci se zdravotnickými pracovníky sociální opatření nebo psychosociální intervenci do životní situace pacienta.

§ 53

Absolvent akreditovaného kvalifikačního kurzu v oboru pracovní terapie po získání středního vzdělání, středního vzdělání s výučním listem nebo středního vzdělání s maturitní zkouškou (pracovní terapeut)

Absolvent akreditovaného kvalifikačního kurzu v oboru pracovní terapie po získání středního vzdělání, středního vzdělání s výučním listem nebo středního vzdělání s maturitní zkouškou (pracovní terapeut) vykonává činnosti uvedené v § 44 a dále může

- a) provádět činnost pracovní terapie v rámci léčby,
- b) vyhodnocovat a interpretovat výsledky pracovní terapie,
- c) zavádět nové metody pracovní terapie a vykonávat činnosti na úseku pracovní terapie při výkonu řemeslných činností s cílem vytvářet, upevňovat a prohlubovat začlenění do společnosti a posilovat soběstačnost a spolupůsobení v rámci léčby.

ČÁST ČTVRTÁ

ČINNOSTI ZDRAVOTNICKÝCH PRACOVNÍKŮ PO ZÍSKÁNÍ SPECIALIZOVANÉ ZPŮSOBILOSTI

HLAVA I

ZDRAVOTNICKÝ PRACOVNÍK SE SPECIALIZOVANOU ZPŮSOBILOSTÍ

§ 53a

Činnosti zdravotnického pracovníka se specializovanou způsobilostí

Zdravotnický pracovník se specializovanou způsobilostí může bez odborného dohledu a bez indikace v rozsahu své specializované způsobilosti v souladu se zákonem o zdravotnických prostředcích a zákonem o veřejném zdravotním pojištění předepisovat zdravotnické prostředky s výjimkou prostředků, které i v případě dodržení určeného účelu mohou ohrozit zdraví nebo život člověka, jestliže se nepoužívají pod dohledem lékaře podle zákona upravujícího zdravotnické prostředky a diagnostické zdravotnické prostředky in vitro.

HLAVA II

VŠEOBECNÁ SESTRA SE SPECIALIZOVANOU ZPŮSOBILOSTÍ

§ 54

Činnosti všeobecné sestry se specializovanou způsobilostí

Všeobecná sestra uvedená v § 55 až 67c po získání specializované způsobilosti vykonává činnosti podle § 4 a dále bez odborného dohledu a bez indikace poskytuje a organizuje ošetrovatelskou péči, včetně vysoce specializované ošetrovatelské péče v oboru specializace, případně zaměření. Přitom zejména může

a) bez odborného dohledu a bez indikace

1. edukovat pacienty, případně jiné osoby ve specializovaných ošetrovatelských postupech a připravovat pro ně informační materiály,
2. sledovat a vyhodnocovat stav pacientů z hlediska možnosti vzniku komplikací a náhlých příhod a podílet se na jejich řešení,
3. koordinovat práci členů ošetrovatelského týmu v oblasti své specializace,
4. hodnotit kvalitu poskytované ošetrovatelské péče,
5. provádět ošetrovatelský výzkum, zejména identifikovat oblasti výzkumné činnosti, realizovat výzkumnou činnost a vytvářet podmínky pro aplikaci výsledků výzkumů do klinické praxe na vlastním pracovišti i v rámci oboru,
6. připravovat standardy specializovaných postupů v rozsahu své způsobilosti,
7. vést specializační vzdělávání v oboru své specializace,
8. provádět a dokumentovat fyzikální vyšetření pacienta;

b) na základě indikace lékaře

1. provádět přípravu pacientů na specializované diagnostické a léčebné postupy, doprovázet je a asistovat během výkonů, sledovat je a ošetřovat po výkonu,
2. edukovat pacienty, případně jiné osoby ve specializovaných diagnostických a léčebných postupech.

§ 55

Sestra pro intenzivní péči

(1) Sestra pro intenzivní péči v rámci anesteziologicko-resuscitační, intenzivní péče a akutního příjmu vykonává činnosti podle § 54 při poskytování ošetrovatelské péče o pacienta staršího 10 let, u kterého dochází k selhání základních životních funkcí nebo toto selhání hrozí. Přitom zejména může

a) bez odborného dohledu a bez indikace lékaře

1. sledovat a analyzovat údaje o zdravotním stavu pacienta, hodnotit fyziologické funkce, analyzovat křivku elektrokardiogramu, hodnotit závažnost stavu,
2. zahajovat a provádět kardiopulmonální resuscitaci se zajištěním dýchacích cest a s použitím dostupného technického vybavení, včetně defibrilace srdce elektrickým výbojem po provedení záznamu elektrokardiogramu,
3. pečovat o dýchací cesty pacienta i při umělé plicní ventilaci, včetně odsávání z dolních cest dýchacích,
4. pečovat o pacienta na domácí plicní ventilaci, včetně obsluhy zdravotnických prostředků, vyhodnocení ventilačních parametrů, výměny tracheostomické kanyly při komplikacích, provádět poučení pacienta a jím určených osob o používání pomůcek a obsluhy zdravotnických prostředků,
5. zajišťovat stálou připravenost pracoviště, včetně funkčnosti speciální přístrojové techniky a materiálního vybavení; sledovat a analyzovat údaje na speciální přístrojové technice, rozpoznávat technické komplikace a řešit je,
6. hodnotit a ošetřovat arteriální vstupy, včetně zajištění jejich průchodnosti;

b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře

1. provádět měření a analýzu fyziologických funkcí pacienta specializovanými postupy pomocí přístrojové techniky, včetně využití invazivních metod,
2. provádět katetrizaci močového měchýře mužů a chlapců starších 15 let věku,
3. zavádět gastrickou a duodenální sondu pacientovi v bezvědomí,
4. provádět výplach žaludku u pacienta se zajištěnými dýchacími cestami,
5. vykonávat činnosti u pacienta s akutním a chronickým selháním ledvin, který vyžaduje léčbu dostupnými očišťovacími metodami krve,
6. provádět tracheobronchiální laváže u pacienta se zajištěnými dýchacími cestami,
7. vykonávat činnosti spojené s přípravou, průběhem a ukončením aplikace metod léčby bolesti,
8. vykonávat činnosti při přípravě, v průběhu a bezprostředně po ukončení všech způsobů celkové a místní anestézie,
9. provádět punkci artérií k jednorázovému odběru krve a kanylaci k invazivní monitoraci krevního tlaku s výjimkou arterie femoralis,
10. podávat léčivé přípravky¹⁰⁾ do epidurálního katetru,
11. nastavovat ventilační parametry při poskytování domácí umělé plicní ventilace, které stanovuje indikující lékař,

12. titrovat léčivé přípravky k dosažení či udržení předem definovaných hodnot fyziologických funkcí nebo laboratorních hodnot, které stanovuje indikující lékař,
13. provádět odstranění centrálního žilního katetru,
14. zavádět Huberovu jehlu do implantovaného portového katetru a provádět její odstranění,
15. odstraňovat hrudní drény u pacienta na umělé plicní ventilaci,
16. zavádět a odstraňovat intraoseální vstup;

c) pod odborným dohledem lékaře

1. aplikovat transfuzní přípravky¹⁴⁾ a přetlakové objemové náhrady,
2. provádět extubaci tracheální kanyly,
3. provádět externí kardiostimulaci,
4. zahajovat a vést léčebnou hypotermii,
5. provádět následnou výměnu tracheostomické kanyly pacientovi na umělé plicní ventilaci,
6. provádět odstranění tracheostomické kanyly,
7. provádět odvykání od umělé plicní ventilace, včetně provádění testů spontánního dýchání u pacienta se zajištěnými dýchacími cestami;

d) pod odborným dohledem lékaře nebo dětské sestry pro intenzivní péči v pediatrii a neonatologii na základě indikace lékaře podávat léčivé přípravky¹⁰⁾ formou nitrožilní injekce, infúzí nebo aplikací do epidurálních katetrů s výjimkou radiofarmak dětem do 3 let věku.

- (2) Sestra pro intenzivní péči při poskytování přednemocniční neodkladné péče, poskytuje specifickou ošetrovatelskou péči a neodkladnou diagnosticko-léčebnou péči podle § 17.

§ 56

Sestra pro perioperační péči

Sestra pro perioperační péči vykonává činnosti podle § 54 při péči o pacienty před, v průběhu a bezprostředně po operačním výkonu, včetně intervenčních, invazivních a diagnostických výkonů. Přitom zejména může

a) bez odborného dohledu a bez indikace

1. připravovat instrumentarium, zdravotnické prostředky a jiný potřebný materiál a pomůcky před, v průběhu a po operačním výkonu,
2. provádět specializované sterilizační a dezinfekční postupy,
3. zajišťovat manipulaci s operačními stoly, přístroji a tlakovými nádobami,
4. provádět antisepsu operačního pole u pacientů,
5. provádět ve spolupráci s lékařem-operátérem před začátkem a ukončením každé operace početní kontrolu nástrojů a použitého materiálu, zajišťovat stálou připravenost pracoviště ke standardním a speciálním operačním výkonům,
6. provádět zarouškování operačního pole,
7. instrumentovat při operačních výkonech;

b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře

1. zajišťovat polohu a fixaci pacientů na operačním stole před, v průběhu a po operačním výkonu, včetně prevence komplikací z imobilizace,
2. asistovat u méně náročných operačních výkonů.

§ 57

Dětská sestra

Dětská sestra vykonává činnosti podle § 4b a 54 při poskytování ošetrovatelské péče o zdravé i nemocné dítě, u kterého nedochází k selhání základních životních funkcí nebo toto selhání nehrozí, nebo které nemá poruchy duševního zdraví, které vyžadují stálý dozor nebo použití omezujících prostředků z důvodu ohrožení života nebo zdraví dítěte nebo jeho okolí.

§ 58

Dětská sestra pro intenzivní péči

Dětská sestra pro intenzivní péči vykonává činnosti podle § 54, 55 a 57 při poskytování ošetrovatelské péče dítěti, u kterého dochází k selhávání základních životních funkcí nebo toto selhání hrozí, s výjimkou provádění katetrizace močového měchýře chlapců.

§ 59

Komunitní sestra

Komunitní sestra vykonává činnosti podle § 54 při poskytování primární péče, integrované péče a preventivně zaměřené ošetrovatelské péče o jednotlivce a skupiny osob ve vlastním sociálním prostředí; tato skupina může být vymezena zejména společným sociálně-kulturním prostředím, územím, věkem, zdravotním stavem nebo rizikovými faktory; přitom zejména může

- a) bez odborného dohledu a bez indikace
 1. komplexně zjišťovat zdravotní a sociální situaci jednotlivce ve vlastním sociálním prostředí nebo skupiny občanů z hlediska koordinace poskytované zdravotní a sociální péče, všechna vhodná zařízení zdravotní a sociální péče a koordinovat poskytovanou integrovanou péči,
 2. komplexně zjišťovat zdravotní a sociální situaci pacientů a osob blízkých z hlediska ošetrovatelské péče, realizovat poradenství pro skupinu občanů ve spolupráci s odpovědnými orgány;
- b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře nebo odborného pracovníka v ochraně a podpoře veřejného zdraví
 1. v rozsahu své odborné způsobilosti vypracovávat hodnocení zdravotních rizik jednotlivce ve vlastním sociálním prostředí nebo skupiny občanů a sestavovat priority při jejich řešení na základě epidemiologických a statistických dat a výsledků výzkumů,
 2. připravovat a organizovat preventivní prohlídky, vyšetření a očkování.

§ 60

Sestra pro péči v interních oborech

Sestra pro péči v interních oborech vykonává u dospělého pacienta činnosti podle § 54 a dále může

- a) bez odborného dohledu a bez indikace lékaře
 1. vykonávat činnosti specializované a vysoce specializované ošetrovatelské péče u pacienta s onemocněním vnitřních orgánů, včetně přípravy na jeho návrat do vlastního sociálního prostředí,

2. vykonávat činnosti specializované a vysoce specializované ošetrovatelské péče u pacienta s onemocněním vnitřních orgánů zaměřené na posílení a udržení soběstačnosti a mentální schopnosti pacienta se zohledněním jeho věku prostřednictvím cílených aktivit,
 3. poskytovat paliativní péči, vyhledávat aktuální potřeby pacienta a koordinovat týmovou spolupráci v péči o pacienta v terminálním stadiu,
 4. vykonávat preventivní a protiepidemická opatření u pacienta s onemocněním vnitřních orgánů,
 5. edukovat pacienta a jím určené osoby v oblastech prevence onemocnění, přitom spolupracovat zejména s fyzioterapeutem, nutričním terapeutem a zdravotně-sociálním pracovníkem,
 6. provádět poradenskou a dispenzární činnost v rozsahu své specializované způsobilosti zaměřenou na problematiku onemocnění vnitřních orgánů,
 7. hodnotit a ošetřovat chronické rány,
 8. zjišťovat zdravotní a sociální situaci pacienta a osob blízkých ve vztahu k onemocnění nebo jeho následkům a následnému zajištění zdravotní a sociální péče,
 9. pečovat o dýchací cesty pacienta i při umělé plicní ventilaci, včetně odsávání z dolních cest dýchacích,
 10. pečovat o pacienta na domácí plicní ventilaci, včetně obsluhy zdravotnických prostředků, vyhodnocení ventilačních parametrů, výměny tracheostomické kanyly při komplikacích, provádět poučení pacienta a jím určených osob o používání pomůcek a obsluhu zdravotnických prostředků,
 11. provádět výměnu močového katetru mužů a chlapců starších 15 let věku;
- b) bez odborného dohledu a bez indikace lékaře při poskytování zdravotní péče ve vlastním sociálním prostředí, ve speciálních lůžkových zdravotnických zařízeních hospicového typu, ve zdravotnických zařízeních následné lůžkové péče nebo ve zdravotnických zařízeních dlouhodobé lůžkové péče
1. zavádět a udržovat kyslíkovou terapii,
 2. podávat očistné klyzma nebo provádět manuální vybavení stolice u pacienta staršího 15 let věku,
 3. aplikovat krystaloidní roztoky a provádět nitrožilní aplikaci 20% glukózy u pacienta s ověřenou hypoglykemií, včetně zavedení periferního žilního katetru;
- c) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře poskytovat preventivní, diagnostickou, léčebnou, rehabilitační, neodkladnou a dispenzární péči u pacienta s onemocněním vnitřních orgánů, a to zejména
1. zavádět a ukončovat domácí péči, včetně její administrace,
 2. provádět dialýzu u pacienta s chronickým selháváním ledvin, který vyžaduje léčbu dostupnými očišťovacími metodami,
 3. provádět tracheobronchiální laváže u pacienta se zajištěnými dýchacími cestami,
 4. nastavovat ventilační parametry při poskytování domácí umělé plicní ventilace,
 5. podávat léčivé přípravky do epidurálního katetru,
 6. zavádět Huberovu jehlu do implantovaného portového katetru a provádět její odstranění,
 7. provádět katetrizaci močového měchýře mužů a chlapců starších 15 let věku.

§ 61

Sestra pro péči v chirurgických oborech

Sestra pro péči v chirurgických oborech vykonává u dospělého pacienta činnosti podle § 54 a dále může

a) bez odborného dohledu a bez indikace lékaře

1. vykonávat činnosti specializované a vysoce specializované ošetrovatelské péče u pacienta s onemocněním vyžadujícím chirurgickou léčbu, včetně přípravy na návrat do vlastního sociálního prostředí,
2. vykonávat činnosti specializované a vysoce specializované ošetrovatelské péče u pacienta s onemocněním vyžadujícím chirurgickou léčbu zaměřené na posílení a udržení soběstačnosti, mentální schopnosti se zohledněním jeho věku prostřednictvím cílených aktivit,
3. poskytovat paliativní péči, vyhledávat aktuální potřeby pacienta a koordinovat týmovou spolupráci v péči o pacienta v terminálním stadiu,
4. vykonávat preventivní a protiepidemická opatření u pacienta s onemocněním vyžadujícím chirurgickou léčbu,
5. edukovat pacienta a jím určené osoby v oblastech zdravotní prevence a ošetřování; přitom spolupracovat zejména s fyzioterapeutem, nutričním terapeutem a zdravotně-sociálním pracovníkem,
6. provádět poradenskou a dispenzární činnost v rozsahu své specializované způsobilosti zaměřenou na problematiku onemocnění vyžadujícího chirurgickou léčbu,
7. hodnotit a ošetřovat chronické rány,
8. zjišťovat zdravotní a sociální situaci pacienta a osob blízkých ve vztahu k onemocnění nebo jeho následkům a následnému zajištění zdravotní a sociální péče,
9. provádět výměnu močového katetru mužů a chlapců starších 15 let věku;

b) bez odborného dohledu a bez indikace lékaře při poskytování zdravotní péče ve vlastním sociálním prostředí, ve speciálních lůžkových zdravotnických zařízeních hospicového typu, ve zdravotnických zařízeních následné lůžkové péče nebo ve zdravotnických zařízeních dlouhodobé lůžkové péče

1. zavádět a udržovat kyslíkovou terapii,
2. podávat očistné klyzma nebo provádět manuální vybavení stolice u pacienta staršího 15 let věku,
3. aplikovat krystaloidní roztoky a provádět nitrožilní aplikaci 20% glukózy u pacienta s ověřenou hypoglykemií, včetně zavedení periferního žilního katetru;

c) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře poskytovat preventivní, diagnostickou, léčebnou, rehabilitační, neodkladnou a dispenzární péči u pacienta s onemocněním vyžadujícím chirurgickou léčbu, a to zejména

1. zavádět a ukončovat domácí péči, včetně její administrace,
2. podávat léčivé přípravky do epidurálního katetru,
3. zavádět Huberovu jehlu do implantovaného portového katetru a provádět její odstranění,
4. provádět katetrizaci močového měchýře mužů a chlapců starších 15 let věku.

§ 62

Audiologická sestra

Audiologická sestra vykonává činnosti podle § 54 v audiologii. Přitom může

- a) bez odborného dohledu a bez indikace lékaře
 1. sledovat a hodnotit aktuální stav pacienta se sluchovou vadou nebo sluchovou poruchou z hlediska objektivnosti vyšetření,
 2. provádět orientační vyšetření sluchu šepotem, hlasitou řečí i pomocí ladiček,
 3. evidovat a kontrolovat servis a údržbu audiometrických zdravotnických přístrojů,
 4. poskytovat rady v oblasti prevence vzniku sluchových poruch především s ohledem na vliv hluku na sluch,
 5. edukovat pacienty v používání sluchových pomůcek, sluchových protéz a sluchadel;
- b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře
 1. provádět specializované diagnostické postupy sluchu včetně objektivních metod vyšetření sluchu,
 2. provádět přístrojové vyšetření vestibulárního ústrojí.

§ 63

Sestra pro nukleární medicínu

Sestra pro nukleární medicínu vykonává činnosti podle § 54 v souvislosti s aplikací lékařského ozáření v oboru nukleární medicína. Přitom zejména může

- a) bez odborného dohledu a bez indikace
 1. monitorovat zdravotní a psychický stav pacientů před, v průběhu a po provedení aplikace radiofarmaka nebo nukleárněmedicínského vyšetření, sledovat místní i celkové změny,
 2. obsluhovat přístroje pro statické a dynamické studie, jednofotonovou emisní výpočetní tomografii (SPECT) a pozitronovou emisní tomografii (PET) a připravovat záznamy vyšetření pro vyhodnocení lékařem,
 3. informovat pacienty o prováděném odborném výkonu, rizicích souvisejících s lékařským ozářením a postupech k jejich snížení;
- b) na základě indikace lékaře, který je aplikujícím odborníkem, v souladu se zásadami radiační ochrany a postupy lékařského ozáření provádět činnosti v rámci praktické části lékařského ozáření, a to
 1. upravovat připravená radiofarmaka podle požadované aktivity k přímé aplikaci, včetně zajištění dalších činností souvisejících s jejich používáním, zejména likvidace zbytků a dekontaminace pracoviště,
 2. aplikovat radiofarmaka pacientům,
 3. spolupracovat s lékařem při provádění diagnostických metod včetně akvizice a základní analýzy dat jednotlivých vyšetření a při léčbě pomocí radiofarmak;
- c) pod odborným dohledem lékaře asistovat při specializovaných nukleárněmedicínských postupech, které jsou náročné z hlediska rychlosti zachycení případných odchylek od normy, nebo při použití metod, které nejsou součástí běžných zavedených postupů.

§ 64

Sestra pro péči v psychiatrii

Sestra pro péči v psychiatrii vykonává činnosti podle § 54 při poskytování ošetrovatelské péče o pacienta, který má patologické změny psychického stavu. Dále může

a) bez odborného dohledu a bez indikace lékaře

1. provádět poradenskou a edukační činnost v oblasti prevence poruch duševního zdraví, prevence relapsu onemocnění a v oblasti resocializace zaměřenou na pacienty a jejich blízké,
2. koordinovat spolupráci mezi poskytovateli ambulantní a lůžkové péče a poskytovateli sociálních služeb,
3. sledovat chování pacienta z hlediska včasného zachycení nastupující krize, dodržování léčebného režimu, hodnotit známky zhoršování onemocnění, vyhodnocovat, zda pacient není nebezpečný sobě nebo svému okolí,
4. napomáhat adaptaci pacienta na změněné životní podmínky a podporovat zachování fyzických, kognitivních a psychických funkcí prostřednictvím cílených aktivit,
5. provádět psychoterapeutickou podporu,
6. v rozsahu své specializované způsobilosti vykonávat činnosti při začleňování pacienta s poruchou duševního zdraví do vlastního sociálního prostředí,
7. provádět psychiatrickou rehabilitaci,
8. provádět neinvazivní odběry biologického materiálu pro vyšetření přítomnosti návykových látek a alkoholu,
9. informovat lékaře o projevech chování pacienta, jeho reakci na léčbu, o změnách psychického stavu, případně zajistit nezbytná opatření pro bezpečnost pacienta a jeho okolí,
10. provádět specializované deeskalační techniky předcházející rozvoji ohrožujícího a nebezpečného chování,
11. monitorovat projevy pacienta, u něhož byl použit omezovací prostředek, vyhodnocovat efektivitu a nezbytnost použitého omezovacího prostředku;

b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře

1. provádět návštěvní službu a poskytovat ošetrovatelskou péči ve vlastním sociálním prostředí pacienta,
2. poskytovat ošetrovatelskou péči pacientovi, který má patologické změny psychického stavu, vyžadující stálý dozor nebo použití omezujících prostředků z důvodu ohrožení života nebo zdraví pacienta nebo jeho okolí;

c) pod odborným dohledem lékaře se zvláštní specializovanou způsobilostí v oboru lékařská psychoterapie a se specializovanou způsobilostí v oboru psychiatrie nebo klinického psychologa

1. v rozsahu své specializované způsobilosti vykonávat činnosti při krizové intervenci,
2. v rozsahu své specializované způsobilosti vykonávat psychosociální intervence, včetně vykonávat činnosti při zajišťování psychologické pomoci rodině,
3. používat pomocné psychoterapeutické techniky včetně individuálních psychoterapeutických rozhovorů,
4. zajišťovat psychoterapeutický režim oddělení.

§ 65

Sestra pro pracovní-lekářskou péči

Sestra pro pracovní-lekářskou péči vykonává činnosti podle § 54 v souvislosti s poskytováním pracovní-lekářské péče. Přitom bez odborného dohledu na základě indikace lékaře se specializovanou způsobilostí v oboru pracovní lékařství může

- a) identifikovat rizikové faktory pracovních podmínek, hodnotit zdravotní rizika při práci a hodnotit kvalitu pracovního prostředí a pracovních podmínek z hlediska fyzické i duševní zátěže, provádět poradenství ve vztahu ke zdravým pracovním podmínkám a ochraně zdraví a bezpečnosti práce,
- b) provádět dohled nad zdravím pracovníků,
- c) v rozsahu své specializované způsobilosti vypracovávat hodnocení zdravotního stavu pracovníků,
- d) provádět poradenství z hlediska požadavků ergonomie a hygieny práce,
- e) připravovat a realizovat projekty podpory zdraví ve vztahu k pracovním podmínkám,
- f) v rozsahu své specializované způsobilosti provádět prevenci onemocnění vznikajících v souvislosti s výkonem práce, připravovat a organizovat preventivní vyšetření, zvat pacienty na kontrolní vyšetření,
- g) provádět edukaci pracovníků, v rozsahu své specializované způsobilosti zajišťovat výchovu a školení zaměstnanců především v bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, včetně školení v poskytování první pomoci,
- h) sledovat pracovní neschopnost pracovníků, organizovat a administrativně zajišťovat dispensární péči.

§ 66

Sestra pro transfuzní službu

Sestra pro transfuzní službu vykonává činnosti podle § 54 v oboru transfuzní služba a dále může

- a) bez odborného dohledu a indikace lékaře
 1. informovat dárce krve nebo pacienty o možných nežádoucích účincích při odběru plné krve nebo jejích složek, přístrojových autologních odběrech, aferetických odběrech, léčebné plazmaferéze a jejích prevenci,
 2. hodnotit kvalitu žilního vstupu pro separátor krevních složek,
 3. připravovat speciální zdravotnický materiál k jednotlivým aferetickým odběrům,
 4. sledovat, dokumentovat a analyzovat získané údaje během separace a po separaci,
 5. rozpoznávat technické komplikace, provádět opakovanou venepunkci a výměnu přístroje při vzniku náhlé závažné technické komplikace během separace krevních elementů,
 6. ukončovat separaci a hodnotit stav klientů bezprostředně po ukončení separace, pečovat o žilní vstup po separaci;
- b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře
 1. připravovat vybavení a pacienty nebo dárce krve a jejích složek před zavedením žilního vstupu pro aferetický odběr,
 2. provádět venepunkci a napojení pacientů nebo dárce krve a jejích složek na separátor krevních složek včetně odběrů požadovaných vzorků pro povinná vyšetření,

3. podávat antikoagulační roztoky a jiná léčiva do žíly podle druhu aferetického odběru,
 4. provádět zadání parametrů pomocí hemokalkulátoru pro jednotlivé aferetické odběry,
 5. provádět speciální odběry na separátorech krevních elementů podle požadavků klinických pracovišť, zejména separaci periferních kmenových buněk a odběry granulocytů;
- c) pod odborným dohledem farmaceuta nebo jiné kvalifikované osoby odpovědné za výrobu léčiv podle právního předpisu upravujícího výzkum, výrobu a nakládání s léčivy²⁸⁾ vykonávat v rozsahu své specializované způsobilosti činnosti při výrobě transfuzních přípravků¹³⁾ při dodržení zásad správné výrobní praxe²⁹⁾, a to zejména při získávání krve a jejích složek, jejich zpracování, označování, kontrole, skladování, balení, přepravě a výdeji a při vedení dokumentace o těchto činnostech.

§ 66a

Sestra pro péči v transfuzní službě

Sestra pro péči v transfuzní službě vykonává činnosti podle § 54 a 66 v oboru transfuzní služba.

§ 66b

Sestra pro domácí a hospicovou péči

Sestra pro domácí a hospicovou péči vykonává činnosti podle § 54 při poskytování specializované a vysoce specializované ošetrovatelské péče a paliativní péče pacientovi ve vlastním sociálním prostředí nebo ve speciálních lůžkových zdravotnických zařízeních hospicového typu nebo ve zdravotnických zařízeních dlouhodobé lůžkové péče, kde je poskytována paliativní péče. Dále může

a) bez odborného dohledu a bez indikace lékaře

1. zjišťovat zdravotní a sociální situaci pacienta a osob blízkých ve vztahu k onemocnění nebo jeho následkům a následnému zajištění zdravotní a sociální péče,
2. plánovat obsah, rozsah a časovou náročnost ošetrovatelské péče a vykonávat činnosti specializované a vysoce specializované ošetrovatelské péče a paliativní péče,
3. edukovat pacienta a jeho osoby blízké v oblastech prevence onemocnění, přitom zejména spolupracovat s fyzioterapeutem, ergoterapeutem, nutričním terapeutem, zdravotně-sociálním pracovníkem a sociálním pracovníkem,
4. vyhotovovat plán ošetrovatelské paliativní péče ve spolupráci s pacientem a osobami jemu blízkými,
5. pečovat o dýchací cesty pacienta i při umělé plicní ventilaci, včetně odsávání z dolních cest dýchacích,
6. pečovat o pacienta na domácí plicní ventilaci, včetně obsluhy zdravotnických prostředků, vyhodnocení ventilačních parametrů, výměny tracheostomické kanyly při komplikacích, provádět poučení pacienta a jím určených osob o používání pomůcek a obsluhu zdravotnických prostředků,
7. hodnotit a ošetřovat nehojící se rány,
8. zavádět a udržovat kyslíkovou terapii,
9. podávat očistné klyzma nebo provádět manuální vybavení stolice u pacienta staršího 15 let věku,
10. aplikovat krystaloidní roztoky a provádět nitrožilní aplikaci 20% glukózy u pacienta s ověřenou hypoglykemií, včetně zavedení periferního žilního katetru,
11. provádět výměnu močového katetru mužů a chlapců starších 15 let věku,

12. doporučovat pacienty do péče jiných poskytovatelů zdravotních služeb;
- b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře provádět činnosti při poskytování preventivní, diagnostické, léčebné, rehabilitační a paliativní péče. Přitom zejména může
1. zavádět a ukončovat domácí péči, včetně její administrace,
 2. podávat léčivé přípravky do epidurálního katetru,
 3. zavádět Huberovu jehlu do implantovaného portového katetru a provádět její odstranění,
 4. vykonávat činnosti spojené s přípravou, průběhem a ukončením aplikace metod léčby bolesti,
 5. provádět dialýzu u pacienta s chronickým selháváním ledvin, který vyžaduje léčbu dostupnými očišťovacími metodami krve,
 6. provádět tracheobronchiální laváže u pacienta se zajištěnými dýchacími cestami,
 7. nastavovat ventilační parametry při poskytování domácí umělé plicní ventilace,
 8. provádět katetrizaci močového měchýře mužů a chlapců starších 15 let věku.

§ 66c

Sestra pro péči v geriatrii

Sestra pro péči v geriatrii vykonává činnosti podle § 54 při poskytování specializované a vysoce specializované ošetrovatelské péče u geriatrického nebo gerontopsychiatrického pacienta nebo pacienta s funkčně závažným chronickým zdravotním postižením. Dále může

- a) bez odborného dohledu a bez indikace
1. zjišťovat zdravotní a sociální situaci pacienta a osob blízkých ve vztahu k onemocnění nebo jeho následkům a následnému zajištění zdravotní a sociální péče,
 2. plánovat a vykonávat činnosti specializované a vysoce specializované ošetrovatelské péče zaměřené na posílení a udržení nebo zvýšení fyzických, psychických a sociálních potřeb ve stáří nebo v dlouhodobé nemoci a vytvářet podmínky pro zachování soběstačnosti, sebepéče, mentálních schopností a návratu do vlastního sociálního prostředí,
 3. edukovat pacienta a jeho osoby blízké v oblastech prevence onemocnění, přitom zejména spolupracovat s fyzioterapeutem, ergoterapeutem, nutričním terapeutem, zdravotně-sociálním pracovníkem a sociálním pracovníkem,
 4. poskytovat specializovanou a vysoce specializovanou ošetrovatelskou péči u pacienta, který trpí nevléčitelnou nemocí, vyhledávat aktuální potřeby pacienta a koordinovat týmovou spolupráci členů ošetrovatelského týmu v péči o pacienta,
 5. vykonávat preventivní a protiepidemická opatření a edukovat pacienta a jím určené osoby v oblastech prevence onemocnění,
 6. pečovat o dýchací cesty pacienta i při umělé plicní ventilaci, včetně odsávání z dolních cest dýchacích,
 7. pečovat o pacienta na domácí plicní ventilaci, včetně obsluhy zdravotnických prostředků, vyhodnocení ventilačních parametrů, výměny tracheostomické kanyly při komplikacích, provádět poučení pacienta a jím určených osob o používání pomůcek a obsluhu zdravotnických prostředků,
 8. hodnotit a ošetřovat nehojící se rány,
 9. zavádět a udržovat kyslíkovou terapii,
 10. podávat očistné klyzma nebo provádět manuální vybavení stolice u pacienta staršího 15 let věku,

11. aplikovat krystaloidní roztoky a provádět nitrožilní aplikaci 20% glukózy u pacienta s ověřenou hypoglykemií, včetně zavedení periferního žilního katetru,
 12. provádět výměnu močového katetru mužů a chlapců starších 15 let věku;
- b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře poskytovat činnosti při poskytování preventivní, diagnostické, léčebné, rehabilitační, paliativní a dispenzární péče. Přitom zejména může
1. sledovat dodržování léčebného režimu pacienta, hodnotit známky zhoršování onemocnění, vyhodnocovat, zda pacient není nebezpečný sobě nebo svému okolí,
 2. podávat léčivé přípravky do epidurálního katetru,
 3. zavádět Huberovu jehlu do implantovaného portového katetru a provádět její odstranění,
 4. vykonávat činnosti spojené s přípravou, průběhem a ukončením aplikace metod léčby bolesti,
 5. vykonávat činnosti u pacienta s chronickým selháním ledvin, který vyžaduje léčbu dostupnými očišťovacími metodami krve,
 6. nastavovat ventilační parametry při poskytování domácí umělé plicní ventilace,
 7. provádět tracheobronchiální laváže u pacienta se zajištěnými dýchacími cestami,
 8. provádět katetrizaci močového měchýře mužů a chlapců starších 15 let věku.

§ 67

Sestra pro klinickou perfuziologii

Sestra pro klinickou perfuziologii vykonává činnosti podle § 54 v souvislosti s řízením mimotělního oběhu. Přitom bez odborného dohledu na základě indikace lékaře může

- a) řídit mimotělní oběh při operacích na otevřeném srdci, to je sterilně sestavovat okruh pro mimotělní oběh, vybírat vhodný typ oxygenátoru krve a velikost kanyl pro vypočtený minutový průtok krve, provádět plnění okruhu pro mimotělní oběh náhradními roztoky, krevními deriváty a léčivými přípravky a odvodušňovat jej, kontrolovat dostatečnou antikoagulaci krve před a během mimotělního oběhu, zabezpečovat řízenou hemodiluci, systémovou perfuzi a výměnu krevních plynů, řídit tělesnou teplotu, včetně hypotermie, provádět činnosti související s úpravou vnitřního prostředí pacienta a jeho krevního tlaku,
- b) aplikovat krevní deriváty¹²⁾, obsluhovat autotransfuzní systémy,
- c) provádět hemofiltraci a modifikovanou hemofiltraci při mimotělním oběhu, případně hemodiafiltraci,
- d) aplikovat léčivé přípravky do mimotělního oběhu,
- e) v součinnosti s lékařem-operátérem a v souladu s průběhem operačního výkonu aplikovat krevní hyperkalemickou kardioplegii do kořene aorty, případně cíleně do koronárních arterií, pomocí krevního čerpadla,
- f) technicky zabezpečovat podpurnou cirkulaci při srdečním selhání nebo podpurný mimotělní oběh s membránovou oxygenací (ECMO) při selhání srdce a plic,
- g) obsluhovat systémy podpory selhávajícího oběhu (například kontrapulzace, univentrikulární a biventrikulární mechanické srdeční podpory),
- h) řídit podpurný mimotělní oběh a ohřívání při akcidentální hypotermii v rámci resuscitace oběhu,
- i) obsluhovat systémy mimotělního oběhu při operačních výkonech a dalších léčebných úkonech, které mimotělní oběh vyžadují,

- j) technicky zabezpečovat izolovanou hypertermickou perfuzi končetin cytostatiky.

§ 67a

Perfuziolog

Perfuziolog vykonává činnosti podle § 54 a 67 v souvislosti s řízením mimotělního oběhu.

§ 67b

Sestra pro péči v onkologii a hematoonkologii

Sestra pro péči v onkologii a hematoonkologii vykonává činnosti podle § 54 při poskytování specializované a vysoce specializované ošetrovatelské péče a paliativní péče dospělému pacientovi s onkologickým nebo hematologickým onemocněním. Dále může

- a) bez odborného dohledu a bez indikace lékaře zejména

1. vykonávat zdravotně výchovnou činnost v oblasti onkologické prevence, přitom spolupracovat s dalšími zdravotnickými pracovníky,
2. vykonávat činnosti specializované a vysoce specializované ošetrovatelské péče u pacienta s onkologickým a hematoonkologickým onemocněním,
3. provádět poradenskou a dispenzární činnost v rozsahu své specializované způsobilosti, činnost zaměřenou na problematiku onkologického a hematoonkologického onemocnění,
4. hodnotit a ošetřovat nehojící se rány,
5. ošetřovat nechtěný únik cytostatika mimo cévy,
6. hodnotit stav kůže, dutiny ústní a chrupu v souvislosti s plánovanou nebo prováděnou onkologickou léčbou a navrhnout opatření s možností indikace lokální léčby,
7. hodnotit nutriční stav pacienta a navrhnout řešení, úpravu konzistence stravy a doplnění dalšího odborného nutričního poradenství,
8. zavádět a udržovat kyslíkovou terapii,
9. provádět činnosti při dekontaminaci pracoviště cytostatiky,
10. vyhotovovat ošetrovatelský plán paliativní péče ve spolupráci s pacientem a osobami blízkými pacienta,
11. vyhledávat aktuální potřeby pacienta a koordinovat týmovou spolupráci v péči o pacienta v terminálním stadiu,
12. napomáhat adaptaci pacienta a jeho blízkých na změněné životní podmínky a podporovat zachování jejich fyzických, kognitivních a psychických funkcí prostřednictvím cílených aktivit, v rozsahu své specializované způsobilosti poskytovat a zajišťovat psychosociální podporu,
13. provádět nitrožilní aplikaci 20% glukózy u pacienta s ověřenou hypoglykemií, včetně zavedení periferního žilního katetru;

- b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře provádět činnosti při poskytování preventivní, diagnostické, léčebné, paliativní a dispenzární péče. Přitom zejména může

1. odvádět zvýšené množství volné tekutiny z dutiny břišní u pacientů se zavedeným permanentním peritoneálním katetrem,
2. podávat léčivé přípravky do epidurálního katetru,
3. zavádět Huberovu jehlu do implantovaného portového katetru a provádět její odstranění,

4. vykonávat činnosti spojené s přípravou, průběhem a ukončením aplikace metod léčby bolesti,
 5. provádět odstranění centrálního žilního katetru,
 6. koordinovat onkologickou léčbu;
- c) pod odborným dohledem lékaře aplikovat transfuzní přípravky¹⁴⁾ a přetlakové objemové náhrady.

§ 67c

Sestra pro hojení ran

Sestra pro hojení ran vykonává u pacienta s výjimkou novorozence a kojence činnosti podle § 54 a dále může

a) bez odborného dohledu a bez indikace lékaře

1. sledovat a analyzovat údaje o zdravotním stavu pacienta s nehojící se ránou, stomií a invazivním vstupem, včetně stavu hydratace a výživy,
2. hodnotit aktuální stav kůže, rizika vzniku poškození a bolesti podle klasifikačních systémů,
3. diagnostikovat a klasifikovat rány s využitím standardizovaných klasifikačních systémů,
4. hodnotit a ošetřovat nehojící se ránu a její okolí podle zásad fázového hojení ran, včetně přípravy spodiny rány, oplachu a čištění rány neinvazivní technikou,
5. doporučovat vhodné postupy ošetřování a metody léčby,
6. vést dokumentaci o průběhu a výsledcích péče o nehojící se ránu, okolí stomie a invazivního vstupu a využívat ji k hodnocení efektivity péče a kvality ošetrovatelské péče o nehojící se ránu, okolí stomie a invazivního vstupu,
7. provádět rehabilitační ošetřování u pacientů s nehojící se ránou nebo po amputačním výkonu, včetně prevence komplikací v důsledku imobility,
8. edukovat pacienty, případně osoby blízké v péči o ránu, okolí stomie nebo invazivního vstupu, v použití zdravotnických prostředků, o rizicích v péči o ránu a významu výživy a hydratace,
9. plánovat a koordinovat péči o pacienta s nehojící se ránou a stomií, včetně týmové spolupráce v péči o pacienta s nehojící se ránou a stomií,
10. plánovat a koordinovat výzkum v oblasti péče o pacienta s nehojící se ránou a stomií, včetně hodnocení kvality a dopadů výzkumné činnosti;

b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře

1. provádět odběr biologického materiálu z rány invazivní technikou,
2. provádět čištění rány invazivní technikou,
3. provádět ošetření nehojících se ran, okolí stomie a invazivního vstupu v průběhu léčby radioterapií,
4. provádět ošetření nehojících se ran podtlakovou terapií a dalšími doplňkovými a přístrojovými metodami hojení ran,
5. navrhnout další konziliární vyšetření a podílet se na nich.

HLAVA III

PORODNÍ ASISTENTKA SE SPECIALIZOVANOU ZPŮSOBILOSTÍ

§ 68

Činnosti porodní asistentky se specializovanou způsobilostí

Porodní asistentka uvedená v § 69 až 72a po získání specializované způsobilosti vykonává činnosti podle § 5 a 54 v oboru porodní asistence a své specializace.

§ 69

Porodní asistentka pro perioperační péči

Porodní asistentka pro perioperační péči vykonává činnosti podle § 68 při péči o pacientky v oboru gynekologie a porodnictví před, v průběhu a bezprostředně po operačním výkonu. Přitom vykonává činnosti sestry pro perioperační péči podle § 56.

§ 70

Porodní asistentka pro intenzivní péči

Porodní asistentka pro intenzivní péči vykonává činnosti podle § 68 při poskytování ošetrovatelské péče o ženu v oboru gynekologie a porodnictví, u které dochází k selhání základních životních funkcí nebo toto selhání hrozí, a v oboru neonatologie a dále může

a) bez odborného dohledu a bez indikace lékaře

1. vykonávat činnosti vysoce specializované ošetrovatelské péče o ženu s náhlou příhodou v gynekologii a asistované reprodukci, a to před, v průběhu a po invazivních výkonech, před a po operačních výkonech, včetně předcházení a rozpoznávání komplikací,
2. vykonávat činnosti vysoce specializované ošetrovatelské péče o ženu s rizikovým a patologickým průběhem těhotenství s ohledem na přidružené onemocnění ženy s jeho možným dopadem na plod, včetně náhlých příhod v porodnictví,
3. vykonávat činnosti vysoce specializované ošetrovatelské péče o patologického novorozence, včetně prvního ošetření patologického novorozence, zajišťovat termoneutrální prostředí a sledovat poporodní adaptaci,
4. sledovat a analyzovat údaje o zdravotním stavu ženy, plodu, patologického novorozence, zejména jejich fyziologické funkce, hodnotit křivku elektrokardiogramu, kardiokrogram plodu, hodnotit závažnost zdravotního stavu,
5. provádět kardiopulmonální resuscitaci, včetně defibrilace elektrickým výbojem po provedení záznamu elektrokardiogramu s automatickým vyhodnocením rytmu,
6. pečovat o dýchací cesty ženy, novorozence se zajištěnými dýchacími cestami i při umělé plicní ventilaci, včetně odsávání z dolních cest dýchacích, provádět endobronchiální laváže u ženy s tracheální intubací nebo s tracheotomií, předcházet případným komplikacím, rozpoznávat je,
7. pečovat o stomie ženy, případně novorozence, včetně edukace v péči o stomie;

b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře

1. provádět u ženy, popřípadě u novorozence, měření a analýzu fyziologických funkcí specializovanými postupy pomocí přístrojové techniky, včetně využití invazivních metod,

2. zajišťovat průchodnost dýchacích cest ženy s použitím dostupného technického vybavení,
 3. zavádět gastrickou sondu ženě, případně novorozenci, a pečovat o ně,
 4. provádět u ženy a novorozence činnosti spojené s přípravou, průběhem a ukončením metod léčby bolesti, včetně hodnocení intenzity a tlumení bolesti,
 5. provádět lékařem indikované vyšetření u novorozence a orientačně hodnotit základní patologické nálezy,
 6. provádět cévkování novorozence ženského pohlaví;
- c) pod odborným dohledem lékaře
1. provádět venepunkci včetně zavádění periferních žilních kanyl novorozenci,
 2. aplikovat transfuzní přípravky¹³⁾ ženě a novorozenci,
 3. provádět zajištění dýchacích cest u novorozence pomocí dostupného technického vybavení,
 4. provádět extubaci tracheální kanyly u ženy a novorozence;
- d) pod přímým vedením lékaře asistovat při katetrizaci umbilikální vény u novorozence.

§ 71

Porodní asistentka pro intenzivní péči v neonatologii

Porodní asistentka pro intenzivní péči v neonatologii vykonává činnosti podle § 68 a 70 při péči o novorozence a kojence, u kterých dochází k selhání základních životních funkcí nebo toto selhání hrozí, včetně nedonošených dětí.

§ 72

Porodní asistentka pro komunitní péči

- (1) Porodní asistentka pro komunitní péči vykonává činnosti podle § 68 při poskytování primární péče, integrované péče a preventivně zaměřené ošetrovatelské péče o ženy, novorozence a jejich rodiny a o skupiny osob ve vlastním sociálním prostředí; tato skupina může být vymezena zejména společným sociálně-kulturním prostředím, územím, věkem, zdravotním stavem nebo rizikovými faktory. Přitom zejména může
- a) bez odborného dohledu a bez indikace
 1. komplexně zjišťovat zdravotní a sociální situaci žen, novorozenců a jejich rodin z hlediska koordinace poskytované zdravotní a sociální péče v oblasti péče o ženu a dítě a spolupracovat s odpovědnými orgány,
 2. hodnotit zdravotní rizika skupiny osob z hlediska reprodukčního zdraví žen a novorozenců a podílet se v rozsahu své specializované způsobilosti na sestavování priorit jejich řešení na základě epidemiologických a statistických dat a výsledků výzkumů, připravovat a realizovat projekty podpory zdraví žen,
 3. provádět poradenskou činnost v oblasti reprodukčního zdraví a plánovaného rodičovství, sexuálně přenosných chorob, epidemiologické ochrany a sexuálního zneužívání;
 - b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře nebo odborného pracovníka v ochraně a podpoře veřejného zdraví

1. zajišťovat a spolupracovat na vytváření bezpečného a vhodného prostředí a eliminaci existujících rizik z hlediska reprodukčního zdraví a zdraví žen a novorozenců,
 2. zajišťovat cílené preventivní programy, včetně zajištění screeningů;
- c) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře se specializací v oboru gynekologie a porodnictví provádět ultrazvukové vyšetření plodu.

§ 72a

Perfuziolog

Perfuziolog vykonává činnosti podle § 67 písm. a) až j) a § 68 v souvislosti s řízením mimotělního oběhu.

HLAVA IV

ERGOTERAPEUT SE SPECIALIZOVANOU ZPŮSOBILOSTÍ

§ 73

Činnosti ergoterapeuta se specializovanou způsobilostí

Ergoterapeut uvedený v § 74 až 79 po získání specializované způsobilosti vykonává činnosti podle § 6 a poskytuje a organizuje rehabilitační péči v oboru ergoterapie (dále jen „specializovaná ergoterapeutická péče“). Přitom zejména může

- a) bez odborného dohledu a bez indikace

1. připravovat informační materiály pro pacienty,
2. navrhnout lékaři změny vedoucí k upřesnění ordinací v souladu s funkčním stavem klienta a jeho změnami,
3. sledovat a vyhodnocovat stav pacientů z hlediska možnosti vzniku komplikací a náhlých příhod,
4. provádět hodnocení a nácvik běžných denních činností (ADL) v nemocničním a ve vlastním sociálním prostředí s použitím specializovaných diagnostických a léčebných postupů,
5. doporučovat a provádět nácvik v používání kompenzačních a technických pomůcek,
6. doporučovat úpravy vlastního sociálního prostředí a pracovního prostředí,
7. edukovat pacienty, případně osoby jimi určené, ve specializovaných ergoterapeutických postupech,
8. instruovat zdravotnické pracovníky ve specializovaných ergoterapeutických postupech,
9. hodnotit kvalitu poskytované ergoterapeutické péče,
10. identifikovat činnosti ergoterapeutické péče vyžadující změnu v postupu, provádět výzkum zaměřený na odhalení příčin nedostatků v ergoterapii,
11. vytvářet podmínky pro aplikaci výsledků výzkumu do klinické praxe,
12. navrhnout změny vedoucí k upřesnění ordinací v souladu s funkčním stavem klienta a jeho změnami,
13. připravovat standardy specializovaných postupů v rozsahu své způsobilosti,
14. vést specializační vzdělávání v oboru své specializace;

- b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře provádět specializované ergoterapeutické postupy v rámci léčebné rehabilitace.

§ 74

Ergoterapeut pro děti

Ergoterapeut pro děti vykonává činnosti podle § 73 a dále poskytuje specializovanou ergoterapeutickou péči dítěti, zejména s mentálním, fyzickým nebo souběžným postižením více vadami s přihlédnutím ke skutečnému stavu psychického a fyzického vývoje ve vztahu k vývoji, který by mělo dítě s ohledem na svůj biologický věk dosáhnout, a dále k druhu, stupni a rozsahu postižení. Dále bez odborného dohledu a indikace lékaře může

- a) hodnotit úroveň psychomotorického vývoje dítěte a diagnostikovat potíže ve výkonu aktivit denního života, lokomoce, kognitivních funkcí, komunikačních a sociálních dovedností dítěte,
- b) aplikovat specializované metodiky, koncepty a ergoterapeutické postupy,
- c) v rozsahu své specializované způsobilosti vykonávat činnosti při orofaciální terapii s cílem zabezpečení a posílení základních vitálních funkcí jako dýchání, polykání, příjem a zpracování potravy, vylučování, terapii dysfagií, navození a tréninku řečových a komunikačních dovedností dítěte,
- d) u novorozenců a kojenců učit rodiče správnému polohování a manipulaci při provádění aktivit denního života, kojení, přenášení dítěte nebo hře s ním,
- e) navrhopat úpravy domácího prostředí a doporučovat polohovací pomůcky, hračky a další pomůcky pro rozvoj senzomotorických a psychomotorických dovedností a sebeobslužných činností dítěte podle vývojového věku dítěte,
- f) v rozsahu své specializované způsobilosti vykonávat činnosti při prevenci kontraktur a korekci funkčního postavení horních končetin, výrobě či aplikaci termoplastických dlah pro korekci správného funkčního postavení ruky a prevenci kontraktur,
- g) u dětí předškolního a školního věku poskytovat ergonomické poradenství a včetně přípravy dítěte na školu,
- h) realizovat opatření vedoucí k začlenění dětí do přirozeného sociálního prostředí, napomáhat rodině při integraci a maximálním rozvoji dítěte.

§ 75

Ergoterapeut pro dospělé

Ergoterapeut pro dospělé vykonává činnosti podle § 73 a poskytuje specializovanou ergoterapeutickou péči o dospělé pacienty s patologickou změnou psychického stavu, s neurologickým, traumatologickým, ortopedickým a revmatologickým postižením, přičemž zohledňuje jejich biologický věk a stupeň funkčního omezení. Dále bez odborného dohledu a bez indikace lékaře může

- a) provádět specializované ergoterapeutické vyšetření zaměřené na hodnocení poruch tělesných funkcí a struktur, omezení v oblasti běžných denních činností s využitím specifických hodnotících nástrojů,
- b) aplikovat specializované ergoterapeutické postupy,
- c) provádět hodnocení a nácvik pracovních dovedností s ohledem na charakter duševního onemocnění, aktuální zdravotní stav a věk pacienta,

- d) udržovat pohybové schopnosti pacientů se zohledněním jejich biologického věku a stupně funkčního omezení,
- e) napomáhat adaptaci pacientů na změněné životní podmínky a podporovat zachování fyzických, kognitivních a psychických funkcí prostřednictvím cílených aktivit,
- f) realizovat opatření vedoucí k získání či zachování co nejvyšší míry soběstačnosti, funkční kapacity a začlenění do přirozeného sociálního a pracovního prostředí s důrazem na zachování kvality života pacienta a napomáhat rodině při integraci a rozvoji pacienta,
- g) zajišťovat tvorbu, koordinaci a realizaci dlouhodobého programu léčby a rehabilitace osob s psychiatrickým onemocněním, mentálním postižením, dále osob závislých na návykových látkách, pacienta s poruchami příjmu potravy,
- h) aplikovat specializované metodiky a koncepty,
- i) aplikovat specifické ergoterapeutické techniky zaměřené na snížení bolesti,
- j) spolupracovat při výrobě či aplikaci termoplastických či jiných dlah pro korekci správného funkčního postavení ruky včetně úchopů, nacvičovat s pacientem používání speciálních protéz a ortéz pro horní a dolní končetinu,
- k) u osob s neurologickým postižením v rozsahu své specializované způsobilosti vykonávat činnosti při orofaciální terapii, terapii dysfágií a nápravu komunikačních dovedností pacienta,
- l) u pacienta s neurologickým postižením provádět kognitivní rehabilitaci prostřednictvím ergoterapeutických činností nebo prostřednictvím využití specifických počítačových programů,
- m) edukovat pacienta o preventivních opatřeních před dalším poškozením.

§ 76

Ergoterapeut pro geriatrii

Ergoterapeut pro geriatrii vykonává činnosti podle § 73 a poskytuje specializovanou ergoterapeutickou péči v geriatrii. Přitom bez odborného dohledu a bez indikace zejména může

- a) realizovat opatření vedoucí k zachování co nejvyšší míry soběstačnosti a začlenění do přirozeného sociálního prostředí,
- b) udržovat pohybové schopnosti pacientů se zohledněním jejich biologického věku a stupně funkčního omezení,
- c) napomáhat adaptaci pacientů na změněné životní podmínky a podporovat zachování fyzických, kognitivních a psychických funkcí prostřednictvím cílených aktivit.

§ 77

Ergoterapeut pro psychiatrii

Ergoterapeut pro psychiatrii vykonává činnosti podle § 73 a poskytuje specializovanou ergoterapeutickou péči duševně nemocným a mentálně postiženým. Přitom zejména může

- a) bez odborného dohledu a bez indikace
 1. realizovat opatření vedoucí k zachování co nejvyšší míry soběstačnosti a začlenění do přirozeného sociálního a pracovního prostředí,
 2. provádět nácvik a trénink pracovních dovedností,
 3. provádět kondiční ergoterapii za pomoci pohybových her a kreativních činností,

4. v rozsahu své specializované způsobilosti vykonávat činnosti při dlouhodobém programu léčby drogově závislých;
- b) bez odborného dohledu na základě indikace klinického psychologa, klinického logopeda nebo lékaře provádět trénink kognitivních funkcí, sociálních a komunikačních dovedností prostřednictvím cílených aktivit.

§ 78

Ergoterapeut pro neurologii

Ergoterapeut pro neurologii vykonává činnosti podle § 73 a poskytuje specializovanou ergoterapeutickou péči neurologicky nemocným a pacientům po úrazech nervové soustavy. Přitom zejména může

- a) bez odborného dohledu a bez indikace
 1. realizovat opatření vedoucí k zachování co nejvyšší míry soběstačnosti a začlenění do přirozeného sociálního prostředí,
 2. napomáhat adaptaci na změněné životní podmínky,
 3. provádět ergoterapeutické postupy se zaměřením na výcvik jemné a hrubé motoriky, senzomotoriky a nácvik obratnosti;
- b) bez odborného dohledu na základě indikace klinického psychologa, klinického logopeda nebo lékaře provádět trénink kognitivních funkcí, sociálních a komunikačních dovedností prostřednictvím cílených aktivit.

§ 79

Ergoterapeut pro traumatologii, ortopedii a revmatologii

Ergoterapeut pro traumatologii, ortopedii a revmatologii vykonává činnosti podle § 73 a poskytuje specializovanou ergoterapeutickou péči pacientům v oborech traumatologie, ortopedie a revmatologie. Přitom bez odborného dohledu a bez indikace zejména může

- a) určovat na základě funkčních vyšetření vhodné metodické postupy a realizovat opatření vedoucí k zachování co nejvyšší míry soběstačnosti,
- b) napomáhat adaptaci na změněné životní podmínky,
- c) edukovat pacienty v oblasti prevence dalšího poškození.

HLAVA V

ZDRAVOTNÍ LABORANT SE SPECIALIZOVANOU ZPŮSOBILOSTÍ

§ 80

Činnosti zdravotního laboranta se specializovanou způsobilostí

Zdravotní laborant uvedený v § 81 až 90 po získání specializované způsobilosti vykonává činnosti podle § 8 a ve spolupráci s odborným pracovníkem v laboratorních metodách poskytuje a organizuje laboratorní činnost v rámci diagnostické péče a ochrany veřejného zdraví, zahrnující její plánování,

provádění a hodnocení v oboru své specializace (dále jen „specializovaná laboratorní péče“). Přitom zejména může

a) bez odborného dohledu a bez indikace

1. připravovat informační materiály pro pacienty a osoby jimi určené,
2. spolupracovat s ostatními zdravotnickými pracovníky při zajištění edukace v přípravě na specializované diagnostické postupy, zejména poskytovat zdravotnickým pracovníkům, pacientům, případně jimi určeným osobám, odborné informace o podmínkách odběrů a transportu biologického materiálu,
3. instruovat členy týmu v oblasti své specializace,
4. provádět zpracování biologického materiálu a jiných vyšetřovaných materiálů specializovanými postupy,
5. provádět kalibrace jednotlivých laboratorních přístrojů v oboru své specializace nebo zaměření a zajišťovat jejich přesnou dokumentaci,
6. provádět základní hodnocení nálezu, zejména zda jsou zjištěné výsledky fyziologické,
7. hodnotit kvalitu poskytované laboratorní péče, a to prováděných laboratorních metod, prostředí i dokumentace, provádět ověřování metod a potvrzení správnosti naměřených hodnot,
8. v rozsahu své specializované způsobilosti vykonávat činnosti při výzkumu, zejména identifikuje činnosti vyžadující změnu v postupu, provádět výzkum zaměřený na odhalení příčin nedostatků v poskytované péči, vytvářet podmínky pro aplikaci výsledků výzkumů do klinické praxe nejen na vlastním pracovišti, ale i v rámci oboru,
9. provádět statistická vyhodnocení,
10. připravovat standardy specializovaných postupů v rozsahu své způsobilosti,
11. vést specializační vzdělávání v oboru své specializace,

b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře provádět specializované diagnostické postupy v souladu se systémem kvality laboratoře,

c) pod odborným dohledem lékaře nebo odborného pracovníka v laboratorních metodách se specializovanou způsobilostí v oboru

1. provádět odběry krve u laboratorních zvířat, připravovat a testovat specializované diagnostické postupy, provádět pokusy na laboratorních zvířatech,
2. v rozsahu své specializované způsobilosti vykonávat činnosti při zavádění, rozvoji a rutinním provádění nových specializovaných laboratorních diagnostických postupů, včetně odběru a transportu vzorků, zpracování vzorků k analýze a zpracování a vyhodnocování výsledků.

§ 81

Zdravotní laborant pro cytodiagnostiku

Zdravotní laborant pro cytodiagnostiku vykonává činnosti podle § 80 v oboru cytologie. Přitom bez odborného dohledu na základě indikace lékaře zejména může provádět

- a) rozlišení pozitivního a negativního nálezu,
- b) screening v cytodiagnostice.

§ 82

Zdravotní laborant pro klinickou biochemii

Zdravotní laborant pro klinickou biochemii vykonává činnosti podle § 80 v oboru biochemie. Přitom bez odborného dohledu a bez indikace zejména může

- a) v rozsahu své specializované způsobilosti pracovat s náročnými zdravotnickými přístroji, zejména s elektroforetickým zařízením, chromatografem, hmotnostním spektrometrem, průtokovým cytometrem, iontoforézou, přístroji pro molekulárně biologická vyšetření a zabezpečovat jejich správnou činnost,
- b) provádět uvolnění výsledků v době pohotovostí služby a pro potřeby urgentní medicíny.

§ 83

Zdravotní laborant pro klinickou hematologii a transfuzní službu

Zdravotní laborant pro klinickou hematologii a transfuzní službu vykonává činnosti podle § 80 v oboru hematologie a v transfuzní službě. Přitom zejména může

- a) bez odborného dohledu a bez indikace lékaře pracovat s náročnými zdravotnickými přístroji, a provádět uvolnění výsledků v době pohotovostí služby a pro potřeby urgentní medicíny,
- b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře
 1. provádět vyšetření všech skupinových systémů v oblasti všech elementů krve i všech systémů lidského séra, včetně specializovaných imunohepatologických postupů,
 2. provádět specializované postupy ke snížení nebezpečí přenosu infekčních chorob transfuzními přípravky určené lékařem nebo odborným pracovníkem v laboratorních metodách a další specializované postupy podle požadavků správné výrobní praxe v zařízeních transfuzní služby,
 3. provádět vysoce specializovaná vyšetření, a to zejména morfologická, koagulační, cytochemická, flowcytometrická a molekulárněbiologické metody.

§ 84

Zdravotní laborant pro histologii

Zdravotní laborant pro histologii vykonává činnosti podle § 80 v oboru histologie; přitom zejména bez odborného dohledu na základě indikace lékaře může

- a) zhotovovat histologické a cytologické preparáty,
- b) provádět specializované histochemické, imunochemické, cytologické, neurohistopatologické barvicí a impregnační postupy,
- c) zpracovávat biologický materiál pro vyšetření elektronové mikroskopie a tkáňových a buněčných kultur,
- d) provádět speciální metody v molekulární biologii.

§ 85

Zdravotní laborant pro sexuologii a asistovanou reprodukci

Zdravotní laborant pro sexuologii a asistovanou reprodukci vykonává činnosti podle § 80 v oboru sexuologie a asistovaná reprodukce. Dále může

- a) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře v oboru sexuologie provádět
 - 1. cytologické a specializované biochemické vyšetření ejakulátu,
 - 2. kryokonzervaci vajíček a spermií,
 - 3. funkční spermiologické testy,
 - 4. falopletyzmografické a vulvopletyzmografické vyšetření,
 - 5. vyšetření spermiogramu;
- b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře v oboru gynekologie provádět
 - 1. úkony asistované reprodukce při práci s oocyty, spermiemi a embryi,
 - 2. vyšetření spermiogramu,
 - 3. funkční spermiologické testy,
 - 4. zhodnocení spermií a jejich přípravu k použití v metodách asistované reprodukce,
 - 5. kryokonzervaci vajíček a spermií;
- c) pod odborným dohledem lékaře nebo zdravotnického pracovníka způsobilého k poskytování specializované laboratorní péče bez odborného dohledu provádět
 - 1. kryokonzervaci embryí,
 - 2. v rozsahu své specializované způsobilosti činnosti při mikromanipulaci s lidskými embryi,
 - 3. mimotělní oplození.

§ 86

Zdravotní laborant pro klinickou genetiku

Zdravotní laborant pro klinickou genetiku vykonává činnosti podle § 80 v oboru klinické genetiky. Přitom zejména může

- a) bez odborného dohledu a bez indikace zajišťovat materiály pro tkáňové kultury, zakládat, udržovat a zpracovávat krátkodobé i dlouhodobé tkáňové kultury,
- b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře
 - 1. provádět izolaci nukleové kyseliny,
 - 2. hodnotit cytogenetické nálezy v mikroskopu a pomocí počítačové analýzy obrazu provádět sestavení karyotypu a dokumentaci výsledku,
 - 3. kultivovat lymfocyty z periferní krve, fibroblasty z plodové vody, bioptické a nekroptické tkáně, zpracovávat vzorky po inkubaci, zhotovovat mikroskopické preparáty a zpracovávat je,
 - 4. provádět vysoce specializované molekulárně genetické analýzy,
- c) pod odborným dohledem lékaře asistovat při odběru materiálu na prenatální vyšetření a odběru nekroptické a bioptické tkáně.

§ 87

Zdravotní laborant pro alergologii a klinickou imunologii

Zdravotní laborant pro alergologii a klinickou imunologii vykonává činnosti podle § 80 v oboru alergologie a klinická imunologie. Přitom bez odborného dohledu na základě indikace lékaře zejména může

- a) připravovat alergenů a alergenní frakce z biologického materiálu, připravovat mikrobiální alergeny a mikrobiální imunopreparáty,
- b) pracovat s náročnou přístrojovou technikou, jako je například elektroforetické zařízení, průtokový cytometr, a zabezpečovat její správný chod.

§ 88

Zdravotní laborant pro mikrobiologii

Zdravotní laborant pro mikrobiologii vykonává činnosti podle § 80 v oboru mikrobiologie, zahrnující bakteriologii, virologii, parazitologii, mykologii a sérologii. Přitom zejména může

- a) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře stanovit hladiny antibiotik v tělních tekutinách a citlivost na antibiotika,
- b) provádět speciální metody v molekulární biologii,
- c) zpracovávat biologický materiál pro vyšetření tkáňových a buněčných kultur,
- d) pod odborným dohledem lékaře nebo odborného pracovníka se specializovanou způsobilostí v oboru vykonávat v rozsahu své specializované způsobilosti činnosti spojené s výrobou imunomodulátorů.

§ 89

Zdravotní laborant pro toxikologii

Zdravotní laborant pro toxikologii vykonává činnosti podle § 80 v oboru toxikologie. Přitom bez odborného dohledu na základě indikace lékaře zejména může

- a) stanovit hladiny alkoholu a dalších návykových látek a léčiv v organismu,
- b) stanovit extraktivní a těkavé látky v biologickém materiálu zajištěném při pitvě.

§ 90

Zdravotní laborant pro vyšetřovací metody v ochraně a podpoře veřejného zdraví

Zdravotní laborant pro vyšetřovací metody v ochraně a podpoře veřejného zdraví vykonává činnosti podle § 80 v oboru ochrany a podpory veřejného zdraví, zahrnující specializované vyšetřovací a měřicí postupy pro potřeby orgánů ochrany a podpory veřejného zdraví. Přitom zejména může

- a) bez odborného dohledu a bez indikace zajišťovat přípravu činidel pro chemické a mikrobiologické rozborů, připravovat individuální složité půdy pro diagnostiku, diferenciaci a eliminaci mikroorganismů,
- b) bez odborného dohledu na základě indikace zdravotnického pracovníka způsobilého k poskytování specializované laboratorní péče v oboru ochrany a podpory veřejného zdraví bez odborného dohledu
 1. provádět odběry vzorků složek životního a pracovního prostředí a biologického materiálu specializovanými postupy,
 2. provádět vyšetřování a měření složek životního a pracovního prostředí, výrobků, biologického materiálu a biologické expoziční testy pro účely výkonu státního zdravotního dozoru, pro sledování ukazatelů zdravotního stavu obyvatelstva a pro

monitorování vztahů zdravotního stavu obyvatelstva a faktorů životního prostředí a životních a pracovních podmínek a připravovat podklady pro hodnocení a řízení zdravotních rizik,

3. provádět specializované laboratorní vyšetřovací postupy v oboru genetické toxikologie pro potřeby orgánů ochrany a podpory veřejného zdraví.

HLAVA VI

ZUBNÍ TECHNIK SE SPECIALIZOVANOU ZPŮSOBILOSTÍ

§ 91

Činnosti zubního technika se specializovanou způsobilostí

Zubní technik uvedený v § 92 a 93 po získání specializované způsobilosti vykonává činnosti podle § 15 a dále poskytuje a organizuje zdravotní péči zaměřenou na zhotovování a opravování zubních náhrad, ortodontických pomůcek a dalších stomatologických výrobků. Přitom bez odborného dohledu a bez indikace může

- a) odborně vést pracovníky v zubní laboratoři v oblasti své specializace,
- b) provádět specializované postupy při zhotovování a opravování zubních náhrad, ortodontických pomůcek a dalších stomatologických výrobků,
- c) hodnotit kvalitu zhotovovaných výrobků, dbát na dodržování správných technologických postupů a návodů předepsaných výrobcem při zpracování stomatologických materiálů,
- d) ve spolupráci se specializovanými zubními lékaři v rozsahu své specializované způsobilosti vykonávat činnosti při výzkumu, zejména v oblasti nových materiálů a přístrojů, identifikovat činnosti vyžadující změnu v postupu, provádět výzkum zaměřený na odhalení příčin nedostatků při poskytování zdravotní péče v oblasti své způsobilosti, vytvářet podmínky pro aplikaci výsledků výzkumů do klinické praxe nejen na vlastním pracovišti, ale i v rámci oboru,
- e) zavádět nové metody do rutinního provozu,
- f) připravovat standardy specializovaných postupů v rozsahu své způsobilosti,
- g) vést specializační vzdělávání v oboru své specializace.

§ 92

Zubní technik pro ortodoncii

Zubní technik pro ortodoncii vykonává činnosti podle § 91 zaměřené na zhotovování a opravování stomatologických náhrad a ortodontických přístrojů a pomůcek v čelistní ortopedii.

§ 93

Zubní technik pro fixní a snímatelné náhrady

Zubní technik pro fixní a snímatelné náhrady vykonává činnosti podle § 91 zaměřené na zhotovování a opravování fixních a snímatelných náhrad.

HLAVA VII

ASISTENT OCHRANY A PODPORY VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ SE SPECIALIZOVANOU ZPŮSOBILOSTÍ

§ 94

Činnosti asistenta ochrany a podpory veřejného zdraví se specializovanou způsobilostí

Asistent ochrany a podpory veřejného zdraví uvedený v § 95 až 99 po získání specializované způsobilosti vykonává činnosti podle § 12 a poskytuje a organizuje zdravotní péči v oboru ochrany a podpory veřejného zdraví⁶⁾ ve spolupráci s lékařem nebo odborným pracovníkem v ochraně a podpoře veřejného zdraví. Přitom bez odborného dohledu a bez indikace zejména může

- a) identifikovat a hodnotit zdravotní rizika a navrhnout opatření ke snížení nebo odstranění zdravotního rizika,
- b) zajišťovat přípravu standardů specializovaných postupů v rozsahu své způsobilosti,
- c) připravovat informační materiály.

§ 95

Asistent ochrany a podpory veřejného zdraví pro epidemiologii

Asistent ochrany a podpory veřejného zdraví pro epidemiologii vykonává činnosti podle § 94 v oboru epidemiologie. Přitom může

- a) bez odborného dohledu a bez indikace
 1. provádět šetření, odběry biologického materiálu v ohnisku nákazy, nařizovat potřebná protiepidemická opatření, včetně zjišťování zdroje nákazy, přenosu nákazy a osob, které byly v kontaktu s infekční nemocí,
 2. provádět šetření a opatření při výskytu nemocničních nákaz, připravovat podklady k posouzení hygienického a protiepidemického režimu jednotlivých zdravotnických zařízení, posuzovat jejich provozní řády a poskytovat konzultace ostatním zdravotnickým pracovníkům,
 3. provádět pravidelné kontroly sterilizace a kontroly dezinfekce ve zdravotnických zařízeních a ústavech sociální péče;
- b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře nebo odborného pracovníka v ochraně a podpoře veřejného zdraví provádět dílčí činnosti při
 1. kontrole povinného, zvláštního a mimořádného očkování, sběru a vyhodnocování potřebných dat,
 2. realizaci epidemiologických studií infekčních i neinfekčních chorob a při velkoplošných intervenčních studiích, přípravě programů podpory zdraví a jejich realizaci.

§ 96

Asistent ochrany a podpory veřejného zdraví pro hygienu dětí a mladistvých

Asistent ochrany a podpory veřejného zdraví pro hygienu dětí a mladistvých vykonává činnosti podle § 94 v oboru hygieny dětí a mladistvých. Přitom může

a) bez odborného dohledu a bez indikace

1. vykonávat činnosti související s výkonem státního zdravotního dozoru nad vzdělávacími, výchovnými a ubytovacími zařízeními pro děti a mladistvé, nad zotavovacími akcemi, nad podmínkami odborného výcviku a učební praxe mladistvých; sledovat a hodnotit režim dětí a mladistvých s ohledem na správný fyzický a psychický vývoj, ochranu a podporu zdraví a věkové zvláštnosti,
2. vykonávat činnosti související s výkonem státního zdravotního dozoru nad zařízeními stravovacích služeb pro děti a mladistvé, včetně sledování nutriční úrovně stravy a pitného režimu,
3. v rozsahu své specializované způsobilosti zajišťovat získávání podkladů pro sledování zdravotního stavu, stavu výživy, tělesného a duševního vývoje dětí a mladistvých ve vztahu k životnímu stylu, životnímu a pracovnímu prostředí a provádět potřebná opatření k jeho zlepšení;

b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře nebo odborného pracovníka v ochraně a podpoře veřejného zdraví

1. v rozsahu své specializované způsobilosti zajišťovat kontrolu dodržování protiepidemických opatření v zařízeních a při zotavovacích akcích pro děti a mladistvé,
2. připravovat programy podpory a posílení zdraví dětí a mladistvých a vykonávat činnosti spojené s jejich realizací.

§ 97

Asistent ochrany a podpory veřejného zdraví pro hygienu obecnou a komunální

Asistent ochrany veřejného zdraví pro hygienu obecnou a komunální vykonává činnosti podle § 94 v oboru hygieny obecné a komunální. Přitom může

a) bez odborného dohledu a bez indikace

1. vykonávat specializované postupy související s výkonem státního zdravotního dozoru v oblasti zdravotních rizik životního prostředí a životních podmínek,
2. hodnotit výsledky šetření, sledovat vliv kvality pitné vody a vod určených ke koupání na zdravotní stav populace a kontrolovat povinnosti osob zajišťujících veřejné zásobování pitnou vodou nebo provozujících koupaliště a sauny,
3. kontrolovat plnění povinností výrobce nebo dovozce výrobků přicházejících do přímého styku s pitnou, teplou a surovou vodou, chemických přípravků a posuzovat vodárenské technologie,
4. vykonávat činnosti související s výkonem státního zdravotního dozoru nad činnostmi epidemiologicky závažnými v oblasti péče o tělo a kontrolovat podmínky provozování těchto činností,
5. sledovat a hodnotit hlukovou zátěž a zátěž obyvatelstva dalšími faktory životního prostředí, ukládat opatření k jejímu snížení;

- b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře nebo odborného pracovníka v ochraně a podpoře veřejného zdraví provádět

- 1. monitorování zátěže populace vybranými škodlivinami u vymezených skupin,
- 2. sběr dat o zdravotním stavu obyvatelstva ve vztahu k životnímu prostředí.

§ 98

Asistent ochrany a podpory veřejného zdraví pro hygienu práce

Asistent ochrany a podpory veřejného zdraví pro hygienu práce vykonává činnosti podle § 94 v oboru hygieny práce. Přitom může

- a) bez odborného dohledu a bez indikace
 - 1. vykonávat činnosti související s výkonem státního zdravotního dozoru v ochraně zdraví při práci před nepříznivým působením faktorů pracovních podmínek a nad souvisejícími pracovními podmínkami včetně vybavení pracovišť a nad plněním povinností zajistit závodní preventivní péči,
 - 2. provádět měření a vyhodnocovat dílčí výsledky měření faktorů pracovního prostředí rozhodujících o kvalitě pracovních podmínek za účelem určení míry rizika nebo zátěže pracovníků, pokud jsou kritéria hodnocení stanovena závaznými předpisy, pro účely zařazení prací do příslušných kategorií;
- b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře nebo odborného pracovníka v ochraně a podpoře veřejného zdraví
 - 1. spolupracovat při stanovení minimálního rozsahu a termínů sledování faktorů pracovních podmínek,
 - 2. spolupracovat při stanovení způsobu a minimálního rozsahu sledování zátěže organismu faktory pracovních podmínek u zaměstnanců vykonávajících rizikové práce,
 - 3. ověřovat podmínky vzniku onemocnění pro účely posuzování nemocí z povolání.

§ 99

Asistent ochrany a podpory veřejného zdraví pro hygienu výživy a předmětů běžného užívání

Asistent ochrany a podpory veřejného zdraví pro hygienu výživy a předmětů běžného užívání vykonává činnosti podle § 94 v oboru hygieny výživy a předmětů běžného užívání. Přitom bez odborného dohledu a bez indikace zejména může

- a) vykonávat činnosti související s výkonem státního zdravotního dozoru nad stravovacími službami a nad předměty běžného užívání,
- b) zabezpečovat preventivní opatření při hromadných akcích spojených s nároky na stravování,
- c) kontrolovat kritické body při výrobě a přípravě pokrmů a jejich uvedení do oběhu a jejich do držování,
- d) provádět a vyhodnocovat dílčí výsledky šetření, sledovat vliv výživy na zdravotní stav vybraných skupin populace, navrhopatření k jeho zlepšení,
- e) provádět předběžná opatření při uvádění na trh nebo do oběhu výrobků, potravin, polotovarů nebo pokrmů podezřelých z nebezpečnosti nebo zdravotní závadnosti.

§ 100

**Asistent ochrany a podpory veřejného
zdraví pro hygienu a epidemiologii**

Asistent ochrany a podpory veřejného zdraví pro hygienu a epidemiologii vykonává činnosti podle § 12 a poskytuje a organizuje ochranu a podporu veřejného zdraví⁶⁾ ve spolupráci s lékařem nebo odborným pracovníkem v ochraně a podpoře veřejného zdraví. Dále může

a) bez odborného dohledu a bez indikace lékaře

1. identifikovat a posuzovat zdravotní rizika a navrhnout opatření ke snížení nebo odstranění zdravotního rizika, vykonávat činnosti spojené s řízením zdravotních rizik,
2. připravovat zásady a postupy hodnocení a řízení zdravotních rizik,
3. edukovat populaci o preventivních opatřeních v ochraně a podpoře veřejného zdraví, včetně tvorby vzdělávacích a informačních materiálů,
4. v rozsahu své specializované způsobilosti vykonávat činnosti při realizaci epidemiologických studií infekčních a neinfekčních chorob, velkoplošných intervenčních studií, monitoringu zdravotního stavu populace ve vztahu k životnímu a pracovnímu prostředí, připravovat programy podpory zdraví a preventivní zdravotnické programy zaměřené na jednotlivé typy onemocnění a realizovat je v praxi,
5. pracovat s informačními systémy v ochraně a podpoře veřejného zdraví,
6. zajišťovat, případně provádět měření a odběr vzorků a materiálů k laboratorním vyšetřením v oblasti ochrany a podpory veřejného zdraví za účelem určení míry expozice faktorů pracovních podmínek a rizika populace a populačních skupin, a sice v ohnisku nákazy a při výskytu nemocničních nákaz,
7. připravovat podklady pro hygienická a protiepidemická opatření, včetně zjišťování zdroje nákazy, přenosu nákazy a osob, které byly v kontaktu s infekční nemocí,
8. připravovat podklady k posouzení hygienického a protiepidemického režimu jednotlivých zdravotnických zařízení, posuzovat jejich provozní řády a poskytovat konzultace ostatním zdravotnickým pracovníkům,
9. v rozsahu své specializované způsobilosti vykonávat činnosti při kontrole sterilizace a dezinfekce ve zdravotnických zařízeních a zařízeních sociálních služeb,
10. vykonávat činnosti související s výkonem státního zdravotního dozoru v oblasti zdravotních rizik životního prostředí a životních podmínek, především hodnotit výsledky šetření a sledovat plnění povinností výrobce nebo dovozce výrobků přicházejících do přímého styku s pitnou, teplou a surovou vodou, chemických přípravků a posuzovat vodárenské technologie, sledovat vliv kvality pitné vody a vod určených ke koupání na zdravotní stav populace a kontrolovat povinnosti osob zajišťujících veřejné zásobování pitnou vodou nebo provozujících koupaliště a sauny,
11. vykonávat činnosti související s výkonem státního zdravotního dozoru nad činnostmi epidemiologicky závažnými v oblasti péče o tělo a v rozsahu své specializované způsobilosti vykonávat činnosti spojené s kontrolou podmínek provozování těchto činností v souladu s jiným právním předpisem⁶⁾,
12. sledovat a hodnotit hlukovou zátěž a zátěž obyvatelstva dalšími faktory životního prostředí,
13. vykonávat činnosti související s výkonem státního zdravotního dozoru v ochraně a podpoře zdraví při práci, včetně vyhodnocování výsledků měření faktorů pracovních podmínek za účelem určení míry expozice zaměstnanců a pro účely zařazení prací do kategorií, podle jiného právního předpisu³⁰⁾,
14. vykonávat činnosti související s výkonem státního zdravotního dozoru nad předměty běžného užívání; nad službami stravovacími i pro děti a mládež, včetně sledování

nutriční úrovně stravy a pitného režimu; nad vzdělávacími, výchovnými a ubytovacími zařízeními pro děti a mladistvé, zotavovacími akcemi a podmínkami odborného výcviku a učební praxe mladistvých; zabezpečovat preventivní opatření při hromadných akcích spojených s nároky na stravování, provádět sledování, hodnocení a konzultace systému kritických bodů při výrobě a přípravě pokrmů a jejich uvedení do oběhu a jejich dodržování,

15. připravovat podklady k předběžnému opatření při uvádění výrobků, potravin, polotovarů nebo pokrmů podezřelých z nebezpečnosti nebo zdravotní závadnosti na trh nebo do oběhu,
 16. provádět sběr dat, jejich analýzy, interpretaci výsledků chemických a biologických vyšetření a fyzikálních měření a připravovat podklady pro rozhodování orgánů ochrany a podpory veřejného zdraví, včetně návrhů vhodných opatření,
 17. v rozsahu své specializované způsobilosti vést praktickou výuku specializačního vzdělávání v oborech ochrany a podpory veřejného zdraví,
 18. vést celoživotní vzdělávání včetně specializačního vzdělávání v oboru své specializace;
- b) bez odborného dohledu a na základě indikace lékaře nebo odborného pracovníka v ochraně a podpoře veřejného zdraví

1. v rozsahu své specializované způsobilosti vykonávat činnosti spojené s úkoly stanovenými v plánovacích dokumentech zpracovaných pro řešení mimořádných událostí a krizových situací,
2. v rozsahu své specializované způsobilosti provádět výzkum a aplikaci výzkumu do praxe v oborech ochrany a podpory veřejného zdraví,
3. v rozsahu své specializované způsobilosti vykonávat činnosti spojené s kontrolou povinného, zvláštního a mimořádného očkování, se sběrem a vyhodnocováním potřebných dat,
4. v rozsahu své specializované způsobilosti vykonávat činnosti při kontrole dodržování protiepidemických opatření v zařízeních a při zotavovacích akcích pro děti a mladistvé, připravovat programy podpory a posílení zdraví dětí a mladistvých a realizovat je v praxi,
5. v rozsahu své specializované způsobilosti vykonávat činnosti při monitorování zátěže vybraných škodlivin u vymezených skupin populace,
6. spolupracovat při stanovení minimálního rozsahu a termínů sledování faktorů pracovních podmínek; při stanovení způsobu a minimálního rozsahu sledování zátěže organismu faktory pracovních podmínek u zaměstnanců vykonávajících rizikové práce a ověřovat podmínky vzniku onemocnění pro účely posuzování nemocí z povolání,
7. v rozsahu své specializované způsobilosti provádět sběr dat o úředních kontrolách za účelem ověření dodržování právních předpisů Evropské unie.

HLAVA VIII

FARMACEUTICKÝ ASISTENT SE SPECIALIZOVANOU ZPŮSOBILOSTÍ

§ 101

Činnosti farmaceutického asistenta se specializovanou způsobilostí

Farmaceutický asistent uvedený v § 102 až 107 po získání specializované způsobilosti vykonává činnosti podle § 18 a ve spolupráci s farmaceutem organizuje zdravotní péči ve farmaceutické asistenci. Přitom zejména bez odborného dohledu a bez indikace může

- a) hodnotit kvalitu zdravotní péče podle věty první, včetně prováděných laboratorních metod, prostředí i dokumentace,
- b) provádět výzkum, zejména identifikovat činnosti vyžadující změnu v postupu, vykonávat činnosti související s výzkumem zaměřeným na odhalení příčin nedostatků v poskytované péči, vytvářet podmínky pro aplikaci výsledků výzkumů do klinické praxe,
- c) zavádět nové metody do provozu,
- d) připravovat standardy specializovaných postupů v rozsahu své způsobilosti,
- e) vést specializační vzdělávání v oboru své specializace.

§ 102

Farmaceutický asistent pro přípravu radiofarmak

Farmaceutický asistent pro přípravu radiofarmak vykonává činnosti podle § 101 a specializovanou činnost v oblasti přípravy radiofarmak. Přitom zejména může bez odborného dohledu na základě indikace lékaře, farmaceuta nebo jiného odborně způsobilého zdravotnického pracovníka,³¹⁾ a v souladu s pokyny radiologického fyzika provádět praktickou část lékařského ozáření, a to přípravu a kontrolu radiofarmak, včetně dalších činností souvisejících s jejich přípravou, zejména příjem a instalaci generátorů, likvidaci zbytků a dekontaminaci pracoviště.

§ 103

Farmaceutický asistent pro farmaceutickou kontrolu

Farmaceutický asistent pro farmaceutickou kontrolu vykonává činnosti podle § 101 a specializované postupy v oblasti farmaceutické kontroly léčiv. Přitom bez odborného dohledu a bez indikace zejména může

- a) provádět analýzy léčiv, zkoušky na mikrobiologickou nezávadnost a sterilitu, ověřovat stabilitu léčivých látek a přípravků podle standardů,
- b) připravovat přesné standardní a srovnávací roztoky a živné půdy,
- c) zabezpečovat dekontaminaci veškerého mikrobiologického materiálu a specifické požadavky hygienického režimu,
- d) provádět kontrolní činnosti zaměřené na hodnocení jakosti léčiv.

§ 104

Farmaceutický asistent pro léčivé rostliny

Farmaceutický asistent pro léčivé rostliny vykonává činnosti podle § 101 a specializované postupy v oblasti zacházení s léčivými rostlinami a léčivými přípravky připravenými a vyrobenými z léčivých rostlin. Přitom bez odborného dohledu a bez indikace zejména může

- a) zajišťovat nákup léčivých rostlin a jejich skladování,
- b) provádět poradenskou činnost při prodeji léčivých přípravků z léčivých rostlin.

§ 105

Farmaceutický asistent pro zdravotnické prostředky

Farmaceutický asistent pro zdravotnické prostředky vykonává činnosti podle § 101 a specializované postupy v oblasti skladování, výdeje a prodeje zdravotnických prostředků. Přitom bez odborného dohledu a bez indikace zejména může

- a) zajišťovat výdej úplného sortimentu zdravotnických prostředků,
- b) provádět poradenskou činnost v oblasti výběru, správného použití a uchovávání zdravotnických prostředků a dalších výrobků souvisejících s péčí o zdraví.

§ 106

Farmaceutický asistent pro přípravu náročných lékových forem

Farmaceutický asistent pro přípravu náročných lékových forem vykonává činnosti podle § 101 a specializované postupy v oblasti přípravy náročných lékových forem. Přitom bez odborného dohledu a indikace zejména může provádět kontrolu

- a) správné manipulace s léčivy, zejména cytostatiky,
- b) zabezpečení správné lékárenské praxe, kontrolu zabezpečení aseptického prostředí a správné funkce přístrojů a zařízení, například izolátorů.

§ 107

Farmaceutický asistent pro specifické lékárenské činnosti

Farmaceutický asistent pro specifické lékárenské činnosti vykonává činnosti podle § 101 a specializované postupy v oblasti konzultační a poradenské činnosti pro léčivé přípravky, které lze vydávat bez lékařského předpisu; specializované postupy v oblasti nemocničního lékárenství a v oblasti farmaceutické kontroly léčivých přípravků. Dále bez odborného dohledu a bez indikace může

- a) provádět kontrolu zabezpečení správné lékárenské praxe³²⁾,
- b) provádět kontrolní činnosti zaměřené na hodnocení jakosti léčivých přípravků,
- c) provádět individuální konzultační činnost v oblasti léčivých přípravků, které lze vydávat bez lékařského předpisu, doplňků stravy a dalšího sortimentu, které lékárna prodává na základě oprávnění provozovat živnost³³⁾,
- d) při výdeji na žádanky a při výdeji na základě naléhavé objednávky léčivých přípravků fyzických a právnických osob oprávněných poskytovat zdravotní péči³⁴⁾ a fyzických nebo právnických osob oprávněných vykonávat veterinární činnosti³⁵⁾, s výjimkou léčivých přípravků obsahujících omamné látky skupiny I³⁶⁾ a psychotropní látky skupiny II³⁶⁾, které musí být vyřízeny přednostně, provádět generické záměny,
- e) spolupracovat v oblasti objektivního hodnocení účinků léčivých přípravků, jejich interakcí a nežádoucích účinků u zdravého i nemocného člověka na úrovni odpovídající potřebám pacienta i zdravotnického zařízení, v přímé spolupráci s dalšími odborníky multidisciplinárního týmu,
- f) připravovat technologicky náročné lékové formy, kontrolovat správnou manipulaci s cytotoxickými látkami,

- g) v rozsahu své specializované způsobilosti zajišťovat aseptické prostředí a správné funkce přístrojů a zařízení, například izolátorů, laminárních boxů apod., v souladu s jinými právními předpisy³⁷⁾,
- h) provádět analýzy léčivých přípravků, zkoušky na mikrobiologickou nezávadnost a sterilitu, ověřovat stabilitu léčivých látek a přípravků podle standardů,
- i) připravovat přesné standardní a srovnávací roztoky a živné půdy,
- j) dohlížet na správné zacházení s léčivými přípravky a zdravotnickými prostředky na odděleních nemocnic, školit v této oblasti nelékařské zdravotnické pracovníky,
- k) účastnit se klinického hodnocení humánních léčivých přípravků.

HLAVA IX

ZDRAVOTNICKÝ ZÁCHRANÁŘ SE SPECIALIZOVANOU ZPŮSOBILOSTÍ

§ 108

Operátor zdravotnického operačního střediska

Zdravotnický záchranář po získání specializované způsobilosti vykonává činnosti podle § 17.

§ 109

Zdravotnický záchranář pro urgentní medicínu

Zdravotnický záchranář pro urgentní medicínu vykonává činnosti podle § 17 a § 54 písm. a) a dále poskytuje specifickou ošetrovatelskou péči a neodkladnou diagnosticko-léčebnou péči při poskytování přednemocniční neodkladné péče, a dále při poskytování akutní lůžkové péče intenzivní, včetně péče na urgentním příjmu. Přitom zejména může

a) bez odborného dohledu a bez indikace lékaře

1. zajišťovat dýchací cesty dostupnými pomůckami u pacienta staršího 10 let při prováděné kardiopulmonální resuscitaci,
2. zahájit a provádět kardiopulmonální resuscitaci pomocí použití přístrojů k automatické srdeční masáži, včetně defibrilace srdce elektrickým výbojem po provedení záznamu elektrokardiogramu, a podání léčiv pro resuscitaci bezprostředně nezbytných,
3. odebírat biologický materiál na vyšetření,
4. zajišťovat stálou připravenost pracoviště, včetně funkčnosti speciální přístrojové techniky a materiálního vybavení; sledovat a analyzovat údaje na speciální přístrojové technice, rozpoznávat technické komplikace a řešit je,
5. v rozsahu své specializované způsobilosti provádět v místě mimořádné události³⁸⁾ záchranné a likvidační práce,
6. být vedoucím zdravotnické složky za podmínek stanovených podle § 1 písm. d) vyhlášky č. 240/2012 Sb., kterou se provádí zákon o zdravotnické záchranné službě,
7. zahájit a provádět poresuscitační péči v přednemocniční neodkladné péči, včetně analgosedace;

b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře

1. provádět měření a analýzu fyziologických funkcí pomocí přístrojové techniky, včetně využití invazivních metod,
 2. provádět externí kardiostimulaci,
 3. pečovat o dýchací cesty pacienta i při umělé plicní ventilaci, včetně odsávání z dolních cest dýchacích, provádět tracheobronchiální laváže u pacienta se zajištěnými dýchacími cestami,
 4. zavádět gastrickou sondu a provádět výplach žaludku u pacienta při vědomí,
 5. zavádět gastrickou sondu a provádět výplach žaludku u pacienta staršího 10 let v bezvědomí se zajištěnými dýchacími cestami,
 6. provádět extubaci tracheální kanyly,
 7. provádí další život zachraňující úkony;
- c) pod odborným dohledem lékaře aplikovat transfuzní přípravky¹⁴) a přetlakové objemové náhrady.

§ 109a

Perfuziolog

Perfuziolog vykonává činnosti podle § 67 písm. a) až j) v souvislosti s řízením mimotělního oběhu.

HLAVA X

NUTRIČNÍ TERAPEUT SE SPECIALIZOVANOU ZPŮSOBILOSTÍ

§ 110

Činnosti nutričního terapeuta se specializovanou způsobilostí

Nutriční terapeut uvedený v § 110 až 114 po získání specializované způsobilosti vykonává činnosti podle § 14, poskytuje a organizuje specifickou ošetrovatelskou péči zaměřenou na uspokojování nutričních potřeb pacientů, a to její plánování, provádění a hodnocení v oboru specializace (dále jen „specializovaná nutriční péče“). Přitom bez odborného dohledu a bez indikace zejména může

- a) připravovat informační materiály pro pacienty,
- b) edukovat pacienty, případně jimi určené osoby ve speciálních dietách,
- c) sledovat a vyhodnocovat stav pacientů z hlediska možnosti vzniku komplikací a náhlých příhod,
- d) instruovat zdravotnické pracovníky v oblasti své specializace,
- e) hodnotit kvalitu poskytované péče,
- f) provádět výzkum, zejména
 1. identifikovat činnosti péče vyžadující změnu v postupu,
 2. provádět výzkum zaměřený na odhalení příčin nedostatků v poskytované péči,
 3. vytvářet podmínky pro aplikaci výsledků výzkumu do klinické praxe na vlastním pracovišti i v rámci oboru,
 4. připravovat standardy specializovaných postupů v rozsahu své způsobilosti,
- g) vést specializační vzdělávání v oboru své specializace.

§ 111

Nutriční terapeut pro výživu dětí

Nutriční terapeut pro výživu dětí vykonává činnosti podle § 110 a poskytuje specializovanou nutriční péči v oblasti preventivní a léčebné výživy dětí. Dále bez odborného dohledu a bez indikace lékaře může

- a) sestavovat nutriční plány, stravovací pokyny a režimy pro výživu a léčebnou výživu dětí podle potřeb všech věkových kategorií pro zdravotnická zařízení a zařízení sociálních služeb,
- b) předávat informace zdravotnickým pracovníkům a pacientovi o zásadách správné a léčebné výživy,
- c) komplexně vyhodnocovat nutriční stav dítěte za pomoci laboratorních vyšetření, včetně specializovaných postupů a indirektní kalorimetrie,
- d) doporučovat výživové doplňky podle individuálního stavu dítěte a jeho onemocnění,
- e) sledovat efekt stanovené nutriční podpory a doporučovat lékaři případné změny,
- f) navrhovat léčebnou výživu pro děti.

§ 112

Nutriční terapeut pro komunitní péči

Nutriční terapeut pro komunitní péči vykonává činnosti podle § 110 a poskytuje specializovanou nutriční péči v oblasti primární péče a ochrany veřejného zdraví. Přitom zejména může

- a) bez odborného dohledu a bez indikace
 1. vést poradny pro zdravou výživu, sestavovat výživové programy pro vybrané skupiny obyvatel,
 2. vést kurzy dietního a správného stravování,
 3. sledovat riziko a stav výživy jedinců i skupin a navrhnout příslušná opatření,
 4. vyhodnocovat stav výživy pacientů na základě provedených vyšetření nutných ke zjištění stavu výživy,
 5. vykonávat činnosti podle § 99 písm a) až d);
- b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře navrhnout vhodný výživový režim a výživové doplňky u pacientů v domácí péči, včetně pacientů se závažnými poruchami výživy a látkové přeměny a dalšími závažnými stavy.

§ 113

Nutriční terapeut pro výživu v těžkých stavech

Nutriční terapeut pro výživu v těžkých stavech vykonává činnosti podle § 110 a poskytuje specializovanou nutriční péči pacientům se závažnými poruchami výživy a metabolismu a pacientům se závažným celkovým onemocněním, které má nebo může mít za následek poruchy výživy. Přitom zejména může

- a) bez odborného dohledu a bez indikace
 1. analyzovat a vyhodnocovat celkový energetický příjem pacientů a jeho biologickou hodnotu,
 2. komplexně vyhodnocovat stav výživy pacientů na základě provedených vyšetření nutných ke zjištění stavu výživy, včetně specializovaných postupů a kalorimetrie,

3. doporučovat vhodné výživové doplňky;
- b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře
 1. navrhnout skladbu výživy a zavádět výživová opatření,
 2. na základě zjištěných údajů vzhledem ke stavu pacientů a jejich nutričnímu příjmu navrhnout doplnění, případně rozšíření, celkového příjmu preparáty enterální a parenterální výživy,
 3. sestavovat realimentační postupy u pacientů léčených parenterální a enterální výživou,
 4. sestavovat postup výživy při přechodu z parenterální nebo enterální výživy na perorální způsob výživy,
 5. sestavovat enterální výživový režim a kombinovaný režim.

§ 114

Nutriční terapeut pro výživu dospělých

Nutriční terapeut pro výživu dospělých vykonává činnosti podle § 110 a poskytuje specializovanou nutriční péči v oblasti prevence a léčebné výživy dospělých, zejména pečuje o pacienta se závažnými poruchami výživy a metabolismu a pacienta se závažným celkovým onemocněním, které má nebo může mít za následek poruchy výživy. Dále bez odborného dohledu a bez indikace lékaře může

- a) sestavovat nutriční plány, stravovací pokyny a režimy pro výživu a léčebnou výživu dospělých podle potřeb všech věkových kategorií pro zdravotnická zařízení a zařízení sociálních služeb,
- b) předávat informace zdravotnickým pracovníkům a pacientovi o zásadách správné a léčebné výživy,
- c) komplexně vyhodnocovat nutriční stav i za pomoci laboratorních vyšetření, včetně specializovaných postupů a indirektní kalorimetrie,
- d) posuzovat nutriční složení potravin určených pro jednotlivé skupiny obyvatelstva,
- e) doporučovat výživové doplňky a speciální formy výživy podle individuálního nutričního stavu dospělého a specifik dané věkové kategorie a onemocnění,
- f) sledovat efekt stanovené nutriční podpory a doporučovat lékaři případné změny,
- g) navrhnout léčebnou výživu pro dospělé.

§ 114a

Klinický nutriční terapeut

Klinický nutriční terapeut v oblasti preventivní a léčebné výživy vykonává činnosti podle § 110, 111 a 114.

HLAVA XI

BIOMEDICÍNSKÝ TECHNIK SE SPECIALIZOVANOU ZPŮSOBILOSTÍ

§ 115

Činnosti biomedicínského technika se specializovanou způsobilostí

- (1) Biomedicínský technik uvedený v § 116 a 121a po získání specializované způsobilosti vykonává činnosti podle § 19 a ve spolupráci s klinickým inženýrem organizuje činnost zdravotnických i jiných odborných pracovníků v oboru své specializace při poskytování diagnostické a léčebné péče při použití zdravotnických přístrojů. Přitom bez odborného dohledu a bez indikace zejména může
- a) instruovat zdravotnické pracovníky a jiné odborné pracovníky v oblasti své specializace,
 - b) hodnotit kvalitu poskytované péče, a to prováděných činností, prostředí i dokumentace,
 - c) v rozsahu své specializované způsobilosti provádět výzkum, zejména identifikovat činnosti vyžadující změnu v postupu, provádět výzkum zaměřený na odhalení příčin nedostatků v poskytované péči, vytvářet podmínky pro aplikaci výsledků výzkumu do klinické praxe na vlastním pracovišti i v rámci oboru,
 - d) zavádět nové metody do běžného provozu,
 - e) spolupracovat na technických otázkách při získávání (akvizici) klinických informačních systémů,
 - f) v rozsahu své specializované způsobilosti zajišťovat tvorbu preventivních opatření vycházejících z vyhodnocování případů selhání zdravotnických přístrojů,
 - g) připravovat standardy specializovaných postupů v rozsahu své způsobilosti,
 - h) vést specializační vzdělávání v oboru své specializace.
- (2) V případě, že zdravotnický prostředek, na němž biomedicínský technik se specializovanou způsobilostí vykonává činnost podle odstavce 1, je radiologickým zařízením, vykonává tyto činnosti ve spolupráci s klinickým radiologickým fyzikem.

§ 116

Klinický technik

Klinický technik vykonává činnosti podle § 115. Dále bez odborného dohledu a bez indikace může

- a) modifikovat nebo tvořit diagnostický software (interpretace například elektroencefalogramu, elektrokardiogramu, fetálního elektrokardiogramu, konzultační a expertní diagnostické systémy),
- b) vytvářet potřebné moduly klinických informačních systémů,
- c) modifikovat diagnostické zobrazovací zdravotnické přístroje,
- d) zajišťovat technickou asistenci při elektrofyzilogických vyšetřeních, impulzoterapii srdce a při vyšetřeních zobrazovacími metodami,
- e) kalibrovat kritické bloky zdravotnických přístrojů monitorujících základní životní funkce, laboratorních zdravotnických přístrojů, terapeutických zdravotnických přístrojů.

§ 121

Klinický technik pro perfuziologii

Klinický technik pro perfuziologii vykonává činnosti podle § 115 a dále činnosti spojené s řízením mimotělního oběhu; přitom bez odborného dohledu na základě indikace lékaře může vykonávat činnosti podle § 67 písm. a) až j).

§ 121a

Perfuziolog

Perfuziolog vykonává v souvislosti s řízením mimotělního oběhu činnosti podle § 121.

HLAVA XII

PSYCHOLOG VE ZDRAVOTNICTVÍ SE SPECIALIZOVANOU ZPŮSOBILOSTÍ

§ 122

Klinický psycholog

- (1) Klinický psycholog vykonává bez odborného dohledu a bez indikace lékaře činnosti podle § 23 odst. 1. Dále může vykonávat systematickou individuální, skupinovou, emergentní a rodinnou psychoterapii pod odborným dohledem psychoterapeuta.
- (2) Klinický psycholog může vykonávat systematickou individuální, skupinovou, emergentní a rodinnou psychoterapii podle § 123a bez odborného dohledu psychoterapeuta, pokud absolvoval funkční specializaci v systematické psychologii do 31. prosince 2009 nebo získal certifikát o absolvování certifikovaného kurzu v systematické psychoterapii v období od 1. ledna 2010 do 31. prosince 2018.

§ 123

Dětský klinický psycholog

- (1) Dětský klinický psycholog vykonává bez odborného dohledu činnosti podle § 23 odst. 1 včetně specializovaných postupů v péči o děti a organizuje psychologickou péči o děti. Dále může vykonávat systematickou individuální, skupinovou, emergentní a rodinnou psychoterapii pod odborným dohledem psychoterapeuta.
- (2) Dětský klinický psycholog může vykonávat systematickou individuální, skupinovou, emergentní a rodinnou psychoterapii podle § 123a bez odborného dohledu psychoterapeuta, pokud absolvoval funkční specializaci v systematické psychologii do 31. prosince 2009 nebo získal certifikát o absolvování certifikovaného kurzu v systematické psychoterapii v období od 1. ledna 2010 do 31. prosince 2018.

§ 123a

Psychoterapeut

Psychoterapeut vykonává bez odborného dohledu a bez indikace lékaře činnosti podle § 23 a dále systematickou individuální, skupinovou, komunitní, emergentní a rodinnou psychoterapii.

HLAVA XIII

LOGOPED VE ZDRAVOTNICTVÍ SE SPECIALIZOVANOU ZPŮSOBILOSTÍ

§ 124

Klinický logoped

Klinický logoped vykonává činnosti podle § 3 odst. 1 a dále bez odborného dohledu a bez indikace může

- a) provádět logopedickou diagnostiku a diferenciální diagnostiku pro další léčebnou péči a výsledky postupuje dalším odborníkům,
- b) provádět léčbu a rehabilitaci všech poruch a vad řeči a sluchu, hlasu a polykání dětí i dospělých,
- c) provádět logopedickou prevenci, výchovu a poradenství s cílem dosažení kvalitního vývoje komunikačních dovedností,
- d) školit zdravotnické pracovníky v oblasti komunikačních možností při poškození centrálního nervového systému,
- e) odborně vést logopedy (§ 46),
- f) provádět poradenskou činnost v oblasti péče o zdravý vývoj řeči,
- g) provádět konziliární a posudkovou činnost.

HLAVA XIV

ZRAKOVÝ TERAPEUT SE SPECIALIZOVANOU ZPŮSOBILOSTÍ

§ 125

Klinický zrakový terapeut

Klinický zrakový terapeut vykonává bez odborného dohledu činnosti podle § 24.

HLAVA XV

FYZIOTERAPEUT SE SPECIALIZOVANOU ZPŮSOBILOSTÍ

§ 126

Odborný fyzioterapeut

Odborný fyzioterapeut po získání specializované způsobilosti vykonává činnosti podle § 25, poskytuje a organizuje specializovanou fyzioterapeutickou péči za použití postupů, metodik a konceptů, na které byl v rámci specializačního vzdělávání zaměřen. Přitom zejména může

- a) bez odborného dohledu a bez indikace
 - 1. edukovat pacienty, případně osoby jimi určené, ve specializovaných fyzioterapeutických postupech,

2. sledovat a vyhodnocovat stav pacientů z hlediska možnosti vzniku komplikací a náhlých příhod,
 3. instruovat fyzioterapeuty a další zdravotnické pracovníky v náročných a specializovaných fyzioterapeutických postupech,
 4. hodnotit kvalitu poskytované péče,
 5. identifikovat činnosti fyzioterapeutické péče vyžadující změnu v postupu, provádět výzkum zaměřený na odhalení příčin nedostatků v rehabilitační péči, vyhodnocovat účinnost používaných specializovaných postupů,
 6. vytvářet podmínky pro aplikaci výsledků výzkumů do klinické praxe na vlastním pracovišti i v rámci oboru,
 7. připravovat standardy specializovaných postupů v rozsahu své způsobilosti,
 8. vést specializační vzdělávání v oboru své specializace;
- b) bez odborného dohledu na základě diagnózy lékaře provádět specializované fyzioterapeutické postupy v rámci léčebné rehabilitace.

§ 127

Odborný fyzioterapeut pro neurologii

Odborný fyzioterapeut pro neurologii vykonává činnosti v příslušném zaměření podle § 126 při poskytování rehabilitační péče o neurologicky nemocné, včetně specializovaných kineziologických diagnostických postupů; přitom zejména bez odborného dohledu v souladu s diagnózou a cílem stanoveným lékařem a na základě vlastních vyšetření může provádět patofyziologický rozbor, např. u systému pyramidového, extrapyramidového, mozečkového a senzitivního.

§ 128

Odborný fyzioterapeut pro vnitřní lékařství

Odborný fyzioterapeut pro vnitřní lékařství vykonává činnosti v příslušném zaměření podle § 126 při poskytování fyzioterapeutické péče o pacienty v interních oborech. Přitom bez odborného dohledu v souladu s diagnózou a cílem stanoveným lékařem a na základě vlastních vyšetření zejména může

- a) hodnotit funkční stav u nemocných s interním onemocněním, včetně vitálních funkcí, vyhodnocovat závažnost potíží, které mohou ovlivnit volbu další pohybové léčby, volit vhodné fyzioterapeutické postupy, přístrojová vyšetření k hodnocení funkčních ukazatelů pohybového systému a k hodnocení odezvy organismu na ně,
- b) provádět specializované diagnostické, kineziologické postupy včetně diagnostiky svalových dysbalancí.

§ 129

Odborný fyzioterapeut pro chirurgické obory a traumatologii

Odborný fyzioterapeut pro chirurgické obory a traumatologii vykonává činnosti v příslušném zaměření podle § 126 při poskytování rehabilitační péče o pacienty v chirurgických oborech; přitom bez odborného dohledu v souladu s diagnózou a cílem stanoveným lékařem a na základě vlastních vyšetření zejména může

- a) na základě specializovaných kineziologických diagnostických postupů, včetně diagnostiky svalových dysbalancí, vyšetření zkrácených a oslabených svalů a funkčních poruch pohybového systému volit a určovat vhodné metodické postupy,
- b) provádět interpretaci a korekci svalových dysbalancí, poruch pohybových stereotypů a postury, lokomoce a hybnosti na základě specializovaných fyzioterapeutických vyšetřovacích postupů,
- c) hodnotit odezvu organismu na pohybovou léčbu.

§ 130

Odborný fyzioterapeut pro neonatologii a pediatrii

Odborný fyzioterapeut pro neonatologii a pediatrii vykonává činnosti v příslušném zaměření podle § 126 při poskytování rehabilitační péče o děti, zejména novorozence a kojence. Přitom bez odborného dohledu v souladu s diagnózou a cílem stanoveným lékařem a na základě vlastních vyšetření zejména může

- a) hodnotit výbavnost základních novorozeneckých reflexů,
- b) na základě znalostí pohybového vývoje v rané ontogenezi hodnotit a diagnostikovat poruchy hybnosti v novorozeneckém období,
- c) aplikovat techniky reflexní lokomoce a další fyzioterapeutické techniky určené pro dětský věk,
- d) v rozsahu své specializované způsobilosti provádět činnosti při prevenci a léčbě svalových dysbalancí, organizovat preventivní fyzioterapeutickou péči u vertebrogenních poruch dětí, rozvíjet psychické schopnosti dítěte souběžně s úpravou motorických deficitů,
- e) aplikovat techniky respirační fyzioterapie,
- f) hodnotit reakci vnitřních systémů organismu na pohybovou léčbu.

HLAVA XVI

RADIOLOGICKÝ FYZIK SE SPECIALIZOVANOU ZPŮSOBILOSTÍ

§ 131

Klinický radiologický fyzik

- (1) Klinický radiologický fyzik provádí bez odborného dohledu činnosti podle § 26. Dále může bez odborného dohledu a bez indikace v souladu s postupy lékařského ozáření
 - a) provádět činnosti spojené s vývojem a ověřováním nezavedené metody související s lékařským ozářením, se zaměřením na její odůvodnění a optimalizaci,
 - b) provádět činnosti spojené se zaváděním nového radiologického zařízení do klinické praxe,
 - c) identifikovat činnosti vyžadující změnu v postupech lékařského ozáření a vypracovávat podklady pro tvorbu národních radiologických standardů,
 - d) provádět a organizovat výzkumnou činnost,
 - e) zajišťovat ověřování stanovených měřidel v oblasti veličin atomové a jaderné fyziky, zajišťovat kalibraci dalších měřidel používaných v oblasti radiologické fyziky,
 - f) spolupracovat s osobou, která provedla zkoušku dlouhodobé stability, na určení závažnosti závady odhalené touto zkouškou a stanovení termínu k jejímu odstranění,

- g) stanovovat kritéria pro přijatelnost radiologických zařízení a dozimetrického vybavení a určovat, kdy je zapotřebí odpovídající nápravné opatření, včetně jeho vyřazení z provozu, při zjištění nedostatků nebo závad při jeho fungování,
 - h) poskytovat odborné poradenství v otázkách radiologické fyziky a v záležitostech týkajících se radiační ochrany při lékařském ozáření a konzultace o optimalizaci lékařského ozáření, a to ostatním zdravotnickým pracovníkům a dohlížející osobě podle atomového zákona,
 - i) vést specializační vzdělávání,
 - j) řídit zkoušky provozní stálosti a provozní zkoušky zobrazovacích a detekčních systémů, stanovovat jejich rozsah, frekvenci a způsob provádění a řídit provádění nápravných opatření v případě jejich nevyhovujících výsledků,
 - k) seznamovat se s protokoly přejímacích zkoušek a zkoušek dlouhodobé stability a interpretovat jejich výsledky,
 - l) spolupracovat s lékařem a radiologickým asistentem se specializovanou způsobilostí při vyšetřování, analýze a hodnocení radiologické události a rozhodování o přijatých opatřeních za účelem minimalizace jejich rozsahu a pravděpodobnosti jejich vzniku,
 - m) spolupracovat s lékařem a radiologickým asistentem se specializovanou způsobilostí při tvorbě místních radiologických standardů,
 - n) účastnit se interních a externích klinických auditů a
 - o) připravovat specifikaci technických parametrů radiologických zařízení v rámci investičního plánování.
- (2) Klinický radiologický fyzik, který je aplikujícím odborníkem s klinickou odpovědností za fyzikálně-technickou část lékařského ozáření, dále může bez odborného dohledu a bez indikace v souladu s postupy lékařského ozáření provádět fyzikálně-technickou část lékařského ozáření, zejména
- a) řídit stanovování dávek obdržených pacienty a hodnocení ozáření pacientů,
 - b) řídit optimalizaci zobrazovacího procesu,
 - c) provádět měření nezbytná pro ověření radiační zátěže pacienta při použití složitých nebo nestandardních radiologických postupů a
 - d) zajišťovat a vést fyzikálně-technické činnosti spojené s přejímáním, kontrolou, manipulací a uložením radiologických zařízení.
- (3) Klinický radiologický fyzik se zvláštní odbornou způsobilostí pro radiodiagnostiku vykonává v radiodiagnostice a při intervenčních výkonech bez odborného dohledu činnosti podle odstavce 1 a dále
- a) řídí stanovování a hodnocení místních diagnostických referenčních úrovní a
 - b) provádí šetření a navrhuje nápravná opatření při překračování diagnostických referenčních úrovní.
- (4) Klinický radiologický fyzik se zvláštní odbornou způsobilostí pro radioterapii vykonává bez odborného dohledu činnosti podle odstavce 1 v radioterapii a dále
- a) provádí plánování v radioterapii,
 - b) je přítomen přejímací zkoušce a zkoušce dlouhodobé stability zdroje ionizujícího záření používaného v radioterapii a může dávat náměty k obsahu této zkoušky,

- c) spolupracuje s lékařem a odborným radiologickým asistentem pro radioterapii při tvorbě analýzy rizika vzniku radiologické události.
- (5) Klinický radiologický fyzik se zvláštní odbornou způsobilostí pro nukleární medicínu vykonává bez odborného dohledu činnosti podle odstavce 1 v nukleární medicíně a dále
- a) v případě léčby radiofarmaky sleduje absorbovanou dávku, provádí výpočty a odhady pro její stanovení včetně posouzení radiačního rizika a poskytuje tyto údaje lékařům,
 - b) v případě léčby radiofarmaky spolupracuje s lékařem a odborným radiologickým asistentem pro nukleární medicínu při tvorbě analýzy rizika vzniku radiologické události,
 - c) v případě léčby radiofarmaky provádí dohled nad uvolňováním radioaktivních látek z pracoviště,
 - d) řídí stanovování a hodnocení místních diagnostických referenčních úrovní a
 - e) provádí šetření a navrhuje nápravná opatření při překračování diagnostických referenčních úrovní.

HLAVA XVII

ODBOBNÝ PRACOVNÍK V LABORATORNÍCH METODÁCH SE SPECIALIZOVANOU ZPŮSOBILOSTÍ

§ 132

Činnosti bioanalytika

Bioanalytik uvedený v § 133 až 139 po získání specializované způsobilosti bez odborného dohledu vykonává činnosti podle § 27 v oboru své specializace a organizuje a dohlíží na činnost ostatních zdravotnických i jiných odborných pracovníků v oboru své specializace. Přitom zejména může

- a) bez odborného dohledu a bez indikace
 1. vytvářet systém identifikace vzorků zaslaných k vyšetření, jejich uchovávání, dokumentace a archivace výsledků vyšetření,
 2. kontrolovat přístrojovou techniku stanovenou k provádění laboratorních vyšetření, vyhodnocovat případy selhání zdravotnické techniky a zajišťovat jejich prevenci,
 3. zajišťovat programy interní a mezilaboratorní kontroly jakosti, interpretovat a aplikovat jejich výsledky do laboratorní praxe,
 4. v rozsahu své specializované způsobilosti zajišťovat tvorbu a udržování řízené dokumentace v laboratoři,
 5. řídit zavádění a dodržování obecných pravidel bezpečnosti práce v laboratoři a dodržování provozního řádu laboratoře,
 6. identifikovat činnosti vyžadující změnu v postupu, provádět výzkum,
 7. vytvářet podmínky pro aplikaci výsledků výzkumu do klinické praxe na vlastním pracovišti i v rámci oboru,
 8. připravovat standardy specializovaných postupů v rozsahu své způsobilosti,
 9. vést specializační vzdělávání v oboru své specializace,
 10. zajišťovat správné uchovávání, případně konzervaci vzorků určených k vyšetření,
 11. kontrolovat přístrojovou techniku stanovenou k provádění laboratorních vyšetření, vyjma úkonů vyhrazených osobám se zvláštní odbornou způsobilostí vymezenou jinými právními předpisy, a zajišťovat jejich dokumentaci,

12. pořizovat a dokumentovat data o referenčních materiálech, kalibračních funkcích, kontrolních analýzách a diagnostických reagentech,
13. důsledně aplikovat pravidla metrologie a chemometrie,
14. doporučovat vhodné postupy odběru, transportu a uchovávání biologického materiálu pro ostatní zdravotnické pracovníky,
15. uvádět nové laboratorní metody a diagnostické postupy a provádět jejich validaci,
16. provádět konzultační a konsiliární činnost v rozsahu své specializované způsobilosti;

b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře

1. volit vhodné laboratorní metody, včetně případného rozšíření indikace lékaře a interpretaci výsledků laboratorních vyšetření a dat v diagnostické, monitorovací, léčebné a preventivní činnosti,
2. provádět specializované laboratorní diagnostické postupy včetně imunoanalytických postupů s využitím radioisotopů, molekulárně biologických technik a postupů, toxikologických vyšetření a stanovení koncentrace léků, alkoholu a návykových látek.

§ 133

Bioanalytik pro klinickou hematologii a transfuzní službu

Bioanalytik pro klinickou hematologii a transfuzní službu vykonává činnosti uvedené v § 132 v oboru hematologie a transfuzní služba a v oblasti morfologických, koagulačních, cytologických, cytochemických, imunofenotypizačních a molekulárně biologických metod, zejména pro potřeby onkohematologických pacientů, případně další činnosti zahrnující imunohepatologická vyšetření a další činnosti spojené s výrobou transfuzních přípravků¹³). Přitom bez odborného dohledu a bez indikace zejména může

- a) kontrolovat jakost vyráběných transfuzních přípravků,
- b) organizovat validační studie při zavádění transfuzních přípravků do výroby,
- c) vytvářet systém kontroly skladování transfuzních přípravků.

§ 134

Bioanalytik pro klinickou biochemii

Bioanalytik pro klinickou biochemii vykonává činnosti uvedené v § 132 v oboru klinická biochemie a dále rutinní a specializované laboratorní diagnostické postupy s využitím imunoanalytických metod.

§ 135

Bioanalytik pro alergologii a klinickou imunologii

Bioanalytik pro alergologii a klinickou imunologii vykonává činnosti uvedené v § 132 v oboru alergologie a klinické imunologie, zahrnující přípravu humánních autogenních vakcín a kombinovaných autogenních vakcín. Přitom zejména může

- a) bez odborného dohledu a bez indikace připravovat technologické postupy a standardní operační postupy pro oblast autogenních vakcín a řešit problémy při jejich přípravě,
- b) bez odborného dohledu a na základě indikace lékaře

1. provádět odběr žilní nebo kapilární krve a neinvazivní odběry biologického materiálu pro imunologická vyšetření,
2. zajišťovat, že postup přípravy a kontroly perorálních, injekčních a nazálních autogenních vakcín zaručuje jakost, účinnost a bezpečnost těchto přípravků,
3. provádět rutinní mikrobiologické kulturační vyšetření za účelem identifikace bakteriálních kmenů,
4. připravovat individuální nebo kombinované humánní autogenní vakcíny.

§ 136

Bioanalytik pro nukleární medicínu

Bioanalytik pro nukleární medicínu vykonává činnosti uvedené v § 132 v oboru nukleární medicína. Přitom zejména může

- a) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře
 1. provádět rutinní i specializované laboratorní diagnostické postupy s využitím radioizotopových metodik, i jiných imunoanalytických metodik využívajících alternativních principů identifikace a detekce,
 2. provádět odběr žilní nebo kapilární krve a neinvazivní odběry biologického materiálu;
- b) provádět činnosti podle pokynů radiologického fyzika při fyzikálně-technické části lékařského ozáření.

§ 137

Bioanalytik pro ochranu a podporu veřejného zdraví

Bioanalytik pro ochranu a podporu veřejného zdraví vykonává činnosti uvedené v § 132 v oboru ochrany a podpory veřejného zdraví a v souvisejících oborech epidemiologie, mikrobiologie a pracovního lékařství. Přitom bez odborného dohledu a bez indikace zejména může

- a) provádět a vyhodnocovat měření jednotlivých faktorů životního a pracovního prostředí,
- b) provádět odborné studie a analýzy, hodnocení zdravotních rizik,
- c) organizovat a zajišťovat vyšetření HIV.

§ 138

Bioanalytik pro soudní toxikologii

Bioanalytik pro soudní toxikologii vykonává činnosti uvedené v § 132 v oboru toxikologie, zahrnující kvalitativní a kvantitativní analýzu biologického materiálu živých i zemřelých a předmětů laboratorního zkoumání se zaměřením na toxikologicky významné látky; tuto činnost vykonává také v návaznosti na potřeby soudnělékařské praxe a požadavky orgánů činných v trestním řízení. Přitom bez odborného dohledu a bez indikace zejména může

- a) provádět vyšetření při podezření na intoxikaci toxikologicky významnými látkami či ovlivnění těmito látkami v rámci klinické a soudnělékařské diferenciální diagnostiky a v souvislosti s dopady v oblasti trestního a občanského práva nebo pojišťovnictví,
- b) provádět toxikologická posuzování i na základě spisové dokumentace, zejména pro orgány činné v trestním řízení.

§ 139

Bioanalytik pro mikrobiologii

Bioanalytik pro mikrobiologii a přípravu humánních autogenních vakcín vykonává činnosti uvedené v § 132 v oborech bakteriologie, virologie, parazitologie a mykologie, zahrnující přípravu humánních autogenních vakcín a kombinovaných autogenních vakcín a vyšetřování prionů. Přitom zejména může

- a) bez odborného dohledu a bez indikace
 - 1. poskytovat podklady pro epidemiologické účely,
 - 2. sledovat nově prokazované etiologické vztahy a charakteristiky nově popsanych infekčních agens;
- b) bez odborného dohledu a na základě indikace lékaře
 - 1. stanovit stupeň citlivosti a rezistence infekčních agens na antimikrobiální léčiva, sledovat účinnost příslušných dezinfekčních činidel a sterilizačních postupů,
 - 2. připravovat individuální nebo kombinované humánní autogenní vakcíny,
 - 3. připravovat technologické postupy a standardní operační postupy pro oblast autogenních vakcín a řešit technologické problémy jejich přípravy.

§ 140

Bioanalytik pro klinickou genetiku

Bioanalytik pro klinickou genetiku vykonává činnosti uvedené v § 132 v oboru klinická genetika; přitom bez odborného dohledu a bez indikace zejména může

- a) provádět prenatální a postnatální chromozomální vyšetření,
- b) provádět molekulárně-cytogenetické analýzy.

§ 141

Klinický antropolog

Klinický antropolog vykonává činnosti uvedené v § 27 a § 132 písm. a) bodech 1 až 8 v oboru klinická antropologie a dále organizuje a dohlíží na činnost zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků v oboru své specializace. Přitom zejména může

- a) bez odborného dohledu a na základě indikace lékaře provádět
 - 1. antropometrické vyšetření pacientů, včetně zhodnocení stupně sexuální maturity,
 - 2. zhodnocení rentgenových snímků pro stanovení stupně skeletální zralosti a stavu obliterace lebečních švů, měření rozměrů končetinových kostí,
 - 3. zhodnocení výsledků měření porovnáním s referenčními standardy,
 - 4. auxologickou analýzu dat (například predikce finální tělesné výšky, predikce růstu jednotlivých tělesných kompartmentů, predikce zkratu při nestejně délce končetin, stanovení tělesného složení),
 - 5. odbornou konziliární a posudkovou činnost;
- b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře v rozsahu své specializované způsobilosti interpretovat výsledky vyšetření v diagnostické, léčebné a preventivní péči a rozhodovat o volbě a využití biomedicínských metod.

§ 142

Klinický embryolog

Klinický embryolog vykonává činnosti uvedené v § 132 a 85 v oboru klinické embryologie. Přitom zejména může

a) bez odborného dohledu a bez indikace provádět

1. vyšetření spermiogramu,
2. funkční spermiologické testy,
3. zajišťovat nastavení jakosti procesů v laboratoři a její kontrolu;

b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře

1. v rozsahu své specializované způsobilosti interpretovat výsledky vyšetření v diagnostické a léčebné péči,
2. využívat vhodné metody asistované reprodukce,
3. provádět úkony asistované reprodukce při práci s ovocyty, spermiemi a embryi,
4. provádět kryokonzervaci ovocytů, spermií a embryí,
5. provádět mikromanipulace se zárodečnými buňkami a embryi,
6. provádět mimotělní oplození,
7. provádět zhodnocení spermií a jejich přípravu k použití v metodách asistované reprodukce.

§ 143

Specialista pro přípravu radiofarmak

Specialista pro přípravu radiofarmak vykonává činnosti uvedené v § 132 v oboru přípravy radiofarmak, a dále může provádět činnosti podle pokynů klinického radiologického fyzika se zvláštní odbornou způsobilostí pro nukleární medicínu na pracovišti nukleární medicíny v rámci fyzikálně-technické části lékařského ozáření a dále může v souladu s postupy lékařského ozáření v rámci praktické části lékařského ozáření provádět činnosti spojené s přípravou radiofarmak. Přitom zejména může

a) bez odborného dohledu a bez indikace

1. zajišťovat, že přípravu, výdej a další zacházení s radiofarmaky zajišťují pouze osoby s příslušnou způsobilostí,
2. zajišťovat požadovanou způsobilost prostor, zařízení a přístrojů k činnostem souvisejícím s přípravou radiofarmak, zejména kontroluje, že injekční radiofarmaka se připravují v prostorách požadované třídy čistoty vzduchu,
3. připravovat technologické postupy a standardní operační postupy pro oblast radiofarmak,
4. zajišťovat vedení dokumentace související s příjmem, přípravou, kontrolou a výdejem radiofarmak,
5. v rozsahu své specializované způsobilosti provádět činnosti spojené s přípravou a kontrolou radiofarmak, včetně řešení technologických problémů;

b) pod odborným dohledem radiologického fyzika v rozsahu své specializované způsobilosti vykonávat činnosti související se zabezpečením radiační ochrany podle § 26 odst. 1.

HLAVA XVIII

BIOMEDICÍNSKÝ INŽENÝR SE SPECIALIZOVANOU ZPŮSOBILOSTÍ

§ 144

Činnosti biomedicínského inženýra se specializovanou způsobilostí

- (1) Biomedicínský inženýr uvedený v § 150 a 151 po získání specializované způsobilosti bez odborného dohledu vykonává činnosti podle § 28 v oboru své specializace. Přitom vykonává činnosti podle § 115 a dále zejména může
- a) identifikovat činnosti vyžadující změnu v postupu, provádět analýzou zaměřenou na odhalení příčin nedostatků v oboru specializace, provádět výzkum, vývoj a zhotovení zdravotnických prostředků nebo jejich doplňků,
 - b) vytvářet podmínky pro aplikaci výsledků výzkumu do klinické praxe na vlastním pracovišti i v rámci oboru, provádět činnosti spojené s klinickým hodnocením zdravotnických prostředků podle jiného právního předpisu¹³⁾,
 - c) vést specializační vzdělávání v oboru své specializace,
 - d) vypracovávat standardy specializovaných postupů v rozsahu své způsobilosti.
- (2) V případě, že zdravotnický prostředek, na němž biomedicínský inženýr se specializovanou způsobilostí vykonává činnosti podle odstavce 1, je radiologickým zařízením, vykonává tyto činnosti ve spolupráci s klinickým radiologickým fyzikem.

§ 150

Klinický inženýr pro perfuziologii

Klinický inženýr pro perfuziologii vykonává činnosti podle § 144 a dále činnosti spojené s řízením mimotělního oběhu; přitom bez odborného dohledu na základě indikace lékaře může vykonávat činnosti podle § 67 písm. a) až j).

§ 150a

Perfuziolog

Perfuziolog vykonává v souvislosti s řízením mimotělního oběhu činnosti podle § 150.

§ 151

Klinický inženýr

Klinický inženýr vykonává činnosti uvedené v § 144 a dále bez odborného dohledu na základě indikace lékaře provádí činnosti při poskytování zdravotní péče v rámci své specializace.

HLAVA XIX

ODBOBNÝ PRACOVNÍK V OCHRANĚ A PODPOŘE VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ SE SPECIALIZOVANOU ZPŮSOBILOSTÍ

§ 152

Činnosti odborného pracovníka v ochraně a podpoře veřejného zdraví se specializovanou způsobilostí

Odborný pracovník v ochraně a podpoře veřejného zdraví uvedený v § 153 až 157 po získání specializované způsobilosti bez odborného dohledu vykonává činnosti podle § 29 v oboru své specializace. Dále bez odborného dohledu může

- a) identifikovat a hodnotit zdravotní rizika a navrhopatření k jejich snížení nebo odstranění,
- b) identifikovat činnosti vyžadující změnu v postupu, provádět výzkum zaměřený na odhalení příčin nedostatků v oboru specializace,
- c) vytvářet podmínky pro aplikaci výsledků výzkumu do praxe na vlastním pracovišti i v rámci oboru,
- d) připravovat standardy specializovaných postupů v rozsahu své způsobilosti,
- e) připravovat informační materiály,
- f) připravovat podklady pro rozhodnutí orgánu ochrany veřejného zdraví.

§ 153

Odborný pracovník v ochraně a podpoře veřejného zdraví pro epidemiologii

Odborný pracovník v ochraně a podpoře veřejného zdraví pro epidemiologii vykonává činnosti podle § 152 v oboru epidemiologie. Přitom bez odborného dohledu a indikace komplexně může zajišťovat

- a) šetření v ohnisku nákazy, nařizovat potřebná protiepidemická opatření, včetně zjišťování zdroje nákazy, přenosu nákazy a osob, které byly v kontaktu s infekční nemocí,
- b) šetření a opatření při výskytu nemocničních nákaz, připravovat podklady k posouzení hygienického a protiepidemického režimu jednotlivých zdravotnických zařízení, posuzovat jejich provozní řády a poskytovat konzultace ostatním zdravotnickým pracovníkům,
- c) plán kontrol sterilizace a dezinfekce, dezinsekce a deratizace ve zdravotnických zařízeních a ústavech sociální péče,
- d) plán kontrol povinného, zvláštního a mimořádného očkování a sběr a vyhodnocování potřebných dat,
- e) realizaci epidemiologických studií infekčních i neinfekčních chorob, velkoplošných intervenčních studií a připravovat programy podpory zdraví a jejich realizaci.

§ 154

Odborný pracovník v ochraně a podpoře veřejného zdraví pro hygienu dětí a mladistvých

Odborný pracovník v ochraně a podpoře veřejného zdraví pro hygienu dětí a mladistvých vykonává činnosti podle § 152 v oboru hygieny dětí a mladistvých. Přitom bez odborného dohledu a bez indikace může

- a) vykonávat činnosti související s výkonem státního zdravotního dozoru nad vzdělávacími, výchovnými a ubytovacími zařízeními pro děti a mladistvé, nad zotavovacími akcemi, nad podmínkami odborného výcviku a učební praxe mladistvých; sledovat a hodnotit režim dětí a mladistvých s ohledem na správný fyzický a psychický vývoj, ochranu a podporu zdraví a věkové zvláštnosti,
- b) vykonávat činnosti související s výkonem státního zdravotního dozoru nad zařízeními stravovacích služeb pro děti a mladistvé, včetně sledování nutriční úrovně stravy a pitného režimu,
- c) sledovat zdravotní stav, stav výživy, tělesný a duševní vývoj dětí a mladistvých ve vztahu k životnímu stylu, životnímu a pracovnímu prostředí a provádět potřebná opatření k jeho zlepšení,
- d) komplexně zajišťovat plán kontrol dodržování protiepidemických opatření v zařízeních a při zotavovacích akcích pro děti a mladistvé,
- e) připravovat programy podpory a posílení zdraví dětí a mladistvých a zajišťovat jejich realizaci.

§ 155

Odborný pracovník v ochraně a podpoře veřejného zdraví pro hygienu obecnou a komunální

Odborný pracovník v ochraně a podpoře veřejného zdraví pro hygienu obecnou a komunální vykonává činnosti podle § 152 v oboru hygieny obecné a komunální. Přitom bez odborného dohledu a bez indikace může

- a) vykonávat specializované postupy související s výkonem státního zdravotního dozoru v oblasti zdravotních rizik životního prostředí a životních podmínek,
- b) komplexně hodnotit výsledky šetření, sledovat vliv kvality pitné vody a vod určených ke koupání na zdravotní stav populace a kontrolovat povinnosti osob zajišťujících veřejné zásobování pitnou vodou nebo provozujících koupaliště a sauny,
- c) kontrolovat plnění povinností výrobce nebo dovozce výrobků přicházejících do přímého styku s pitnou, teplou a surovou vodou, chemických přípravků a posuzovat vodárenské technologie,
- d) vykonávat činnosti související s výkonem státního zdravotního dozoru nad činnostmi epidemiologicky závažnými v oblasti péče o tělo a kontrolovat podmínky provozování těchto činností,
- e) sledovat a hodnotit hlukovou zátěž a zátěž obyvatelstva dalšími faktory životního prostředí, ukládat opatření k jejímu snížení,
- f) monitorovat u vymezených skupin zátěž populace vybranými škodlivinami,
- g) komplexně zajišťovat sběr dat o zdravotním stavu obyvatelstva ve vztahu k životnímu prostředí.

§ 156

**Odborný pracovník v ochraně a podpoře
veřejného zdraví pro hygienu práce**

Odborný pracovník v ochraně a podpoře veřejného zdraví pro hygienu práce vykonává činnosti podle § 152 v oboru hygieny práce. Přitom bez odborného dohledu a bez indikace může

- a) vykonávat činnosti související s výkonem státního zdravotního dozoru v ochraně zdraví při práci před nepříznivým působením faktorů pracovních podmínek a nad souvisejícími pracovními podmínkami včetně vybavení pracovišť a nad plněním povinností zajistit závodní preventivní péči,
- b) komplexně vyhodnocovat výsledky měření faktorů pracovního prostředí rozhodujících o kvalitě pracovních podmínek za účelem určení míry rizika nebo zátěže pracovníků, pokud jsou kritéria hodnocení stanovena závaznými předpisy, pro účely zařazení prací do příslušných kategorií,
- c) stanovit minimální rozsah a termíny sledování faktorů pracovních podmínek,
- d) stanovit způsob a minimální rozsah sledování zátěže organismu faktory pracovních podmínek u zaměstnanců vykonávajících rizikové práce,
- e) ověřovat podmínky vzniku onemocnění pro účely posuzování nemocí z povolání.

§ 157

**Odborný pracovník v ochraně a podpoře veřejného
zdraví pro hygienu výživy a předmětů běžného užívání**

Odborný pracovník v ochraně a podpoře veřejného zdraví pro hygienu výživy a předmětů běžného užívání vykonává činnosti podle § 152 v oboru hygieny výživy a předmětů běžného užívání. Přitom bez odborného dohledu a bez indikace může

- a) vykonávat činnosti související s výkonem státního zdravotního dozoru nad stravovacími službami a nad předměty běžného užívání,
- b) zabezpečovat preventivní opatření při hromadných akcích spojených s nároky na stravování,
- c) komplexně zajišťovat plán kontrol kritických bodů při výrobě a přípravě pokrmů a jejich uvedení do oběhu,
- d) komplexně hodnotit výsledky šetření, sledovat vliv výživy na zdravotní stav vybraných skupin populace, navrhopat, případně zajišťovat opatření k jeho zlepšení,
- e) provádět předběžná opatření při uvádění na trh nebo do oběhu výrobků, potravin, polotovarů nebo pokrmů podezřelých z nebezpečnosti nebo zdravotní závadnosti,
- f) provádět přezkušování znalostí fyzických osob při činnostech epidemiologicky závažných,
- g) provádět znehodnocení nebo navrhopat znehodnocení nebo likvidaci potravin, polotovarů nebo pokrmů, které nevyhovují požadavkům stanoveným právními předpisy.

§ 158

**Činnosti odborného pracovníka v ochraně a podpoře
veřejného zdraví pro hygienu a epidemiologii**

Odborný pracovník v ochraně a podpoře veřejného zdraví pro hygienu a epidemiologii bez odborného dohledu vykonává činnosti podle § 29 v oboru své specializace. Dále bez odborného dohledu může

- a) identifikovat, posuzovat a hodnotit zdravotní rizika a navrhnout opatření k jejich snížení nebo odstranění,
- b) připravovat standardy specializovaných postupů, zavádět je do praxe, monitorovat je a provádět jejich hodnocení, zabezpečovat systém jakosti práce v ochraně a podpoře veřejného zdraví,
- c) provádět edukaci populace a populačních skupin včetně tvorby vzdělávacích a informačních materiálů,
- d) tvořit a realizovat epidemiologické studie infekčních a neinfekčních chorob, velkoplošné intervenční studie, monitoring zdravotního stavu obyvatelstva ve vztahu k životnímu a pracovnímu prostředí, připravovat a realizovat programy podpory zdraví a preventivní zdravotnické programy zaměřené na jednotlivé typy onemocnění,
- e) získávat podklady pro sledování zdravotního stavu populace a populačních skupin, stavu jejich tělesného a duševního vývoje ve vztahu k životnímu stylu, životnímu a pracovnímu prostředí a navrhnout a realizovat opatření k jeho zlepšení,
- f) pracovat s informačními systémy v ochraně a podpoře veřejného zdraví, účastnit se jejich tvorby a hodnocení,
- g) provádět činnosti související s výkonem státního zdravotního dozoru, zadávat a specifikovat, případně provádět měření a odběr vzorků a materiálů k laboratorním vyšetřením v oblasti ochrany a podpory veřejného zdraví v rámci svého zaměření za účelem určení míry expozice a rizika populace a populačních skupin,
- h) provádět sběr dat, jejich analýzy, interpretaci výsledků chemických a biologických vyšetření a fyzikálních měření pro posouzení a řízení zdravotních rizik a připravovat podklady pro rozhodování orgánů ochrany veřejného zdraví, včetně návrhů vhodných opatření,
- i) připravovat plán kontrol státního zdravotního dozoru,
- j) vést praktickou výuku specializačního vzdělávání v oborech ochrany a podpory veřejného zdraví,
- k) spolupracovat s orgány krizového řízení na řešení mimořádných událostí a krizových situací v rozsahu působnosti orgánů ochrany veřejného zdraví,
- l) provádět výzkum a jeho aplikaci do praxe v oborech ochrany a podpory veřejného zdraví,
- m) připravovat koncepce a realizovat projekty v oborech ochrany a podpory veřejného zdraví,
- n) provádět šetření v ohnisku nákazy, nařízená protiepidemická opatření, včetně zjišťování zdroje nákazy, přenosu nákazy a osob, které byly v kontaktu s infekční nemocí,
- o) provádět šetření a opatření při výskytu nemocničních nákaz, zajišťovat podklady k vytvoření hygienického a protiepidemického režimu jednotlivých zdravotnických zařízení, provádět posouzení jejich provozních řádů a poskytování konzultací ostatním zdravotnickým pracovníkům,
- p) vykonávat činnosti související s výkonem státního zdravotního dozoru nad vzdělávacími, výchovnými a ubytovacími zařízeními pro děti a mládež, nad zotavovacími akcemi, nad podmínkami odborného výcviku a učební praxe mladistvých; sledovat a hodnotit režim u dětí a mladistvých s ohledem na správný psychický a fyzický vývoj, ochranu a podporu zdraví a věkové zvláštnosti,
- q) vykonávat činnosti související s výkonem státního zdravotního dozoru nad zařízeními stravovacích služeb pro děti a mládež, včetně sledování nutriční úrovně stravy a pitného režimu, vykonávat státní zdravotní dozor nad předměty běžného užívání,

- r) hodnotit výsledky šetření, sledovat vliv kvality pitné vody a vod určených ke koupání na zdravotní stav populace a kontrolovat povinnosti osob zajišťujících veřejné zásobování pitnou vodou nebo provozujících koupaliště a sauny,
- s) komplexně vyhodnocovat výsledky měření faktorů pracovního prostředí rozhodujících o kvalitě pracovních podmínek za účelem určení míry rizika nebo zátěže pracovníků, pokud jsou kritéria hodnocení stanovena závaznými předpisy, pro účely zařazení prací do příslušných kategorií.

HLAVA XX

ZDRAVOTNICKÝ PRACOVNÍK SE SPECIALIZOVANOU ZPŮSOBILOSTÍ V OBORU ORGANIZACE A ŘÍZENÍ VE ZDRAVOTNICTVÍ

§ 159

Specialista v organizaci a řízení ve zdravotnictví

Specialista v organizaci a řízení ve zdravotnictví po získání specializované způsobilosti bez odborného dohledu vykonává činnosti koncepčního charakteru související s řízením a organizací zdravotní péče. Přitom v rozsahu své specializované způsobilosti zejména může

- a) navrhovat cíle, strategie a politiku organizace, vykonávat činnosti spojené s řízením a organizací zdravotnického zařízení,
- b) řešit systémové otázky poskytování zdravotní péče, vykonávat činnosti spojené s tvorbou a realizací zdravotní politiky a návaznosti zdravotní a sociální péče,
- c) navrhovat koncepci svého oboru a aplikovat ji v praxi,
- d) analyzovat a interpretovat statistické údaje týkající se poskytování zdravotní péče a zdravotního stavu obyvatel a plánovat budoucí potřeby zdravotnických služeb,
- e) zavádět systém hodnocení kvality a bezpečnosti zdravotní péče a jejího kontinuálního zvyšování,
- f) provádět činnosti v oblasti personalistiky a organizaci dalšího vzdělávání,
- g) zajišťovat plnění právních předpisů a standardů týkajících se činnosti zdravotnických zařízení.

HLAVA XXI

RADIOLOGICKÝ ASISTENT SE SPECIALIZOVANOU ZPŮSOBILOSTÍ

§ 160

Činnosti radiologického asistenta se specializovanou způsobilostí

- (1) Radiologický asistent se specializovanou způsobilostí uvedený v § 161 až 163 vykonává činnosti podle § 7 a dále může bez odborného dohledu, bez indikace, v souladu s postupy lékařského ozáření a v rozsahu své specializované způsobilosti
 - a) připravovat místní radiologické standardy,
 - b) vést celoživotní a specializační vzdělávání,

- c) připravovat podklady ke specifikaci technických parametrů radiologických zařízení v rámci investičního plánování,
 - d) edukovat pacienty, případně jiné osoby, ve specifických postupech a připravovat pro ně informační materiály,
 - e) koordinovat práci členů týmu v oblasti své specializované způsobilosti a působit jako konzultant pro ostatní členy týmu a provádět odborný dohled nad radiologickými asistenty bez specializované způsobilosti,
 - f) provádět zajištění a hodnocení kvality poskytované zdravotní péče, prostředí a dokumentace, ověřovat získané informace a navrhopat způsoby zvýšení kvality zdravotní péče,
 - g) vyhodnocovat rizika pochybení v radiologických postupech, včetně radiologických událostí, a navrhopat preventivní a nápravná opatření,
 - h) provádět výzkum zaměřený zejména na identifikaci činností vyžadující změny v postupech, odhalení příčin nedostatků v poskytované péči a vytváření podmínek pro aplikaci výsledků výzkumů do klinické praxe na vlastním pracovišti a v rámci oboru,
 - i) provádět a vyhodnocovat zkoušky provozní stálosti zdroje ionizujícího záření,
 - j) účastnit se interních a externích klinických auditů a
 - k) spolupracovat s klinickým radiologickým fyzikem a lékařem při navrhování nových technologií a postupů a jejich zavádění do praxe a vypracovávat podklady pro tvorbu národních radiologických standardů.
- (2) Radiologický asistent se specializovanou způsobilostí uvedený v § 161 až 163 dále může na základě indikace lékaře, bez odborného dohledu a v souladu s postupy lékařského ozáření provádět přípravu pacientů na specifické diagnostické a léčebné výkony, doprovázet je, sledovat je a asistovat během výkonů.

§ 161

Odborný radiologický asistent pro radiodiagnostiku

- (1) Odborný radiologický asistent pro radiodiagnostiku vykonává činnosti podle § 160 a dále bez odborného dohledu a bez indikace v souladu s postupy lékařského ozáření může
- a) spolupracovat s klinickým radiologickým fyzikem při stanovování místních diagnostických referenčních úrovní v radiodiagnostice a při intervenčních výkonech a na identifikaci příčin jejich překračování,
 - b) sledovat dodržování místních diagnostických referenčních úrovní a realizovat nápravná opatření při jejich překračování,
 - c) spolupracovat s klinickým radiologickým fyzikem při optimalizaci lékařského ozáření v radiodiagnostice a při intervenčních výkonech a při úpravách vyšetřovacích protokolů,
 - d) schvalovat provedení lékařského ozáření ve skiagrafi a mamografii, pokud je aplikujícím odborníkem s klinickou odpovědností za odůvodnění lékařského ozáření, a
 - e) provádět hodnocení kvality lékařského ozáření, pokud je aplikujícím odborníkem s klinickou odpovědností za odůvodnění lékařského ozáření.
- (2) Odborný radiologický asistent pro radiodiagnostiku bez odborného dohledu na základě indikace lékaře může aplikovat intravenózní diagnostika s výjimkou radiofarmak.

- (3) Odborný radiologický asistent pro radiodiagnostiku se zvláštní odbornou způsobilostí pro skiaografii dále může bez odborného dohledu, bez indikace a v souladu s postupy lékařského ozáření provádět praktickou část lékařského ozáření při
 - a) skiagrafických nestandardizovaných výkonech a
 - b) standardizovaných skiagrafických výkonech za ztížených podmínek.
- (4) Odborný radiologický asistent pro radiodiagnostiku se zvláštní odbornou způsobilostí pro zobrazování v mamografii může provádět v souladu s postupy lékařského ozáření, na základě indikace a pod odborným dohledem lékaře, který je aplikujícím odborníkem s klinickou odpovědností za klinické hodnocení lékařského ozáření, prvotní klinické zhodnocení zhotovené obrazové dokumentace v mamografii.
- (5) Odborný radiologický asistent pro radiodiagnostiku se zvláštní odbornou způsobilostí pro zobrazování nukleární magnetickou rezonancí může na základě indikace lékaře bez odborného dohledu provádět
 - a) specializované výkony využívající magnetickou rezonanci včetně jejich postprocessingového zpracování,
 - b) nestandardizované výkony využívající magnetickou rezonanci a
 - c) standardizované výkony využívající magnetickou rezonanci za ztížených podmínek.
- (6) Odborný radiologický asistent pro radiodiagnostiku se zvláštní odbornou způsobilostí pro zobrazování výpočetní tomografií, který je aplikujícím odborníkem s klinickou odpovědností za praktickou část lékařského ozáření, dále může bez odborného dohledu, v souladu s postupy lékařského ozáření a na základě indikace lékaře, který je aplikujícím odborníkem s klinickou odpovědností za odůvodnění lékařského ozáření, provádět praktickou část lékařského ozáření při výkonech ve výpočetní tomografii včetně jejich postprocessingového zpracování.
- (7) Odborný radiologický asistent pro radiodiagnostiku se zvláštní odbornou způsobilostí pro zobrazování v intervenční radiologii a kardiologii může v souladu s postupy lékařského ozáření a na základě indikace lékaře, který je aplikujícím odborníkem s klinickou odpovědností za praktickou část lékařského ozáření,
 - a) bez odborného dohledu provádět postprocessingové zpracování zhotovené obrazové dokumentace,
 - b) bez odborného dohledu dokumentovat automatická morfologická zhodnocení a
 - c) spolupracovat s lékařem při optimalizaci konkrétního lékařského ozáření během intervenčního výkonu.

§ 162

Odborný radiologický asistent pro radioterapii

Odborný radiologický asistent pro radioterapii vykonává činnosti podle § 160 a dále v souladu s postupy lékařského ozáření, na základě indikace lékaře, který je aplikujícím odborníkem, může

- a) pod odborným dohledem klinického radiologického fyzika se zvláštní odbornou způsobilostí pro radioterapii provádět plánování léčby,
- b) bez odborného dohledu provádět praktickou část lékařského ozáření v HDR brachyterapii,
- c) bez odborného dohledu provádět praktickou část lékařského ozáření při speciálních ozařovacích technikách v teleterapii,

- d) bez odborného dohledu provádět radiologické zobrazovací postupy pro plánování a ověřování léčby, základní analýzu obrazových dat a jejich následné zpracování a
- e) bez odborného dohledu provádět přímou dozimetrii na pacientovi.

§ 163

Odborný radiologický asistent pro nukleární medicínu

Odborný radiologický asistent pro nukleární medicínu vykonává činnosti podle § 160 a dále v souladu s postupy lékařského ozáření může

- a) bez odborného dohledu a bez indikace
 - 1. provádět měření dávkového příkonu u pacientů v rámci radionuklidové terapie,
 - 2. přijímat, kontrolovat dodávky, připravovat k aplikaci a likvidovat radiofarmaka a provádět dekontaminaci použitých prostředků a pracovního prostředí a rozdělovat připravená radiofarmaka podle požadované aktivity k aplikaci,
 - 3. provádět základní analýzu obrazových i kvantitativních dat a jejich následné zpracování,
 - 4. provádět provozní zkoušky zobrazovacích a detekčních systémů;
- b) bez odborného dohledu a na základě indikace lékaře, který je aplikujícím odborníkem,
 - 1. provádět praktickou část lékařského ozáření při hybridních diagnostických výkonech postupy v nukleární medicíně,
 - 2. aplikovat radiofarmaka a kontrastní látky.

HLAVA XXII

ADIKTOLOG SE SPECIALIZOVANOU ZPŮSOBILOSTÍ

§ 163a

Klinický adiktolog

- (1) Klinický adiktolog vykonává bez odborného dohledu a bez indikace lékaře činnosti podle § 22 odst. 1 a 2 a dále v oblasti závislosti na návykových látkách a dalších závislostí může
 - a) provádět odběr kapilární krve,
 - b) provádět diferenciální diagnostiku pro účely poskytování dalších zdravotních služeb,
 - c) provádět adiktologickou terapii individuální, skupinovou a rodinnou,
 - d) hodnotit kvalitu a efektivitu poskytované adiktologické péče,
 - e) podílet se na vývoji a testování nových diagnostických metod a postupů a provádět zcvik adiktologů v těchto metodách a postupech,
 - f) podílet se na vývoji a testování nových adiktologických intervencí a postupů a školit v zacházení s těmito metodami,
 - g) v rozsahu své specializované způsobilosti vykonávat činnosti při krizové intervenci,
 - h) školit zdravotnické pracovníky v oblasti adiktologie, zejména v časné diagnostice a krátké intervenci, prevenci, předávání do péče, sdílení péče,
 - i) provádět konziliární, revizní a posudkovou činnost v oboru adiktologie,

- j) provádět a organizovat klinicko-výzkumnou činnost v rámci oboru adiktologie, vytvářet podmínky pro aplikaci výsledku výzkumu do klinické praxe na vlastním pracovišti v rámci oboru.
- (2) Klinický adiktolog na základě indikace lékaře se specializovanou způsobilostí v oboru psychiatrie nebo v oboru dětská a dorostová psychiatrie nebo lékaře se zvláštní specializovanou způsobilostí v oboru návykové nemoci může vést léčebný režim oddělení léčby závislostí.
- (3) Klinický adiktolog na základě indikace lékaře se zvláštní specializovanou způsobilostí v oboru lékařská psychoterapie a se specializovanou způsobilostí v oboru psychiatrie nebo v oboru dětská a dorostová psychiatrie nebo se zvláštní specializovanou způsobilostí v oboru návykové nemoci nebo psychologa ve zdravotnictví se specializovanou způsobilostí v oboru psychoterapie může
 - a) vést psychoterapeutický režim oddělení léčby závislostí,
 - b) poskytovat adiktologickou psychoterapii.
- (4) Klinický adiktolog na základě indikace lékaře může podávat léčivé přípravky¹⁰⁾.

HLAVA XXIII

DĚTSKÁ SESTRA SE SPECIALIZOVANOU ZPŮSOBILOSTÍ

§ 163b

Činnosti dětské sestry se specializovanou způsobilostí

Dětská sestra uvedená v § 163c až 163h po získání specializované způsobilosti vykonává činnosti podle § 4b a dále bez odborného dohledu a bez indikace poskytuje a organizuje ošetrovatelskou péči, včetně vysoce specializované ošetrovatelské péče v oboru specializace. Přitom zejména může

- a) bez odborného dohledu a bez indikace
 1. edukovat děti, případně rodiče nebo jiného zákonného zástupce dítěte ve specializovaných ošetrovatelských postupech a připravovat pro ně informační materiály,
 2. sledovat a vyhodnocovat stav dětí z hlediska možnosti vzniku komplikací a náhlých příhod a podílet se na jejich řešení,
 3. koordinovat práci členů ošetrovatelského týmu v oblasti své specializace,
 4. hodnotit kvalitu poskytované ošetrovatelské péče,
 5. provádět ošetrovatelský výzkum, zejména identifikovat oblasti výzkumné činnosti, realizovat výzkumnou činnost a vytvářet podmínky pro aplikaci výsledků výzkumů do klinické praxe na vlastním pracovišti i v rámci oboru,
 6. připravovat standardy specializovaných postupů v rozsahu své způsobilosti,
 7. vést specializační vzdělávání v oboru své specializace,
 8. provádět a dokumentovat fyzikální vyšetření dětí,
- b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře
 1. provádět přípravu dětí na specializované diagnostické a léčebné postupy, doprovázet je a asistovat během výkonů, sledovat je a ošetrovat po výkonu,
 2. edukovat děti, případně rodiče nebo jiného zákonného zástupce dítěte ve specializovaných diagnostických a léčebných postupech.

§ 163c

Dětská sestra pro intenzivní péči v pediatrii a neonatologii

Dětská sestra pro intenzivní péči v pediatrii a neonatologii vykonává činnosti podle § 163b při poskytování ošetrovatelské péče dítěti, u kterého dochází k selhávání základních životních funkcí nebo toto selhání hrozí. Přitom může

a) bez odborného dohledu a bez indikace lékaře zejména

1. sledovat a analyzovat údaje o zdravotním stavu dítěte, hodnotit fyziologické funkce, analyzovat křivku elektrokardiogramu, včetně defibrilace srdce elektrickým výbojem po provedení záznamu elektrokardiogramu, hodnotit závažnost stavu,
2. zahajovat a provádět neodkladnou resuscitaci dětí se zajištěním dýchacích cest a s použitím dostupného technického vybavení,
3. pečovat o dýchací cesty dětí i při umělé plicní ventilaci, včetně odsávání z dolních cest dýchacích,
4. pečovat o dítě na domácí plicní ventilaci, včetně obsluhy zdravotnických prostředků, vyhodnocení ventilačních parametrů, výměny tracheostomické kanyly při komplikacích, provádět poučení rodičů nebo jiného zákonného zástupce dítěte o používání pomůcek a obsluhu zdravotnických prostředků,
5. zajišťovat stálou připravenost klinického a anesteziologického pracoviště, včetně funkčnosti speciální přístrojové techniky a materiálního vybavení; sledovat a analyzovat údaje na speciální přístrojové technice, rozpoznávat technické komplikace a řešit je,
6. hodnotit a ošetřovat arteriální vstupy u dětí a novorozenců včetně nedonošených a zajišťovat jejich průchodnost,
7. provádět první ošetření rizikového novorozence po porodu, včetně případného zahájení resuscitace;

b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře zejména

1. provádět měření a analýzu vitálních funkcí dětí specializovanými postupy pomocí přístrojové techniky, včetně využití invazivních metod,
2. zajišťovat dýchací cesty dítěte všech věkových kategorií včetně nedonošených novorozenců dostupnými pomůckami,
3. provádět tracheobronchiální laváže u dětí a novorozenců včetně nedonošených se zajištěnými dýchacími cestami,
4. nastavovat ventilační parametry při poskytování domácí umělé plicní ventilace,
5. zavádět gastrickou sondu dětem v bezvědomí, ověřovat její polohu a aplikovat enterální výživu,
6. provádět výplach žaludku dětem se zajištěnými dýchacími cestami,
7. provádět katetrizaci močového měchýře nedonošených novorozenců ženského pohlaví,
8. vykonávat činnosti u dětí s akutním a chronickým selháním ledvin, které vyžadují léčbu dostupnými očišťovacími metodami krve,
9. vykonávat činnosti spojené s přípravou, průběhem a ukončením všech způsobů celkové a místní anestézie u dětí,
10. provádět punkci artérií k jednorázovému odběru krve a kanylaci k invazivní monitoraci krevního tlaku s výjimkou artérie femoralis u dětí,
11. vykonávat činnosti spojené s přípravou, průběhem a ukončením aplikace metod léčby bolesti;

c) pod odborným dohledem lékaře

1. aplikovat transfuzní přípravky a krevní deriváty,
2. provádět extubaci tracheální rourky,
3. provádět externí kardiostimulaci,
4. provádět výměnu tracheostomické kanyly dětem všech věkových kategorií, včetně nedonošených novorozenců na umělé plicní ventilaci.

§ 163d

Dětská sestra pro perioperační péči

Dětská sestra pro perioperační péči vykonává činnosti podle § 163b při péči o dětské pacienty před, v průběhu a bezprostředně po operačním výkonu včetně intervenčních, invazivních a diagnostických výkonů. Přitom zejména může

a) bez odborného dohledu a bez indikace lékaře

1. zajišťovat předsterilizační přípravu, dezinfekci a sterilizaci zdravotnických prostředků základními a specializovanými způsoby a metodami,
2. zajišťovat stálou pohotovost pracoviště, včetně instrumentária a dalších zdravotnických prostředků, k plánovaným a neodkladným operačním výkonům,
3. zajišťovat, připravovat a doplňovat instrumentárium, implantáty, staplery, další zdravotnické prostředky a jiný potřebný materiál a pomůcky bezprostředně před, v průběhu a bezprostředně po operačním výkonu podle potřeb operačního týmu,
4. zajišťovat přípravu, manipulaci a obsluhu operačních stolů, přístrojů a tlakových nádob,
5. přikládat nebo zajišťovat přiložení inaktivní elektrody při použití monopolární koagulace u pacienta,
6. provádět antisepsi operačního pole u pacienta,
7. podílet se na rouškování operačního pole pacienta,
8. instrumentovat při operačních výkonech,
9. provádět ve spolupráci s chirurgickým týmem početní kontrolu nástrojů, břišních roušek a dalších použitých zdravotnických prostředků bezprostředně před, podle potřeb v průběhu a bezprostředně po operačním výkonu,
10. zajišťovat základní polohy a fixaci pacientů na operačním stole, včetně prevence komplikací z imobilizace;

b) na základě indikace lékaře

1. zajišťovat polohu a fixaci pacientů na operačním stole před, v průběhu a po operačním výkonu, včetně prevence komplikací z imobilizace,
2. asistovat u méně náročných operačních výkonů.

§ 163e

Dětská sestra pro dětskou a dorostovou psychiatrii

Dětská sestra pro péči v dětské a dorostové psychiatrii vykonává činnosti podle § 163b při poskytování ošetrovatelské péče dítěti všech věkových kategorií, které má patologické změny psychického stavu. Dále může

a) bez odborného dohledu a bez indikace lékaře zejména

1. provádět poradenskou a edukační činnost v oblasti prevence poruch duševního zdraví, prevence relapsu onemocnění a v oblasti resocializace, zaměřenou na děti, případně rodiče nebo jiného zákonného zástupce dítěte,

2. koordinovat spolupráci mezi poskytovateli ambulantní a lůžkové péče a poskytovateli sociálních terénních služeb,
 3. sledovat dodržování léčebného režimu dítěte, hodnotit známky zhoršování onemocnění, vyhodnocovat, zda dítě není nebezpečné sobě nebo svému okolí, sledovat chování dítěte z hlediska včasného zachycení nastupující krize,
 4. napomáhat adaptaci dítěte na změněné životní podmínky a podporovat zachování fyzických, kognitivních a psychických funkcí prostřednictvím cílených aktivit, aktivizovat a rozvíjet schopnosti dítěte při jeho každodenních aktivitách,
 5. provádět psychoterapeutickou podporu,
 6. v rozsahu své specializované způsobilosti vykonávat činnosti při začleňování dítěte s poruchou duševního zdraví do vlastního sociálního prostředí,
 7. provádět psychiatrickou rehabilitaci,
 8. provádět neinvazivní odběry biologického materiálu pro vyšetření přítomnosti návykových látek a alkoholu,
 9. informovat lékaře o projevech chování dítěte, jeho reakci na léčbu, o změnách psychického stavu, případně zajistit nezbytná opatření pro bezpečnost dítěte a jeho okolí,
 10. provádět specializované deeskalační techniky předcházející rozvoji ohrožujícího a nebezpečného chování,
 11. monitorovat projevy dítěte, u něhož byl použit omezovací prostředek, vyhodnocovat efektivitu a nezbytnost použitého omezovacího prostředku;
- b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře zejména
1. provádět návštěvní službu a poskytovat ošetrovatelskou péči ve vlastním sociálním prostředí dítěte,
 2. poskytovat ošetrovatelskou péči dítěti, které má patologické změny psychického stavu, vyžadující stálý dozor nebo použití omezujících prostředků z důvodu ohrožení života nebo zdraví dítěte nebo jeho okolí;
- c) pod odborným dohledem lékaře se zvláštní specializovanou způsobilostí v oboru lékařská psychoterapie a se specializovanou způsobilostí v oboru psychiatrie nebo se specializovanou způsobilostí v oboru dětské a dorostové psychiatrie nebo klinického psychologa
1. v rozsahu své specializované způsobilosti vykonávat činnosti při krizové intervenci,
 2. v rozsahu své specializované způsobilosti vykonávat psychosociální intervence, včetně činnosti při zajišťování psychologické pomoci rodině,
 3. používat pomocné psychoterapeutické techniky včetně individuálních psychoterapeutických rozhovorů,
 4. zajišťovat psychoterapeutický režim oddělení.

§ 163f

Dětská sestra pro domácí a hospicovou péči

Dětská sestra pro domácí a hospicovou péči vykonává činnosti podle § 163b při poskytování specializované a vysoce specializované ošetrovatelské péče a paliativní péče dětem všech věkových kategorií ve vlastním sociálním prostředí nebo ve speciálních lůžkových zdravotnických zařízeních hospicového typu. Dále může

- a) bez odborného dohledu a bez indikace lékaře zejména
1. zjišťovat zdravotní a sociální situaci dítěte a osob blízkých ve vztahu k onemocnění nebo jeho následkům a následnému zajištění zdravotní a sociální péče,

2. plánovat a vykonávat činnosti specializované a vysoce specializované ošetrovateľské péče dětem zejména s onemocněním vnitřních orgánů, pohybového aparátu, po chirurgické léčbě, dětem v terminálním stadiu,
 3. hodnotit a ošetrovat arteriální vstupy, včetně zajištění jejich průchodnosti,
 4. pečovat o dýchací cesty dítěte i při umělé plicní ventilaci, včetně odsávání z dolních cest dýchacích,
 5. pečovat o dítě na domácí plicní ventilaci, včetně obsluhy zdravotnických prostředků, vyhodnocení ventilačních parametrů, výměny tracheostomické kanyly při komplikacích, provádět poučení rodičů nebo jiného zákonného zástupce dítěte o používání pomůcek a obsluze zdravotnických prostředků,
 6. hodnotit a ošetrovat nehojící se rány,
 7. zavádět a udržovat kyslíkovou terapii,
 8. podávat očistné klyzma nebo provádět manuální vybavení stolice u dětí starších 15 let věku,
 9. aplikovat krystaloidní roztoky a provádět nitrožilní aplikaci 20% glukózy u dítěte staršího 3 let věku s ověřenou hypoglykemií, včetně zavedení periferního žilního katetru,
 10. provádět výměnu močového katetru u chlapců starších 15 let věku,
 11. doporučovat dětské pacienty do péče jiných poskytovatelů zdravotních služeb;
- b) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře provádět činnosti při poskytování preventivní, diagnostické, léčebné, rehabilitační a paliativní péče. Přitom zejména může
1. zavádět a ukončovat domácí péči, včetně její administrace,
 2. podávat léčivé přípravky do epidurálního katetru,
 3. vykonávat činnosti spojené s přípravou, průběhem a ukončením aplikace metod léčby bolesti,
 4. vykonávat činnosti u dětí s chronickým selháním ledvin, které vyžaduje léčbu dostupnými očišťovacími metodami krve,
 5. nastavovat ventilační parametry při poskytování domácí umělé plicní ventilace,
 6. provádět tracheobronchiální laváže u dětí se zajištěnými dýchacími cestami,
 7. provádět katetrizaci močového měchýře u chlapců starších 15 let věku.

§ 163g

Dětská sestra pro péči v klinických oborech

Dětská sestra pro péči v klinických oborech vykonává činnosti podle § 163b při poskytování ošetrovateľské péče dítěti všech věkových kategorií, u kterého nedochází k selhání základních životních funkcí nebo toto selhání nehrozí, nebo nemá poruchy duševního zdraví, které vyžadují stálý dozor nebo použití omezujících prostředků z důvodu ohrožení života nebo zdraví dítěte nebo jeho okolí. Přitom může

- a) bez odborného dohledu a bez indikace lékaře zejména
1. vykonávat činnosti specializované a vysoce specializované ošetrovateľské péče u dítěte s onemocněním vnitřních orgánů a s onemocněním vyžadujícím chirurgickou léčbu, včetně přípravy na jeho návrat do vlastního sociálního prostředí,
 2. vykonávat činnosti specializované a vysoce specializované ošetrovateľské péče u dítěte s onemocněním vnitřních orgánů a s onemocněním vyžadujícím chirurgickou léčbu zaměřenou na posílení a udržení soběstačnosti, mentální schopnosti se zohledněním jeho věku prostřednictvím cílených aktivit,

3. provádět specializovanou a vysoce specializovanou ošetrovatelskou péči o dítě s těžkou poruchou imunity a se záchvatovitým onemocněním,
 4. vykonávat činnosti při poskytování vysoce specializované ošetrovatelské péče u dítěte, které má patologické změny psychického stavu, jež vyžadují stálý dozor nebo použití omezujících prostředků z důvodu ohrožení života nebo zdraví pacienta nebo jeho okolí,
 5. edukovat dítě, rodiče nebo jiného zákonného zástupce dítěte v oblastech zdravotní prevence a ošetrování; přitom spolupracovat zejména s fyzioterapeutem, nutričním terapeutem a zdravotně-sociálním pracovníkem,
 6. provádět poradenskou a dispenzární činnost v rozsahu své specializované způsobilosti zaměřenou na problematiku onemocnění vnitřních orgánů a onemocnění vyžadujících chirurgickou léčbu,
 7. provádět poradenskou činnost, zejména učit dítě a jeho rodinné příslušníky vyšetřovat si a hodnotit glykémii, upravovat výživové dávky, vypracovávat individuální pohybový režim diabetika, ve spolupráci s nutričním terapeutem radit v otázkách výživy, dále vyhledávat známky počátečních komplikací nemoci a provádět kontrolní vyšetření z hlediska kompenzace diabetu,
 8. hodnotit a ošetrovat rány,
 9. pečovat o dýchací cesty dítěte i při umělé plicní ventilaci, včetně odsávání z dolních cest dýchacích,
 10. pečovat o dítě na domácí plicní ventilaci, včetně obsluhy zdravotnických prostředků, vyhodnocení ventilačních parametrů, výměny tracheostomické kanyly při komplikacích, provádět poučení rodičů nebo jiného zákonného zástupce dítěte o používání pomůcek a obsluhu zdravotnických prostředků,
 11. provádět výměnu močového katetru u chlapců starších 15 let věku;
- b) bez odborného dohledu a bez indikace lékaře při poskytování zdravotní péče ve vlastním sociálním prostředí, ve speciálních lůžkových zdravotnických zařízeních hospicového typu, ve zdravotnických zařízeních následné lůžkové péče nebo ve zdravotnických zařízeních dlouhodobé lůžkové péče zejména
1. zavádět a udržovat kyslíkovou terapii,
 2. podávat očistné klyzma nebo provádět manuální vybavení stolice u dětí starších 15 let věku,
 3. aplikovat krystaloidní roztoky a provádět nitrožilní aplikaci 20% glukózy u dítěte staršího 3 let věku s ověřenou hypoglykemií, včetně zavedení periferního žilního katetru;
- c) bez odborného dohledu na základě indikace lékaře poskytovat činnosti při poskytování preventivní, diagnostické, léčebné a rehabilitační péče u dítěte s onemocněním vnitřních orgánů nebo s onemocněním vyžadujícím chirurgickou léčbu, a to zejména
1. podávat léčivé přípravky do epidurálního katetru,
 2. provádět dialýzu u dítěte s chronickým selháváním ledvin, které vyžaduje léčbu dostupnými očišťovacími metodami,
 3. vykonávat činnosti spojené s přípravou, průběhem a ukončením aplikace metod léčby bolesti,
 4. nastavovat ventilační parametry při poskytování domácí umělé plicní ventilace,
 5. provádět tracheobronchiální laváže u dětí se zajištěnými dýchacími cestami,
 6. provádět katetrizaci močového měchýře nedonošených novorozenců ženského pohlaví,
 7. provádět katetrizaci močového měchýře u chlapců starších 15 let věku;
- d) pod odborným dohledem lékaře

1. odstraňovat břišní a hrudní drény, komorové a zevní lumbální drenáže,
2. aplikovat transfuzní přípravky¹⁴⁾ a přetlakové objemové náhrady,
3. přikládat trakce,
4. provádět funkční vyšetření kardiovaskulárního systému, včetně zátěžových vyšetření, a orientačně hodnotit základní patologické nálezy.

§ 163h

Perfuziolog

Perfuziolog vykonává činnosti podle § 67 písm. a) až j) a § 163b v souvislosti s řízením mimotělního oběhu.

§ 163i

Dětská sestra pro péči v onkologii a hematoonkologii

Dětská sestra pro péči v onkologii a hematoonkologii vykonává činnosti podle § 67b při poskytování specializované a vysoce specializované ošetrovatelské péče a paliativní péče u dětí s onkologickým nebo hematologickým onemocněním.

ČÁST PÁTÁ

PŘECHODNÁ USTANOVENÍ

§ 164

- (1) Činnosti uvedené v § 131 odst. 2 až 4 může vykonávat radiologický fyzik, který absolvoval speciální průpravu, která se podle § 96 odst. 2 zákona č. 96/2004 Sb. považuje za specializační vzdělávání, a to v oboru, z něhož složil atestační zkoušku.
- (2) Činnosti uvedené v § 131 odst. 2 může vykonávat radiologický fyzik, který absolvoval specializační vzdělávání podle nařízení vlády č. 463/2004 Sb. v oboru radiologická fyzika v radiodiagnostice.
- (3) Činnosti uvedené v § 131 odst. 3 může vykonávat radiologický fyzik, který absolvoval specializační vzdělávání podle nařízení vlády č. 463/2004 Sb. v oboru radiologická fyzika v radioterapii.
- (4) Činnosti uvedené v § 131 odst. 4 může vykonávat radiologický fyzik, který absolvoval specializační vzdělávání podle nařízení vlády č. 463/2004 Sb. v oboru radiologická fyzika v nukleární medicíně.
- (5) Činnosti uvedené v § 161 odst. 2 až 7 může vykonávat radiologický asistent, který získal odbornou způsobilost podle § 8 odst. 1 písm. c) zákona č. 96/2004 Sb. a který absolvoval pomaturitní specializační studium v úseku práce radiodiagnostika, které se podle § 96 odst. 2 zákona č. 96/2004 Sb. považuje za specializační vzdělávání.

ČÁST ŠESTÁ

ZRUŠOVACÍ A ZÁVĚREČNÉ USTANOVENÍ

§ 165

Zrušuje se:

1. Vyhláška č. 424/2004 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků.
2. Vyhláška č. 401/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 424/2004 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků.

§ 165

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem jejího vyhlášení.

Ministr:

doc. MUDr. Heger, CSc., v. r.

⁴⁾ § 2 písm. x) bod 2 zákona č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění zákona č. 13/2002 Sb.

⁵⁾ Zákon č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁾ Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 195/2005 Sb., kterou se upravují podmínky předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a hygienické požadavky na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče.

- 7) Například zákon č. 18/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon České národní rady o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 307/2002 Sb., o radiační ochraně, ve znění pozdějších předpisů.
- 8) § 29 až 42 zákona č. 96/2004 Sb., ve znění zákona č. 189/2008 Sb.
- 10) Zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 12) § 2 odst. 2 písm. l) zákona č. 378/2007 Sb.
- 13) § 2 odst. 2 písm. n) zákona č. 378/2007 Sb., ve znění zákona č. 296/2008 Sb.
- 14) § 17 odst. 1 písm. b) zákona č. 18/1997 Sb.
- 16) Například zákon č. 258/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
- 20) Například zákon č. 263/2016 Sb., atomový zákon, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 505/1990 Sb., o metrologii, ve znění pozdějších předpisů.
- 21) Například zákon č. 263/2016 Sb., atomový zákon, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 505/1990 Sb., o metrologii, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 25) Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 26) § 43 zákona č. 96/2004 Sb., ve znění zákona č. 189/2008 Sb.
- 28) § 67 odst. 6 a 7 zákona č. 378/2007 Sb.
- 29) Vyhláška č. 229/2008 Sb., o výrobě a distribuci léčiv.
- 30) Vyhláška č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli, ve znění pozdějších předpisů.
- 31) Vyhláška č. 84/2008 Sb., o správné lékařské praxi, bližších podmínkách zacházení s léčivy v lékárnách, zdravotnických zařízeních a u dalších provozovatelů a zařízení vydávajících léčivé přípravky.
- 32) Například zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 84/2008 Sb.
- 33) Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- 34) Zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů.
- 35) Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- 36) Přílohy č. 1 a 5 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 37) Vyhláška č. 195/2005 Sb., kterou se upravují podmínky předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a hygienické požadavky na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče.
- 38) Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, ve znění pozdějších předpisů.
- 41) Čl. 31 odst. 7 písm. c) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/55/EU ze dne 20. listopadu 2013, kterou se mění směrnice 2005/36/ES o uznávání odborných kvalifikací a nařízení (EU) č. 1024/2012 o správné spolupráci prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu („nařízení o systému IMI“).
- 42) Čl. 31 odst. 7 písm. f) a h) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/55/EU.
- 43) Čl. 31 odst. 7 písm. d) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/55/EU.
Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁴⁾ Vyhláška č. 54/2004 Sb., o potravinách určených pro zvláštní výživu a o způsobu jejich použití, ve znění pozdějších předpisů.